1825

DZIENNIK PRAW

N^ro^ 37.

Tom Dziewiąty.

Specyalna Księgarnia
DZIEŁ PRAWNYCH
ST. ZWEIBAUMA
w Warszawie, Długa 27.

K-73/85

Ke 103294

Xiąże Namiestnik Królewski.

Przesyłaiąc Kommissyi Rządowéy Sprawiedliwości Konwencyą likwidacyiną między Królestwem Polskiém a Austryą w dniu 29. Czerwca 1821 r. zawartą, a przez Nayiaśnieyszego Cesarza i Króla Jmci następnie ratyfikowaną, zalecamy Kommissyi iżby takową wraz z iéy tłomaczeniem w ięzyku Polskim, w Dzienniku praw umieścić poleciła.

w Warszawie dnia 25. Czerwca 1824 roku

(podpisano) ZAIĄCZEK.

Referendatrz Stanu
(podpisano) *J. Tymowski.*

Zgodno z Wypisem
Minister Sprawiedliwości
M. Badeni.

Za Sekretarza Jeneralnego
Szef Bióra
K. Hoffmann.

Au Nom de la très-sainte et indivisible Trinité.

Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies, Roi de Pologne, et Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Hongrie, de Bohème, de Lombardie et de Venise, de Galicie et de Lodomèrie etc. etc, etc.

Considérant

Que l'article 33. du Traité de Vienne du 3. Mai 1815 a fixé la proportion dans laquelle le Gouvernement Impérial d'Autriche devait, ou participer à l'actif intérieur et extérieur, ou contribuer au passif également intérieur et extérieur du ci-devant Duché de Varsovie;

Que la difficulté de liquider complétement les dettes actives ou

W Imie Przenayświętszéy i Nierozdzielnéy Tróycy.

Nayiaśnieyszy Cesarz wszech Rossyi, Król Polski, i Nayiaśnieyszy Cesarz Austryi, Król Węgierski, Czeski, Lombardzko-Wenecki, Galicyi i Lodomeryi etc. etc. etc.

zważywszy

Że artykuł 33. Traktatu Wiedeńskiego z dnia 3. Maia 1815 r. ustanowił proporcyą, w któréy Rząd Cesarsko Austryacki powinien był mieć udział w aktywach wewnętrznych i zewnętrznych, i przykładać się również do zaspokoienia passywów, także wewnętrznych i zewnętrznych byłego Xięstwa Warszawskiego;

passives dudit Duché, et de fixer par là même le neuvième stipulé à la charge ou à l'avantage de l'Autriche, a empêché jusqu'à ce jour l'exécution de l'article 34. du Traité cité plus haut:

Ont pris la commune résolution, d'abandonner la voie d'une liquidation partielle, et d'y suppléer par une transaction en bloc.

Les deux hautes Parties contractantes voulant aussi, que ces stipulations fixent le mode qui sera suivi par le Gouvernement Impérial d'Autriche, pour regler les pretentions individuelles, que les sujets du Royaume actuel de Pologne conservent le droit d'exercer contre ledit Gouvernement;

Et desirant enfin consolider de plus en plus les relations d'amitié et d'union, qui subsistent entre Elles:

Że trudność dokładnego wylikwidowania długów i wierzytelności tegoż Xięstwa, a tém samém i oznaczenia iednéy dziewiątéy części na korzyść lub ciężar Austryi przypadaiącéy, stawała dotąd na przeszkodzie wykonaniu artykułu 34. wyżéy wymienionego Traktatu:

Postanowili wspólnie zaniechać likwidacyą szczegółową, i zastąpić ią układem ryczałtowym.

Obiedwie wysokie kontraktuiące strony, chcąc także, ażeby układ ten wskazał oraz sposób, który ma bydź zachowanym przez Rząd Cesarsko Austryacki, w uregulowaniu poiedynczych pretensyi, ktôre poddani teraźnieyszego Królestwa Polskiego zachowuią prawo formować przeciw temuż Rządowi;

Chcąc nakoniec wzmocnić coraz więcéy stosunki przyiaźni i iedności między Niemi będące:

Ont nommé des Plénipotentiaires, qui se sont réunis à Vienne, á l'effet de terminer les questions litigieuses par une transaction, qui serait signée simultanément par lesdits Plénipotentiaires et par les Ministres respectifs, à ce autorisés, savoir:

Comme Ministre de Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies, Roi de Pologne,

Le Sieur George Comte de Gołoffkin, Conseiller privé actuel, Sénateur, Chambellan actuel, Envoyé extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de Sa Majesté l'Empereur et Roi près S. M^té^ Imp^le^ et R^le^ Apostolique; Chevalier Grand-Croix des Ordres: de St Alexandre Newski en diamans;- de St Vladimir, de la seconde classe, de Ste Anne, de la première Classe; et de l'Aigle blanc, de Pologne; de ceux du Lion de Zähringen, et de la

Mianowali Pełnomocników, którzy się zebrali w Wiedniu w celu załatwienia kwestyi spornych, za pomocą układu podpisanego iednoczasowie przez tychże Pełnomocników, i przez właściwych Ministrów, do tego upoważnionych, a mianowicie:

Jako Ministra Nayiaśnieyszego Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego,

JP. Jerzego Hrabię *Gołowkina*, Rzeczywistego Taynego Radcę, Senatora, Rzeczywistego Szambelana, Posła nadzwyczaynego i Ministra Pełnomocnego Jego Cesarsko-Królewskiéy Mości, przy Jego Cesarsko-Królewsko-Apostolskiéy Mości; Kawalera Wielkiego Krzyża Orderu Sgo Alexandra Newskiego z brylantami, Sgo Włodzimierza drugiéy klassy, Stéy Anny pierwszéy klassy, i Orła Białego Polskiego, Orderów Lwa de Zähringen, i Wierności, Badeńskich; Komandora

fidélité, de Bâde; et Commandeur héréditaire de l'Ordre de St Jean de Jérusalem.

Comme Ministre de S. M^te Imp^le et R^le Apostolique,

Le Sieur Clément-Vinceslas-Lothaire Prince de Metternich - Winnebourg, Prince d'Ochsenhausen, Duc de Portella; Chevalier de la Toison d'Or, Grand-Croix de l'Ordre Royal de St Etienne, de Hongrie; de la Croix civile d'Honneur en or, et de l'ordre de St Jean de Jérusalem; Chevalier des Ordres de St André, de St Alexandre Newski, et de Ste Anne, de la première classe, de Russie; de l'ordres suprême de l'Annonciade, de Sardaigne; de l'Eléphant, de Dannemarc; de l'Aigle-Noir, et de l'Aigle Rouge, de Prusse; et des Séraphins, de Suède; Grand-Croix de l'Ordre de Charles III. d'Espagne; et de l'Ordre du Christ, de Portugal; Grand-Cordon de la Legion d'Honneur; Che-

dziedzicznego, Orderu Śgo Jana Jerozolimskiego.

Jako Ministra Jego Cesarsko-Krolewsko-Apostolskiéy Mości, JP. Klemensa Wacława Lotaryusza Xięcia *Metternicha* Winneburg Ochsenhausen, Xięcia Portella; Kawalera Złotego Runa, Wielkiego Krzyża Orderu Królewskiego Śgo Szczepana, Węgierskiego, - Krzyża honorowego cywilnego złotego i Orderu Śgo Jana Jerozolimskiego; Kawalera Orderów Rossyiskich: Śgo Jędrzeia, Śgo Alexandra Newskiego, i Śtéy Anny, pierwszéy klassy; Orderu Naywyższego Annuncyady, Sardyńskiego; Orderu Słonia, Duńskiego; Orderów Pruskich: Orła Czarnego i Orła Czerwonego; Serafinów, Szwedzkiego; Wielkiego Krzyża Orderu Hiszpańskiego, Karóla III; Orderu Chrystusa, Portugalskiego; Wielkiéy Wstęgi Legii Honorowéy; Kawalera Orderu Śgo

valier de l'Ordre de St Janvier, et Grand Croix de celui de St Ferdinand, et du Mérite, de Sicile; Chevalier de l'Ordre de St Hubert, de Bavière; et de plusieurs autres; Chancellier de l'Ordre Militaire de Marie-Thérèse; Curateur de l'Académie des beaux-arts; Conservateur de l'Université de Cracovie; Chambellan et Conseiller intime actuel de S. M^té Imp^le et R^le Apostolique; Son Ministre d'Etat et des Conférences, et Chancellier de Cour et d'Etat.

Comme Plénipotentiaires de Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies, Roi de Pologne.

Le Sieur François-Xavier Prince Drucki-Lubecki, Son Conseiller Privé, Gouverneur Civil du Gouvernement de Vilna, Grand-Croix de l'Ordre de St Vladimir, de la seconde Classe; de celui de Ste Anne, de la première et de la quatrième Clas-

Januaryusza, Wielkiego Krzyża Śgo Ferdynanda, i Krzyża zasługi, Sycyliyskich; Orderu Śgo Huberta, Bawarskiego; i wielu innych Kawalera; Kanclerza Orderu Woyskowego Maryi Teressy; Kuratora Akademii nauk wyzwolonych, Konserwatora Uniwersytetu Krakowskiego, Szambellana i Rzeczywistego Taynego Radcę Jego Cesarsko-Królewsko-Apostolskiéy Mości, Jego Ministra Stanu i Konferencyi, Kanclerza Dworu i Państwa.

Jako Pełnomocników Nayiaśnieyszego Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego.

JPana Franciszka Xawerego, Xięcia *Druckiego Lubeckiego*, Jego Taynego Radcę, Gubernatora cywilnego Gubernium Wileńskiego; Kawalera Wielkiego Krzyża Orderu Śgo Włodzimierza, drugiéy klassy, i Śtéy Anny, pierwszéy i czwartéy klassy; Orderu

se, de l'Aigle-blanc de Pologne, et de l'Aigle-rouge de Prusse, de la première Classe.

Et le Sieur Dominique-Cajetan de *Kalinowski*, Conseiller d'Etat du Royaume de Pologne; Chevalier des Ordres: de St Stanislas de Pologne, de la première Classe; de Ste-Anne de la seconde Classe en diamans, et de l'Aigle rouge de Prusse, de la seconde Classe.

Comme Plénipotentiaires de S. M^té l'Empereur d'Autriche, Roi de Hongrie, de Bohème, de Lombardie et de Venise, de Galicie et de Lodomérie.

Le Sieur Pierre Comte de Goëss, Chevalier de l'Ordre Impérial Autrichien de la Couronne de fer, de la première Classe; Commandeur de celui de Léopold; décoré de la Croix Civile d'Honneur en or; Grand-Croix de l'Ordre Constantinien de St George, de Parme; Conseiller intime

Orła Białego Polskiego, i Orła Czerwonego Pruskiego, pierwszéy klassy.

i JPana Dominika Kaietana *Kalinowskiego*, Radcę Stanu Królestwa Polskiego; Kawalera Orderów: S. Stanisława, Polskiego, pierwszéy klassy, S. Anny, drugiéy klassy, z brylantami; i Orła czerwonego Pruskiego, drugiéy klassy.

Jako Pełnomocników Nayiaśnieyszego Cesarza Austryi, Króla Węgierskiego, Czeskiego, Lombardzko-Weneckiego, Galicyi i Lodomeryi:

JPana Piotra Hrabiego de Goëss, Kawalera Orderu Cesarsko-Austryackiego korony żelaznéy, pierwszéy klassy; Kommandora Orderu Leopolda; ozdobionego Krzyżem Cywilnym Honorowym złotym; Kawalera Wielkiego Krzyża Orderu Konstantyńskiego Sgo Jerzego Parmeńskiego; Rze-

actuel et Chambellan de S. M^té Imp^le et R^le Apostolique, Son Chancellier de Cour pour le Royaume Lombardo-Vénitien.

Et le Sieur Claude Chevalier de Fuliod, Conseiller Aulique actuel á la Chambre générale des finances au service de S. M^té Imp^le et R^le Apostolique; décoré de la Croix Civile d'Honneur en argent; Chevalier de l'Ordre Royal de l'Aigle-Rouge, de Prusse.

Lesquels, après avoir échangé leurs Pleins-pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, ont conclu, arrêté et signé les articles suivants.

Article premier.

Le Gouvernement Impérial d'Autriche se charge à l'avenir de satisfaire, seul et sans la concurrence du Ro-

czywistego Taynego Radcę i Szambellana Jego Cesarsko-Królewsko-Apostolskiéy Mości, Jego Kanclerza Nadwornego dla Królestwa Lombardzko-Weneckiego.

i JPana Klaudiusza Kawalera de Fuliod, Nadwornego Radcę w Izbie Generalnéy Skarbu Jego Cesarsko-Królewsko-Apostolskiéy Mości; ozdobionego Krzyżem Cywilnym Honorowym, srebrnym; Kawalera Orderu Królewsko-Pruskiego Czerwonego Orła.

Którzy Pełnomocnictwa swoie, za ważne i w przyzwoitéy formie uznane, zamieniwszy; ustanowili, zawarli i podpisali następuiące artykuły.

Artykuł pierwszy.

Rząd Cesarsko-Austryacki przyimuie na siebie obowiązek zaspokoić sam i bez uczestnictwa Królestwa Pol-

103294

Royaume de Pologne, à toutes les prétentions, qui pouvaient être élevées contre le Duché de Varsovie jusqu'au 1. Juin 1815, tant par les anciens sujets autrichiens, que par les habitans de Podgorze et de son rayon, jadis sujets dudit Duché, et redevenus sujets de l'Autriche.

Par contre, le Gouvernement de Pologne se charge de satisfaire, seul et sans la concurrence de l'Autriche, à toutes les prétentions qui peuvent être élevées contre le Duché de Varsovie jusqu'au 1. Juin 1815, tant par les sujets du Royaume actuel de Pologne, que par les habitans de la ville libre de Cracovie et de son rayon.

Le Gouvernement de Pologne dégage, en outre, le Gouvernement Impérial d'Autriche, de la portion du neuvième, que ce dernier devait

skiego, wszelkie pretensye, które mogłyby bydź formowane przeciw Xięstwu Warszawskiemu, do 1 Czerwca 1815 r. tak przez dawnych poddanych Austryackich, iako i przez mieszkańców Podgórza i iego promienia, przedtém poddanych rzeczonego Xięstwa, a teraz znowu poddanych Austryi.

Nawzaiem Rząd Polski przyimuie na siebie obowiązek zaspokoić sam i bez uczestnictwa Austryi, wszelkie pretensye, które mogą bydź formowane przeciw Xięstwu Warszawskiemu do 1. Czerwca 1815 r. tak przez poddanych teraźnieyszego Królestwa Polskiego, iako i przez mieszkańców wolnego Miasta Krakowa i iego Obwodu.

Prócz tego, Rząd Polski uwalnia Rząd Cesarsko-Austryacki, od iednéy dziewiątéy części, którą ten ostatni powinien był zapłacić poddanym Pru-

payer aux sujets prussiens, jadis sujets du Duché de Varsovie, laquelle portion a été cédée par la Prusse au Royaume de Pologne, en vertu de la Convention de Berlin du 22 Mai 1819.

Article deuxième.

Le Gouvernement Polonais renonce à toutes les pretentions qu'il pouvait élever contre l'Autriche, au nom des divers Gouvernemens qui ont régi le ci-devant Duché de Varsovie jusqu'au 1. Juin 1815.

Il abandonne également celles qu'il pouvait faire valoir contre l'Autriche, en vertu des stipulations du Traité de Vienne du 3. Mai 1815.

Enfin, il dégage l'Autriche, du paiement des sommes qui ont été cédées par la Prusse au Gouvernement Polonais, par la Convention de Berlin du 22. Mai 1819.

skim byłym poddanym Xięstwa Warszawskiego, a która to część Królestwu Polskiemu przez Prussy Konwencyą Berlińską 22. Maia 1819 r. ustąpioną została.

Artykuł drugi.

Rząd Polski zrzeka się wszelkich pretensyi, iakie mógł formować przeciw Austryi w Imieniu różnych Rządów, które administrowały Xięstwem Warszawskiém do 1. Czerwca 1815 r.

Odstępuie również wszystkich pretensyi, któreby mógł poszukiwać przeciw Austryi na osnowie traktatu Wiedeńkiego, 3. Maia 1815 roku.

Nakoniec uwalnia Austryą od opłaty summ, które mu przez Prussy ustąpione zostały Konwencyą Berlińską z dnia 22. Maia 1819 roku.

De son côté, le Gouvernement Impérial d'Autriche dégage le Royaume actuel de Pologne, du paiement de quatre millions de florins polonais, stipulés en faveur du trésor autrichien par l'Article 30 du Traité de Vienne du 3. Mai 1815, ainsi que du paiement des intérêts échus jusqu'a ce jour.

Il renonce aussi à la somme qu'il avait à prétendre du Duché de Varsovie, en vertu de la Convention signée en 1813 pour le passage des troupes polonaises à travers les Etats autrichiens.

En un mot, il abandonne toutes les prétentions, de quelque nature qu'elles soient, qu'il croyait pouvoir élever contre le ci-devant Duché.

Article troisième.

Quant au papier-monnaie émis par

Z swéy strony Rząd Cesarsko-Austryacki uwalnia teraźnieysze Królestwo Polskie, od opłaty czterech milionów złotych polskich, traktatem Wiedeńskim 3. Maia 1815 roku w artykule 30. na korzyść Skarbu Austryackiego zapewnionych, niemniéy od procentów od téyże summy, aż do dnia dzisieyszego zaległych.

Zrzeka się także summy, którą miał do reklamowania od Xięstwa Warszawskiego, na mocy Konwencyi podpisanéy w roku 1813 za przechód Woysk Polskich przez kraie Austryackie.

Jedném słowem, odstępuie wszelkich pretensyi iakiegokolwiek bądź rodzaiu, które mniemał mieć prawo poszukiwania przeciw byłemu Xięstwu Warszawskiemu.

Artykuł trzeci.

Co się tycze Biletów Kassowych

le Gouvernement du Duché de Varsovie, et resté encore en circulation; au billon du même Duché dont la valeur nominale surpasse la valeur réelle; aux billets au porteur, de tout genre, mis sur la place, toujours par le Gouvernement du Duché: l'Autriche est dégagée de toute bonification à faire pour ces différens objets, en sorte que, lors même qu'un sujet autrichien serait porteur d'un billet du genre de ceux dont il vient d'être fait mention, ledit sujet aura son recours direct contre le Gouvernement du Royaume actuel de Pologne, par lequel il sera satisfait de la même manière que le seront les sujets polonais eux-mêmes.

Article quatrième.

Le Gouvernement Impérial d'Autriche est dégagé de l'obligation où

Xięstwa Warszawskiego, ieszcze w cyrkulacyi pozostałych; Bilonu tegoż Xięstwa, którego wartość imienna wartość wewnętrzną przenosi; tudzież obligacyi wszelkiego rodzaiu, na ukaziciela przez Rząd Xięstwa Warszawskiego wydanych: Austrya zostaie uwolnioną od wszelkiego za też przedmioty wynagrodzenia, tak iż gdyby nawet poddany Austryacki miał w ręku bilet iakowy z rodzaiów dopiero wymienionych, tenże poddany będzie miał prawo poszukiwania swéy należytości wprost przeciw Rządowi teraźnieyszego Królestwa Polskiego, przez któren zaspokoionym będzie w tymże samym sposobie, w iakim poddani Polscy otrzymaią zaspokoienie swoie.

Artykuł czwarty.

Rząd Cesarsko-Austryacki uwolnionym zostaie od włożonego na nie-

il était, aux termes de l'article 33. du Traité de Vienne de 1815, de contribuer, pour un neuvième, au *passif* résultant des pretentions que les Gouvernemens étrangers, ou leurs sujets, ont à faire valoir contre le ci-devant Duché de Varsovie; et par contre, il renonce à participer, aussi pour un neuvième, à *l'actif* resultant des prétentions que ledit Duché peut faire valoir contre les Gouvernemens etrangers, ou leurs Sujets.

Ces *Passifs* sont mis entièrement à la charge du Royaume actuel de Pologne, comme aussi ces *Actifs* deviennent sa propriété.

Article cinquième.

Le Gouvernement Impérial d'Autriche est dégagé de toute obligation, relative à la Krupka et au Miniam:

go przez artykuł 33. Traktatu Wiedeńskiego 1815, obowiązku przykładania się w iednéy dziewiątéy części do *Passivum* wynikaiącego z pretensyi, które obce Rządy, lub ich poddani, maią do poszukiwania przeciw byłemu Xięstwu Warszawskiemu, i zrzeka się nawzaiem udziału, iaki miał także w iednéy dziewiątéy części do *Activum* wynikaiącego z pretensyi, które toż Xięstwo poszukiwać może przeciw Rządom obcym, lub ich poddanym.

Passiva te, staią się zupełnie ciężarem teraźnieyszego Królestwa Polskiego, iako też *Activa* te, będą w całości własnością iego.

Artykuł piąty.

Rząd Cesarsko-Austryacki uwolnionym zostaie od wszelkich zobowiązań względem Krupki i Miniam

Le Gouvernement de Pologne se charge de faire face aux prétentions légitimes, qui pourraient être élevées sur ces deux objets, soit par les sujets et instituts polonais, soit par les habitans et instituts de la ville libre de Cracovie et son rayon, soit enfin par les sujets de S. M^té^ Imp^le^ et R^le^ *Apostolique*, ou les instituts situés dans ses Etats, en tant que les créances réclamées se trouveront être hypothéquées sur les corporations juives, situées aujourd'hui dans le Royaume de Pologne, ou bien dans la ville libre de Cracovie et son rayon.

Article sixième.

Le Gouvernement Impérial d'Autriche, eu égard aux nouvelles charges que la présente Convention impo-

Rząd Polski przyimuie na siebie obowiązek zaspokoienia wszelkich pretensyi, któreby co do tych dwóch przedmiotów prawnie poszukiwane bydź mogły, bądź przez poddanych lub Instytuta Polskie, bądź przez mieszkańców lub Instytuta Wolnego Miasta Krakowa i iego Obwodu, bądź nakoniec przez poddanych Jego-Cesarsko-Królewsko-Apostolskiéy Mości, lub przez instytuta w kraiach Jego znayduiące się, o ile poszukiwane wierzytelności okażą się hypotekowane na kahałach żydowskich, znayduiących się w dniu dzisieyszym w kraiu Królestwa Polskiego, lub w Wolném Mieście Krakowie i iego Obwodzie.

Artykuł szósty.

Rząd Cesarsko-Austryacki maiąc wzgląd na nowe ciężary, które niniey-

se au Gouvernement Polonais, s'engage à lui fournir, à titre de dédommagement, chaque année, pendant onze ans consécutifs, et sans aucun paiement, la quantité de trois-cent cinquante mille quintaux de sel. De son côté, le Gouvernement polonais s'oblige à acheter du Gouvernement Impérial d'Autriche, chaque, année, et pendant les mêmes onze ans consécutifs, la quantité de cent mille quintaux de sel, au prix de huit florins polonais le quintal.

Le mode d'exécuter ces deux stipulations, est reglé dans le protocole explicatif de la présent Convention.

Article septième.

Les prétentions que les sujets et

sza Konwencya wkłada na Rząd Polski, obowiązuie się dostarczać mu tytułem wynagrodzenia, co rok, przez lat iedenaście następnie po sobie idących, i bez żadnéy zapłaty, po trzykroć pięćdziesiąt tysięcy cetnarów Soli. Rząd zaś Polski obowięzuie się z swoiéy strony, zakupować od Rządu Cesarsko-Austryackiego, co rok i przez też same lat iedenaście następnie po sobie idących, po sto tysięcy cetnarów Soli, rachuiąc za cetnar po złotych polskich ośm.

Sposób wykonania tych dwóch stypulacyi, iest wskazanym w Protokóle obiaśniaiącym, do ninieyszéy Konwencyi dołączonym.

Artykuł siódmy.

Pretensye, które poddani lub Instytuta Duchowne i Świeckie teraźnieyszego Królestwa Polskiego, ró-

les instituts ecclésiastiques et civils du Royaume actuel de Pologne, celles aussi que les sujets et les établissemens écclésiastiques et civils de l'Etat libre de Cracovie, pourraient former à la charge du Gouvernement Impérial d'Autriche, seront prises en considération séparément, et réglées définitivement dans le plus bref délai possible.

Article huitième.

Les articles 35. 36. et 37. du Traité de Vienne du 3. Mai 1815 touchant l'extradition et la restitution mutuelles des cautionemmens déposés, soit en argent comptant, soit en titres ou obligations; des dépôts judiciaires transférés d'une province à une autre; des documens, plans, cartes ou titres quelconques intéressant les deux Gou-

wnie iako i te, które poddani lub Instytuta Duchowne i świeckie Wolnego Miasta i Obwodu Krakowa, mogłyby formować przeciw Rządowi Cesarsko - Austryackiemu; oddzielnie wzięte będą na uwagę, i w iak nayktótszym przeciągu czasu ostatecznie uregulowane zostaną.

Artykuł ósmy.

Artykuły 35. 36. i 37. Traktatu Wiedeńskiego 3. Maia 1815 roku, tyczące się wzaiemnéy extradycyi i zwrotu kaucyi, bądź w gotowiźnie, bądź w dokumentach lub obligacyach złożonych; depozytów Sądowych, z iednéy do drugiéy prowincyi przeniesionych; dokumentów, planów, mapp, lub iakichkolwiek pism i papierów, do Rządów kontraktuiących, lub ich *respective* poddanych, należeć mogących: artykuły te, gdy do dziś dnia

Gouvernemens, ou leurs sujets respectifs: ces articles n'ayant pu être complétement exécutes jusqu'aujourd'hui, en raison de ce que les Commissaires des deux Cours, chargés de cette opération, n'ont pu s'accorder sur un principe uniforme; celui qui sera suivi à l'avenir pour terminer ce travail dans un délai préfixe, sera établi séparément, et de manière que la mission des Commissaires se borne à une exécution pure et simple, excluant tout débat et toute discussion.

Article neuvième.

Pour assurer l'exécution prompte et complète des diverses stipulations contenues dans les articles précédens, et prévenir aussi le retour de tout malentendu entre les deux Gouvernemens et même entre leurs sujets, on

do zupełnego wykonania doprowadzone nie zostały, z powodu że Kommissarze obydwóch dworów, do téy czynności wyznaczeni, nie mogli się zgodzić na iednostayną zasadę; przeto prawidło podług którego dzieło to na przyszłość w oznaczonym terminie do skutku doprowadzoném ma zostać, będzie oddzielnie przepisaném, a to w takim sposobie, ażeby czynność delegowanych Kommissarzy ograniczała się iedynie na prostém wykonaniu wskazanych przepisów, bez żadnych sporów i dyskussyi.

Artykuł dziewiąty.

Dla zapełnienia prędkiego i zupełnego wykonania rozmaitych stipulacyi w artykułach poprzedzaiących zawartych, oraz dla zapobieżenia wszelkim nowym nieporozumieniom między obydwoma Rządami a nawet

a consigné les développemens de la présente Convention dans un protocôle explicatif, muni de la signature des Plénipotentiaires respectifs, et de l'accession des Ministres des deux Cours. Ce protocôle aura la même force et la même valeur que s'il était inséré mot-à-mot dans la Convention elle-même.

Article dixième et dernier.

La présente Convention sera ratifieé, et les ratifications en seront échangées dans le terme de six semaines, et plutôt, si faire se peut.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires respectifs et les Ministres des deux Cours, à ce spécialement autorisés, l'ont signeé, et y ont apposé le cachet de leurs armes.

między ich poddanemi; ninieysza konwencya rozwiniętą została w protokóle obiaśniaiącym, opatrzonym podpisem obustronnych Pełnomocników, i przystąpieniem do niego Ministrów obydwóch Dworów. Protokół ten będzie miał tęż samą moc obowięzuiącą, iak gdyby co do słowa w sameyże Konwencyi wypisanym został.

Artykuł dziesiąty i ostatni.

Ninieysza Konwencya będzie ratyfikowaną, i ratyfikacye iéy wymienione zostaną, w przeciągu sześciu tygodni, i prędzéy, ieśli bydź może.

W dowód czego, obustronni Pełnomocnicy, i Ministrowie obydwu dworów do tego szczególnie upoważnieni, podpisali ią, przy wyciśnieniu herbowych swych pieczęci.

Fait à Vienne, le $\frac{17}{29}$ Juin, de l'an de Grâce mil-huit-cent-vingt-un..

(signés)

F. X. P^ce Drucki Lubecki (L. S.)

Dom^que C^aén de Kalinowski (L. S.)

George Cte Gołoffkin (L. S.)

Zgodno z Wypisem.

Minister Sprawiedliwości

M. Badeni.

Za Sekretarza Jeneralnego

Szef Bióra

K. Hoffmann.

Działo się w Wiedniu dnia $\frac{17}{29}$ Czerwca, roku Pańskiego Tysiąc ośmset dwudziestego pierwszego.

(signés)

Pierre Cte de Goëss (L. S.)

Claude Chev^r. de Fuliod (L. S.)

Metternich (L. S.)

(*Podpisy i pieczęcie iak wyżéy*)

Za Zgodność

Radca Sekretarz Stanu, Generał Brygady

(podpisano) *Kossecki.*

Dzień ogłoszenia dnia 17. Sierpnia 1824 roku.

w Imieniu Nayiaśnieyszego

A L E X A N D R A I.

Cesarza Wszech Rossyi,

Króla Polskiego etc. etc. etc.

Xiażę Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Maiąc na względzie aby fundusze własności publicznéy w Woiewództwie Lubelskiém będące, nie poniosły uszczerbku, przez krótki do appellowania termin od decyzyów Kommissyi Hypoteczney, iaki w artykule 5. po-

stanowienia z dnia 22. Stycznia 1822 roku dozwolonym, a przez Kommissyą Rządową Sprawiedliwości pod dniem 17. miesiąca Maia r. b. ogłoszonym został; w dopełnieniu zatém postanowienia dopiero wzmiankowanego, obeymuiącego przepisy względem appellacyi od decyzyi bądź Kommissyi Hypoteczney, bądź Wydziałów Sądowych; na przełożenie Kommissyi Rządowéy Przychodów i Skarbu postanowiliśmy i stanowiemy:

Artykuł 1.

Czas odwołania się od decyzyów Kommissyi Hypoteczney dozwolony artykułem 1. postanowienia z dnia 22 Stycznia 1822 roku, ogłoszony przez Kommissyą Rządową Sprawiedliwości pod dniem 17. Maia r. b. przedłuża się dla Prokuratoryi Jeneralney co

do Woiewództwa Lubelskiego do dnia ostatniego Grudnia r. b., czy to Prokuratorya Jeneralna, czyli strony prywatne przeciw Prokuratoryi Jeneralnéy appellować będą.

Artykuł 2.

W przypadku odwołania się od decyzyów Kommissyi Hypoteczney Woiewództwa Lubelskiego w terminie przez artykuł powyższy dozwolonym, Sąd na żądanie Prokuratoryi Jeneralnéy, winien udzielić iednę sześciomiesięczną dylacyą, czy to Prokuratorya Jeneralna, iako strona appelluiąca, czy też iako zaappellowana czynić będzie.

Wykonanie ninieyszego postanowienia, które w Dzienniku Praw umieszczone bydź ma, Kommissyi Rządowéy Sprawiedliwości polecamy.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyinéy dnia 3. Mca Sierpnia 1824 roku.

(podpisano) ZAIĄCZEK.

Minister Prezyduiący
w Kommissyi Rządowéy
Przychodów i Skarbu
(podpisano) *X. X. Lubecki.*

Radca Sekretarz Stanu, Generał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Oryginałem
Radca Sekretarz Stanu, Generał Brygady
(podpisano) *Kossecki*

Zgodno z Wypisem
Minister Sprawiedliwości.
w Zastępstwie Radca Stanu
M. Woźnicki.

Za Sekretarza Jeneralnego
Szef Bióra
K. Hoffmann.

Dzień ogłoszenia dnia 6. Września 1824 roku.

w Imieniu Nayiaśnieyszego

A L E X A N D R A I.

Cesarza Wszech Rossyi,

Króla Polskiego etc. etc. etc.

Xiąże Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Zważywszy potrzebę oznaczenia prawideł zapewnić zdolnych pośpiech w załatwianiu spraw kontrabandowych, defraudacyinych, i innych przewinień na szkodę Skarbu Publicznego spełnionych, na przedstawienie Kom-

missyi Rządowéy Przychodów i Skarbu postanowiliśmyi i stanowiemy:

Artykuł 1.

Kommissye Woiewódzkie po ukończonéy Instrukcyi w sprawach kontrabandowych, defraudacyinych i innych przewinień na szkodę Skarbu Publicznego spełnionych dotyczących się, ieżeli przedmiot sprawy wraz z karą sto złotych nie przenosi, obowiązane są wydać decyzyą w prostéy drodze Administracyinéy od któréy odwołanie się nie ma mieysca, lecz służy obwinionemu droga łaski do Kommissyi Rządowéy Przychodów i Skarbu.

Artykuł 2.

W sprawach nad sto złotych Kom-

missye Woiewódzkie w swym komplecie zbieraią się, i iako Sąd wyrok wydaią.

Artykuł 3.

Od wyroku Kommissyi Woiewódzkiéy służy założenie rekursu do Kommissyi Rządowéy Przychodów i Skarbu, tak obwinionemu iako też Skarbowi Publicznemu.

Obwiniony nie przestaiąc na wyroku obowiązany pod prekluzyą w dniach 14. od publikacyi lub doręczenia wyroku rekurs założyć oddaiąc takowy do téy Władzy lub tego Urzędu który publikacyą lub doręczeniem trudnić się będzie.

Imieniem Skarbu Publicznego Radca lub Assessor prawny w przypadkach według Instrukcyi przez Kom-

missyą Rządową Przychodów i Skarbu w téy okoliczności wydać się maiącéy, winien będzie założyć rekurs zaraz po zapadłym wyroku, z przytoczeniem uciążliwości które obwinionemu przy publikacyi lub doręczeniu wyroku kommunikowane bydź maią.

Na takowe uciążliwości obwiniony w dniach 14. pod prekluzyą na piśmie lub do protokółu odpowiedzieć ma prawo, a to w Urzędzie któremu publikacya lub doręczenie wyroku poruczone zostało.

Artykuł 4.

W razie założonego rekursu, po upłynieniu dni 14. od publikacyi lub doręczenia wyroku Kommissyi Woiewódzkiéy, akta maią bydź przesłane do Kommissyi Rządowéy Przy-

chodów i Skarbu, która w swym komplecie zbiera się i iako Sąd wyrok wydaie.

Wyroki te są ostateczne i służy od nich obwinionemu iedynie droga łaski do Nas.

Artykuł 5.

Wyroki Kommissyi Woiewódzkich i Kommissyi Rządowéy Przychodów i Skarbu, będą w formie zwyczaynéy redagowane, opatrzone klauzulą exekucyiną i mieć będą powagę wyroków Sądowych.

Artykuł 6.

Wykonanie ninieyszego postanowienia które w Dzienniku Praw umieszczone bydź ma Kommissyom Rządowym w czém do któréy należy polecamy.

Dzia-

Działo się w Warszawie na Posiedzeniu Rady Administracyinéy dnia 24. Mca Sierpnia 1824 roku.

(podpisano) ZAIĄCZEK.

Minister Prezyduiący w Kommissyi Rządowéy Przychodów i Skarbu
(podpisano) *X. X. Lubecki.*

Radca Sekretarz Stanu, Generał Brygady
(podpisano) *Kossecki*

Zgodno z Oryginałem
Radca Sekretarz Stanu, Generał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Wypisem
Minister Sprawiedliwości
w zastępstwie Radca Stanu
M. Woźnicki.

Za Sekretarza Jeneralnego
Szef Bióra
K. Hoffmann.

Dzień ogłoszenia dnia 27. Września 1824 roku.

w Imieniu Nayiaśnieyszego

A L E X A N D R A I.

Cesarza Wszech Rossyi,

Króla Polskiego etc. etc. etc.

Xiąże Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Chcąc uprzątnąć trudności tamuiące osobom do spisu Woyskowego należącym, a wyłączeń od zaciągu na zawsze nieposiadaiącym, wstąpienie do Stanu Duchownego, na przełożenie Kommissyów Rządowych Wyznań Religiynych i Oświecenia Publicznego, tudzież Woyny, postanowiliśmy i stanowiemy co następuie:

Artykuł 1.

Każdego roku, w pierwszych piętnastu dniach miesiąca Stycznia, Biskupi Dyecezalni, podadzą Kommissyi Rządowéy Wyznań Religiynych i Oświecenia Publicznego, Listy Imienne osób, tak do Seminariów iak i do Nowicyatów przyiętych.

Artykuł 2.

Kommissya Rządowa Wyznań Religiynych i Oświecenia Publicznego, przedstawi Nam w ciągu drugich piętnastu dni tegoż miesiąca, rzeczone Listy, w celu udzielenia osobom niemi obiętym, wyłączenia od zaciągu.

Artykuł 3.

Skoro Listy takowe uzyskaią Na-

sze zatwierdzenie, wolno będzie Władzom Duchownym, pomienione osoby w Seminaryach i Nowicyatach zatrzymać.

Artykuł 4.

Wyłączenie takie od spisu moc swoią utraca, skoro Seminarzysta wyidzie z Seminarium lub z Nowicyatu bez poświęcenia się Stanowi Duchownemu.

Artykuł 5.

Wykonanie ninieyszego Postanowienia, które w Dzienniku Praw ma bydź umieszczone, Kommissyom Rządowym Wyznań Religiynych i Oświecenia Publicznego, Spraw Wewnętrznych i Policyi, niemniéy Woyny, w czém do któréy należy, polecamy.

Działo się w Warszawie na Posiedzeniu Rady Administracyinéy, dnia 31 Sierpnia 1824 r.

(podpisano) ZAIĄCZEK.

Minister Wyznań Religiynych
i Oświecenia Publicznego.
(podpisano) *Stanisław Grabowski.*

Radca Sekretarz Stanu, Generał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Oryginałem
Radca Sekretarz Stanu, Generał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Wypisem
Minister Sprawiedliwości
w zastępstwie Radca Stanu
M. Woźnicki.

Za Sekretarza Jeneralnego
Szef Bióra
K. Hoffmann.

Dzień ogłoszenia dnia 7. Października 1824 roku.

Par la grâce de Dieu

Nous ALEXANDRE I.

Empereur de toutes les Russies,

Roi de Pologne etc. etc. etc.

Vû l'article 46 de la Charte Constitutionelle de Notre Royaume de Pologne, ainsi que Notre décret sur l'anoblissement en date du $\frac{5}{17}$ Juin 1817;

Ouï l'avis du Comité du Senat, à ce désigné;

z Bożéy Łaski

My ALEXANDER I.

Cesarz Wszech Rossyi, Król Polski

etc. etc. etc.

Zapatrzywszy się na artykuł 46. Ustawy Konstytucyinéy Królestwa Naszego Polskiego, oraz na postanowienie Nasze o uszlachceniu z dnia $\frac{5}{17}$ Czerwca 1817;

Po wysłuchaniu zdania Deputacyi Senatu tym końcem ustanowionéy;

Sur le rapport de Notre Lieutenant dans le Royaume de Pologne;

Voulant reconnaître les services rendus au pays par le Sieur François Wołowski, Avocat près le Tribunal suprême du Royaume;

Nous avons résolu d'accorder et octroyer, et accordons et octroyons en effet, par les présentes lettres de Noblesse, audit Sieur François Wołowski, pour lui et pour ses descendans légitimes et en ligne directe, le titre et les droits de Noble Polonais.

Voulons qu'il jouisse désormais des prérogatives attachées à cette qualité, dans toute leur étendue et plénitude.

Conférons en outre au Sieur François Wołowski et à ses descendans susmentionés, les armoiries suivantes dites: *na Kaskach.*

Sur un écu blazonné d'azur et entouré d'une lame d'or, une tête de

Na rapport Naszego Namiestnika w Królestwie Polskiém.

Chcąc uznać zasługi położone dla kraiu przez JPana Franciszka Wołowskiego, Mecenasa Sądu Naywyższéy Instancyi Królestwa;

Postanowiliśmy udzielić i nadać, iakoż ninieyszém Dyplomatem Szlachectwa istotnie udzielamy i nadaiemy temuż JPanu Franciszkowi Wołowskiemu, dla niego i iego potomków prawych i w prostéy linii, tytuł i prawa Szlachcica Polskiego.

Chcemy aby odtąd używał prerogatyw do téy godności przywiązanych, w całéy ich obszerności i zupełności.

Udzielamy prócz tego JPanu Franciszkowi Wołowskiemu i wyż rzeczonym potomkom iego herb *na Kaskach* to iest:

Na tarczy z obwódką złotą w polu błękitném głowa wołowa czarna z

boeuf à étoile blanche, au milieu du front. L'écu surmonté d'une couronne d'or à cinq fleurons entre deux casques tournés vers le côté opposé à la couronne, et ornés chacun d'un panache composé de trois plumes, dont celle du milieu, bleue, et les deux autres, rouges.

En conferant les présentes lettres de noblesse et d'armoiries au Sieur François Wołowski, Nous l'autorisons, lui et ses descendans légitimes et en ligne directe, à se qualifier Nobles, et à se servir desdites armoiries, à l'égal des autres Nobles de Notre Royaume de Pologne, dans tous actes prives au publics, à perpétuité.

En foi de quoi Nous signons les présentes, et y fesons apposer le sceau des armes de Notre Royaume de Pologne.

białą odmianą na środku czoła. Nad tarczą korona złota o pięciu liściach w pośród dwóch chełmów tylną stroną do niéy odwróconych i ozdobionych potróynem strósiem piórem, z których środkowe niebieskie, a poboczne czerwone.

Udzielaiąc ninieysze Dyploma Szlachectwa i herbu JPanu Franciszkowi Wołowskiemu, upoważniamy go wraz z potomstwem iego prawem i w prostéy linii do zaszczycania się Szlachectwem i używania pomienionego herbu tak iak inni Szlachta Naszego Królestwa Polskiego, we wszelkich czynnościach prywatnych i publicznych, wiecznemi czasy.

Dla większéy wagi ninieysze Dyploma własnoręcznie podpisuiąc, rozkazuiemy pieczęć herbową Naszego Królestwa Polskiego na niém przyłożyć.

Donné à St. Pétersbourg le dix-septième / vingt-neuvieme jour du mois d'Avril de l'an mil huit-cent vingt-trois.

(signé) ALEXANDRE

par l'Empereur et Roi.

Le Ministre Secrétaire d'Etat.
en remplacement.
Le Général de Brigade, Conseiller d'Etat,
Directeur Général.
(signé) Comte Etienne *Grabowski.*

Zgodno z Wypisem
Minister Sprawiedliwości
M. Badeni.

Za Sekretarza Jeneralnego
Szef Bióra
K. Hoffmann.

Dan w Petersburgu dnia siedmnastego / dwudziestego dziewiątego miesiąca Kwietnia tysiąc ośmset dwudziestego trzeciego.

Minister Prezyduiący w Kommissyi
Rządowéy Sprawiedliwości
(podpisano) *M. Badeni.*

Zgodno z Oryginałem

Radca Sekretarz Stanu, Generał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Dzień ogłoszenia dnia 9. Listopada 1824 roku.

w Imieniu Nayiaśnieyszego

A L E X A N D R A I.

Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego etc. etc. etc.

Xiąże Namiestnik Królewski w Radzie Stanu

Uznawszy potrzebę rozciągnienia dobrodzieystwa dla klassy rolniczéy, postanowieniem Naszém z dnia 14. Stycznia 1817 roku, przy spisie woyskowym dozwolonego, na przełożenie Kommissyi Rządowéy Spraw Wewnętrznych i Policyi postanowiliśmy i stanowiemy:

Artykuł 1.

Plebani i Urzędnicy Stanu Cywilnego na żądanie każdego spisowego

oprócz Metryk urodzenia, stosownie do postanowienia Naszego z dnia 14. Stycznia 1817 roku bezpłatnie wydawanych, udzielać będą każdemu w wieku spisowym będącemu na papierze bez stępla, bez żądania iakichkolwiek opłat, w mieyscu urzędowych Extraktów, Aktów ślubnych, zaświadczenia zawieraiące tylko w sobie Imie i Nazwisko ożenionego, datę ślubu, Imie i Nazwisko małżonki, tudzież mieysca ówczasowego ich zamieszkania.

Artykuł 2.

Wszelkie Akta przez władze mieyscowe sporządzone, które na mocy dekretu z dnia $\frac{5}{17}$ Października 1816 roku służyć maią spisowym na dowód wyłączenia od zaciągu Woyskowego, wolne są od używania stępla prawem Seymowém z dnia 23 Grudnia 1811

roku przepisanego a tém samém od kar kontrawencyinych za nieużycie takowego. Wyimuią się atoli od tego świadectwa wyłączenia raz na zawsze od zaciągu, które spisowym na papierze stęplowym są wydawane.

Artykuł 3.

Zaświadczenia o których w Artykule pierwszym mowa, tudzież Akta wyłączne z mocy Dekretu z dnia $\frac{5}{17}$ Października 1816 roku sporządzone, służyć tylko maią przy spisie Woyskowym.

Artykuł 4.

Wykonanie ninieyszego postanowienia, Kommissyom Rządowym w czém do któréy należy, umieszczenie zaś w Dzienniku Praw Kommissyi Rządowéy Sprawiedliwości polecamy.

Dzia-

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyinéy dnia 28. Września 1824 roku.

(podpisano) ZAIĄCZEK.

Minister Spraw Wewnętrznych i Policyi.
(podpisano) *T. Mostowski.*

Radca Sekretarz Stanu Generał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Oryginałem
Radca Sekretarz Stanu, Generał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Wypisem
Minister Sprawiedliwości
w zastępstwie Radca Stanu
M. Woźnicki.

Za Sekretarza Jeneralnego
Szef Bióra
K. Hoffmann.

Dzień ogłoszenia dnia 13. Grudnia 1824 roku.

w Imieniu Nayiaśnieyszego

A L E X A N D R A I.

Cesarza Wszech Rossyi,

Króla Polskiego etc. etc. etc.

Xiąże Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

W celu zapobieżenia zdarzyć się mogącym nadużyciom, na przełożenie Kommissyi Rządowéy Spraw Wewnętrznych i Policyi tudzież Przychodów i Skarbu, postanowiliśmy i stanowiemy:

Artykuł 1.

Wszelkie pieczęcie i stęple Rządowe tylko w Mennicy Królestwa Polskiego odtąd wyrabiane bydź maią.

Artykuł 2.

Żaden z pieczętarzy nie może podeymować się i wyrabiać pieczęci i stępli Rządowych. Pieczętarz poważaiący się robić pieczęcie i stęple Rządowe iako fałszerz do Sądu po kary odesłanym będzie, i wolność trudnienia się nadal tém rzemiosłem utraci.

Artykuł 3.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu ustanowi umiarkowane ceny, za które Mennica Władzom i Urzędom Kraiowym żądane pieczęcie wszelkiego rodzaiu dostarczać będzie obowiązaną.

Wykonanie tego postanowienia które w Dzienniku Praw umieszczone bydź ma, Kommissyom Rządowym Przychodów i Skarbu, tudzie Spraw

Wewnętrznych i Policyi w czém do któréy należy polecamy.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyinéy dnia 7. Grudnia 1824 roku.

(podpisano) ZAIĄCZEK.

Minister Spraw Wewnętrznych i Policyi
(podpisano) *T. Mostowski.*

Radca Sekretarz Stanu, Generał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Oryginałem
Radca Sekretarz Stanu, Generał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Wypisem
w Zastępstwie Ministra Sprawiedliwości
Radca Stanu
M. Woźnicki.

Za Sekretarza Jeneralnego.
Szef Bióra
K. Hoffmann.

Dzień ogłoszenia dnia 12. Stycznia 1825 roku.

w Imieniu Nayiaśnieyszego
ALEXANDRA I.
Cesarza Wszech Rossyi,
Króla Polskiego etc. etc. etc.

Xiąże Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Zważaiąc iż przedłużony postanowieniem Naszém z dnia 3. Sierpnia r. b. termin do zakładania appellacyi od decyzyów Kommissyi Hypoteczney Woiewództwa Lubelskiego z powodu większéy liczby interessów hypotecznych własności Publiczney dotyczących, iak w innych dotąd Woiewództwach była, okazał się bydź zbyt krótkim, przeto na przełożenie Kommissyi Rządowéy Przychodów i Skarbu, postanowiliśmy i stanowiemy:

Artykuł 1.

Termin do zakładania Appellacyi od decyzyów Kommissyi Hypoteczney Woiewództwa Lubelskiego postanowieniem Naszém z dnia 3. Sierpnia 1824 r. do ostatniego Grudnia tegoż roku zakreślony, przedłużamy dla Prokuratoryi Jeneralney w Królestwie Polskiém do 31. Maia 1825 inclusive, czy to Prokuratorya Jeneralna przeciw stronom prywatnym, lub nawzaiem te, przeciw Prokuratoryi Jeneralney appellować będą.

Artykuł 2.

Równie iak postanowieniem Naszém poprzedniém, tak i ninieyszém na przypadek założenia Appellacyi w terminie przez artykuł 1. dozwolonym, upoważniamy Prokuratoryą Jeneralną do żądania iedney sześcio-miesięczney dylacyi, czyli iako strona po-

wodowa lub iako zaappellowana do sprawy wchodzić będzie, a Sądy do takiego żądania przychylić się winny.

Wykonanie ninieyszego postanowienia które w Dzienniku Praw ogłosić postanawiamy Kommissyi Rządowéy Sprawiedliwości polecamy.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyinéy, dnia 14. Grudnia 1824 roku.

(podpisano) ZAIĄCZEK.

Minister Prezyduiący w Kommissyi Rządowéy Przychodów i Skarbu.
(podpisano) X. X. *Lubecki.*
Radca Sekretarz Stanu, Generał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*
Zgodno z Oryginałem
Radca Sekretarz Stanu, Generał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Wypisem
Zastępca Ministra Sprawiedliwości
Radca Stanu
M. Woźnicki.
Za Sekretarza Jeneralnego
Szef Bióra
K. Hoffmann.

Dzień ogłoszenia dnia 23. Stycznia 1825 roku.

Wypis z Protokółu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego.

z Bożéy Łaski

My ALEXANDER I.

Cesarz Wszech Rossyi, Król Polski etc. etc. etc.

Na Rapport ukochanego Brata Naszego Jego Cesarzewiczowskiéy Mości Wielkiego Xięcia KONSTANTEGO, Naczelnego Wodza Woyska Naszego Królewsko Polskiego;

Zważywszy iż iest nieuchronną potrzebą zastąpić w szeregach Woyska tegoż ubytek iakiegoby w upłynionym roku doznały skutkiem wyiścia Podofficerów i Żołnierzy którzy z przyczyny upłynienia lat służby, interessów sukcessyinych, kalectwa, oraz innych prawnych powodów, uznani byli za kwalifikuiących się do uwolnień, pensyy retretowych lub przeniesienia do Korpusu Weteranów i Inwalidów, również iak i skutkiem zaszłych śmierci; postanowiliśmy i stanowiemy co następuie:

Artykuł 1.

Celem utrzymania Woyska naszego Królewsko Polskiego na rok 1825 w komplecie stopy pokoiu, wybraném będzie, poczynaiąc od $\frac{15}{27}$ Września r. b. na całéy rozciągłości Królestwa trzy tysiące rekrutów z rzędu popisowych.

Artykuł 2.

Zaciąg ten uskuteczniony będzie stosownie do rozporządzeń obiętych postanowieniami Naszemi z dnia $\frac{5}{17}$ Października 1816 i $\frac{17}{29}$ Lipca 1819.

Artykuł 3.

Wykonanie ninieyszego Naszego postanowienia, które w Dzienniku Praw umieszczone bydź ma, Kom-

missyom Rządowym Spraw Wewnętrznych i Policyi, oraz Woyny, w czém do któréy należy polecamy.

Dan w Krasném Siele, dnia $\frac{15}{27}$ Lipca 1824 roku.

(podpisano) ALEXANDER.

Minister Spraw Wewnętrznych i Policyi
(podpisano) *T. Mostowski.*

przez Cesarza i Króla
(L. S.) Minister Sekretarz Stanu
w zastępstwie Generał Brygady,
Radca Stanu Dyrektor Generalny
(podpisano) *Stefan Hr. Grabowski.*

Zgodno z Oryginałem
Minister Sekretarz Stanu
w zastępstwie: Generał Brygady
Radca Stanu, Dyrektor Generalny
(podpisano) *Stefan Hr. Grabowski.*

Zgodno z Oryginałem
Radca Sekretarz Stanu, Generał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Wypisem
Zastępca Ministra Sprawiedliwości
Radca Stanu
M. Woźnicki.

Za Sekretarza Jeneralnego
Szef Bióra
K. Hoffmann.

Dzień ogłoszenia dnia 21. Lutego 1825 roku.

Xiąże Namiestnik Królewski.

Kommunikowaną Nam przy Odezwie Jego Cesarzewiczowskiéy Mości Wielkiego Xięcia KONSTANTEGO Konwencyę w dniu 3. Maia 1824 w Berlinie zawartą, a któréy ratyfikacyę w dniu 23. Września tegoż roku zamienione zostały, stanowiącą wzaiemne uchylenie opłaty detrakcyinéy między Królestwem Polskiém a Prussami; przesyłamy Kommissyi Rządowéy Sprawiedliwości, upoważniaiąc ią aby Akt ten w ięzyku Francuzkim wraz z tłomaczeniem onegoż w ięzyku Polskim, w Dzienniku Praw umieścić zaleciła.

Dan w Warszawie dnia 29. Stycznia 1825 roku.

(podpisano) ZAIĄCZEK.

Referendarz Stanu
(podpisano) *J. Tymowski.*

Zgodno z Wypisem
Zastępca Ministra Sprawiedliwości
Radca Stanu
M. Woźnicki.

Za Sekretarza Jeneralnego
Szef Bióra
K. Hoffmann.

Convention touchant l'abolition du droit de détraction entre les états de Sa Majesté le Roi de Prusse, et les états de Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies, Roi de Pologne, signée le 3. Mai et ratifiée le 23. Septembre 1824.

Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies, Roi de Pologne, et Sa Majesté le Roi de Prusse animés du désir mutuel non seulement de resserrer de plus en plus les liens de l'amitié et de la parfaite intelligence qui subsistent entre Eux, mais encore d'en faire ressentir les heureux effets à Leurs sujets, ont résolu de conclure une Cnnvention pour abolir réciproquement dans Leurs états le droit de détraction et l'impôt d'émigration, et Jls ont nommé à cet effet pour Leurs plénipotentïaires, savoir:

Konwencya względem uchylenia opłaty wywozowéy, czyli detrakcyinéy między Państwami Nayiaśnieyszego Cesarza wszech Rossyi, Króla Polskiego i Nayiaśnieyszego Króla Jmci Pruskiego, zawarta w Berlinie dnia 3go Maia, a ratyfikowana 23. Września 1824 roku.

Nayiaśnieyszy Cesarz Wszech Rossyi, Król Polski, i Nayiaśnieyszy Król Pruski, równą powodowani chęcią nietylko coraz ściśleyszego utwierdzenia zachodzących między Niemi związków przyiaźni i zupełnéy iedności, ale nadto rozciągnięcia pomyślnego tychże związków skutku na swoich poddanych, postanowili zawrzeć Konwencyą co do wzaiemnego uchylenia w Państwach swoich, opłaty wywozowéy i podatku emigracyinego i w tym celu mianowali pełnomocnikami swoiemi:

Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies, Roi de Pologne, le Sieur Paul Baron de Mohrenheim, Son Chambellan et Conseiller d'état actuel, en mission extraordinaire et spéciale près Sa Majesté le Roi de Prusse, chevalier des ordres de St Stanislas de la première classe de Pologne, de St Wladimir de la troisième classe de Russie, de l'aigle rouge de la seconde classe en diamans de Prusse, Commandeur de celui de Léopold d'Autriche;

Et Sa Majesté le Roi de Prusse, le Sieur Chrétien Gonthier Comte de Bernstorff, Son Ministre d'Etat, du cabinet et des affaires étrangères, chevalier des grands ordres de l'aigle noire et de l'aigle rouge de Prusse; de ceux de St André, de St Alexandre-Newski, et de Ste Anne de la première classe de Russie; Grand-

Nayiaśnieyszy Cesarz Wszech Rossyi, Król Polski: JPana Pawła Barona de Mohrenheim swego Szambelana i rzeczywistego Radcę Stanu, wysłanego w Poselstwie nadzwyczayném i szczególném do Nayiaśnieyszego Króla Jmci Pruskiego; Kawalera Orderów Sgo Stanisława I. Klassy Polskiego, Sgo Włodzimierza trzeciéy Klassy Rossyiskiego, Orła Czerwonego z dyamentami II. Klassy Pruskiego, Kommandora Orderu Sgo Leopolda Austryackiego;

A Nayiaśnieyszy Król Pruski: JPana Chrystyana Gonthier Hrabiego Bernstorff, swego Ministra Stanu, gabinetu i interessów zagranicznych; Kawalera Orderów Pruskich: Orła czarnego i Orła czerwonego; Sgo Andrzeia, Alexandra Newskiego i Stéy Anny pierwszéy Klassy Rossyiskich; ozdobionego Wielkim Krzyżem Or-

croix de l'ordre Royal de St Etienne de Hongrie; Grand-Cordon de la légion d'honneur de France; Grand-Collier de l'ordre de la Toison d'or et Grand-Croix de l'ordre de Charles III. d'Espagne; chevalier de l'ordre de l'Eléphant et Grand-Croix de l'ordre de Dannebrog de Danemark; Grand-Croix de l'ordre de St Ferdinand et du Mérite de Sicile; chevalier de l'ordre suprême de l'Annonciade de Sardaigne; Grand-Croix des ordres du Lion d'or de la Hesse électorale, et du Mérite de la Hesse Grand-Ducale, de ceux de la Fidélité et de Zaehringen de Bade, et du Faucon blanc de Saxe-Weimar; les quels sont convenus des articles suivans:

Article I.

En cas d'exportation de biens, argens

deru Królewskiego Sgo Szczepana Węgierskiego, Wielką Wstęgą Legii honorowéy Francuzkiéy, wielkim łańcuchem złotego runa i wielkim krzyżem Orderu Hiszpańskiego Karóla III, Kawalera Orderu Słonia, i ozdobionego wielkim krzyżem Orderu Dannebrog, Duńskich; ozdobionego Wielkiemi krzyżami Orderów Sgo Ferdynanda i Zasługi, Sycyliyskich; Kawalera Naywyższego Orderu Sardyńskiego Annoncyady; ozdobionego wielkiemi Krzyżami Orderu Lwa złotego Elektorsko-Heskiego, Zasługi Wielkiego Xięstwa Heskiego, niemniéy wierności i Zäringskiego Lwa Badeńskich; i Orderu Białego Sokoła Sasko-Weymarskiego; którzy to Pełnomocnicy zgodzili się na artykuły następuiące:

Artykuł I.

W przypadku wyprowadzenia ma-

argens ou autres propriétés mobiliaires, de quelque nature que ce soit, hors des états de Sa Majesté le Roi de Prusse dans ceux de Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies, Roi de Pologne, et vice-versa, soit que cette exportation provienne d'émigration, de succession, legs, dot ou donation, ou bien de toute autre cause, il ne sera perçu, ni impôt d'émigration, ni aucun droit de détraction.

Article 2.

Cette exemption s'appliquera non seulement aux cas où ces droits ont été exercés au profit du trésor de l'Etat ou du Souverain, mais encore à ceux, où le provenu en a été versé dans les caisses des communes, fondations pieuses, églises, couvens, abbayes, juridictions patrimo-

iątków, pieniędzy, lub innych własności ruchomych iakiego bądź rodzaiu, z Państw Nayiaśnieyszego Cesarza Jmci Wszech Rossyi, Króla Polskiego, do Państw Nayiaśnieyszego Króla Jmci Pruskiego i nawzaiem, czyli takowe wyprowadzenie wynikłoby z przeniesienia się, ze spadku, z zapisu, z posagu, z darowizny, czy też z innéy iakiéykolwiek przyczyny, nie będzie pobieranym ani podatek emigracyiny, ani żadna opłata wywozowa.

Artykuł 2.

Takowe uchylenie opłat wspomnionych ściągać się będzie nietylko do przypadków w których pobór onychże był uskutecznionym na korzyść Skarbu Publicznego, lub na rzecz Panuiącego, ale i do tych przypadków, gdzie dochód ztąd wynikaiący wpływał do Kass Gmin, fundacyi

niales et corporations ou individus quelconques.

Article 3.

L'exemption de l'impôt affecté jusqu'ici à l'exportation des fonds et propriétés mobiliaires, et qui est aboli par le présent acte, ne saurait en aucun cas affranchir des droits, impôts et redevances que chacun des états contractans est en possession de percevoir ou pourrait percevoir par la suite, sur tous les biens meubles et immeubles situés dans la circonscription de ses domaines respectifs.

Article 4.

Les stipulations renfermées dans les articles premier et second, auront leur plein effet non-seulement dans

pobożnych, Kościołów, Klasztorów, Opactw, Jurysdykcyi patrymonialnych i Korporacyi, lub iakichkolwiek osób prywatnych.

Artykuł 3.

Wyięcie z pod opłaty uiszczanéy dotychczas od wyprowadzania funduszów i własności ruchomych, a która ninieyszym aktem zostaie uchyloną, nie może w żadnym przypadku uwalniać od tych opłat, podatków i należności, iakie każdy z układaiących się Rządów pobiera, lub mógłby pobierać w przyszłości z wszelkich maiątków ruchomych i nieruchomych, w obrębie kraiów władzy swoiéy uległych.

Artykuł 4.

Postanowienia objęte Artykułami 1. i 2. będą miały zupełny swóy skutek nietylko w przypadkach na przy-

tous les cas futurs, mais encore dans tous ceux où, jusqu'au jour de l'échange des ratifications, les droits que l'on est convenu d'abolir, n'auraient pas encore été effecitivement et définitivement perçus.

Article 5.

L'ordonance du Gouvernement polonais du vingt-huit Mai mil-huit-cent-vingt-deux, relative au droit de détraction en général, demeure sans application quant aux capitaux appartenant à des caisses ou instituts de la Prusse, ou bien à des particuliers Prussiens. Réciproquement, seront extradés, sans subir de détraction, les capitaux appartenant à des caisses ou instituts de la Pologne, ou bien à des particuliers polonais.

szłość wydarzyć się mogących, lecz i w tych wszystkich gdzieby do dnia wymienionych ratyfikacyi, opłaty ninieyszą Konwencyą uchylone, nie były ieszcze rzeczywiście i ostatecznie pobranemi.

Artykuł 5.

Rozporządzenie Rządu Polskiego w dniu dwudziestym osmym Maia tysiąc ośmsetnego dwudziestego drugiego roku wydane, a dotyczące opłaty wywozowéy czyli detrakcyinéy w ogólności, nie będzie mogło bydź zastosowaném do Kapitałów, które bądź do Kass lub Instytutów Pruskich, bądź do mieszkańców prywatnych kraiu Pruskiego należą. Nawzaiem wydawanemi będą, bez ulegania opłacie wywozowéy, kapitały należące do Kass i Instytutów Polskich, lub do mieszkańców prywatnych Królestwa Polskiego.

Article 6.

La présente convention sera ratifiée et les ratifications en seront échangées à Berlin dans l'espace de deux mois, ou plutôt si faire se peut.

Fait et signé à Berlin le trois Mai mil-huit-cent vingt-quatre.

(*L. S.*) *Bernstorff*
(*L. S*) *Mohrenheim*

Cette convention a été ratifiée, et les ratifications en ont été échangées le 23 Septembre 1824.

Za zgodność Kopii
Referendarz Stanu
(podpisano) *J. Tymowski.*

Zgodno z Wypisem
Zastępca Ministra Sprawiedliwości
Radca Stanu
M. Woźnicki.

Za Sekretarza Jeneralnego
Szef Bióra
K. Hoffmann.

Artykuł 6.

Ninieysza Konwencya będzie ratyfikowaną, a zamiana ratyfikacyi nastąpi w Berlinie w przeciągu dwóch miesięcy, lub prędzéy ieżeli bydź może.

Działo się i podpisano w Berlinie dnia 3. Maia 1824 roku.

(*L. S.*) *Bernstorff*
(*L. S.*) *Mohrenheim*

Ta konwencya została ratyfikowaną i ratyfikacye oneyże wymienione dnia 23. Września 1824 roku.

Za zgodność w tłómaczeniu
Referendarz Stanu
(podpisano) *J. Tymowski.*

Xiąże Namiestnik Królewski.

Przesyłamy Kommissyi Rządowéy Sprawiedliwości Artykuł dodatkowy do Ustawy Konstytucyinéy, polecaiąc Jéy niezwłoczne umieszczenie tegoż w Dzienniku Praw w obydwóch Językach.

w Warszawie dnia 2. Marca 1825 roku.

(podpisano) ZAIĄCZEK.

Radca Sekretarz Stanu, Generał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Zyodno z Wypisem

Zastępca Ministra Sprawiedliwości
Radca Stanu
M. Woźnicki.

Za Sekretarza Jeneralnego
Szef Bióra
K. Hoffmann.

Par la grâce de Dieu
Nous ALEXANDRE I.
Empereur de toutes les Russies,
Roi de Pologne etc. etc etc.

Fidèle aux sentimens et aux vues paternelles qui Nous ont portés à accorder, de Notre propre mouvement, à Nos sujets du Royaume de Pologne la Charte Constitutionelle, dans le but de maintenir dans toutes les Classes des habitans, la paix, la concorde et l'union si nécessaire à leur bien-être;

Soigneux d'écarter les dangers que l'abus qu'on a fait d'une de ses dis-

z Bożéy Łaski
My ALEXANDER I.
Cesarz Wszech Rossyi Król
Polski etc. etc. etc.

Wierni uczuciom i oycowskim zamiarom które Nami powodowały do nadania z własnego Naszego natchnienia, Poddanym Naszym Królestwa Polskiego, Ustawy Konstytucyinéy; w celu utrzymania we wszystkich klassach mieszkańców, pokoiu, zgody i iedności tak potrzebnéy dla ich swobodnego bytu;

Troskliwi o oddalenie niebespieczeństw iakie nadużycie iednego z

positions a déja produits et pourrait reproduire encore;

Considérant que la publicité des débats dans les deux Chambres, portant les orateurs à consulter davantage une popularité éphémère que l'utilité de la chose publique, a fait dégénérer ces débats en vaines déclamations, propres à détruire cette union si désirée, et en a banni le calme et la dignité, qui doit présider à toute délibération importante;

Voulant remédier au mal dans sa source, prévenir la nécessité de toute influence sur les élections et les opinions, et faire jouir Nos sujets du Royaume de Pologne de tous les bienfaits que leur a assurés la Charte, Nous avons résolu de consolider Notre ouvrage, en modifiant, par un Article additionnel, une de ses dis-

przepisów teyże Ustawy iuż sprawiło i ieszcze wznowićby mogło;

Zważywszy iż publiczne odbywanie narad w obu Izbach Seymowych, pobudzaiąc mówców do powodowania się raczéy chwilową wziętością, niż korzyścią rzeczy publicznéy, zamieniło takowe narady, w czcze deklamacye, zdolne do zniszczenia téy iedności tak pożądanéy, i oddaliło od nich umiarkowanie i poważną dostoyność, która każdéy ważnéy naradzie towarzyszyć winna;

Chcąc zaradzić złemu w samym zarodzie, zapobiedz potrzebie wszelkiego wpływu na wybory i zdania, a przytém zapewnić poddanym Naszym Królestwa Polskiego używanie wszelkich dobrodzieystw, które im Ustawa Konstytucyina zabespieczyła; zamierzyliśmy ustalić dzieło Nasze, zmieniaiąc Artykułem dodatkowym iedno

positions réglementaires dont l'expérience Nous a signalé les graves inconvéniens.

A cet effet Nous avons décrété et décrétons ce qui suit:

Article additionnel.

Les séances d'ouverture et de clôture de la diète, ainsi que celles où se promulguera la sanction Royale aux projets de lois, continueront à être publiques comme par le passé, en observant les sollennités accoutumées.

Pour l'élection des Commissions, ainsi que pour les délibérations et discussions quelconques, les deux Chambres se constitueront toujours en Comité particulier.

Cet article est déclaré faire partie intégrante et inséparable de la Charte Constitutionelle.

Le

z rozporządzeń porządkowych którego doświadczenie wykryło Nam ważne niedogodności;

W tym celu postanowiliśmy i stanowiemy co następuie:

Artykuł dodatkowy.

Posiedzenia przeznaczone na otwarcie i zamknięcie Seymu, oraz te w których ogłaszać się będzie Sankcya Królewska, dana proiektom do praw, odbywać się będą iak dawniéy publicznie, z zachowaniem zwyczaynych uroczystości.

Na wybory zaś Kommissyów i inne iakiekolwiek narady i dyskussye, Izby zamieniać się zawsze będą w Wydział tayny.

Artykuł ninieyszy ogłoszony zostaie iako składaiący część Ustawy Konstytucyinéy i od niéy nieoddzielny.

Le Président du Sénat et le Maréchal de la Chambre des Nonces, sont chargés, sur leur responsabilité personnelle, de veiller à son exécution.

Donné à Tsarskoe-Selo le $\frac{1}{13}$ février 1825.

(signé) ALEXANDRE

par l'Empereur et Roi.

Le Ministre Secrétaire d'Etat.

en remplacement

Le Général de Brigade, Conseiller d'Etat, Directeur Général.

(signé) Comte Etienne *Grabowski.*

Zgodno z Oryginałem

Radca Sekretarz Stanu Generał Brygady

(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Wypisem

Zastępca Ministra Sprawiedliwości

Radca Stanu.

M. Woźnicki.

Za Sekretarza Jeneralnego

Szef Bióra

K. Koffmann.

Dzień ogłoszenia dnia 4. Kwietnia roku 1825.

Wykonanie onego Prezesowi Senatu oraz Marszałkowi Izby Poselskiéy, pod osobistą ich odpowiedzialnością, polecamy.

Dan w Carskiém Siele dnia $\frac{1}{13}$ Lutego 1825.

(L. S.)

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego.

Z Bożéy Łaski
My ALEXANDER I.

Cesarz Wszech Rossyi, Król Polski etc. etc. etc.

Chcąc urządzić w Naszém Królestwie Polskiém, Duchowieństwo Wyznania Grecko-Rossyiskiego; na przełożenie Kommissyi Rządowéy Wyznań Religiynych i Oświecenia Publicznego zasiągnąwszy zdania Ogólnego Zgromadzenia Rady Stanu; postanowiliśmy i stanowiemy co następuie:

Artykuł 1.

Duchowieństwo Wyznania Grecko-Rossyiskiego w Królestwie Polskiém, zostawać będzie pod zwierzchnictwem Świętego Synodu Petersburgskiego.

Artykuł 2.

Biskup Miński obrządku Grecko-Rossyiskiego, rozciągać będzie swoią władzę Biskupią nad wszystkiemi Kościołami i Klasztorami tegoż Wyznania w Królestwie Polskiém.

Artykuł 3.

Kommissya Rządowa Wyznań Religiynych i Oświecenia Publicznego obowiązaną będzie znosić się z Duchownym Wyznania Grecko-Rossyiskiego,

przez Święty Synod delegować się w tym celu maiącym; tak co do ułożenia, iakie sprawy do Sądu i uznania Biskupiego, a iakie wedle praw w Królestwie Polskiém obowiązuiących do rozpoznania i załatwienia teyże Kommissyi należeć maią, iak i co do przepisania urządzeń, oraz ustanowienia wzaiemnych stosunków.

Artykuł 4.

W chęci polepszenia stanu Duchowieństwa tegoż Wyznania, przeznaczamy mu ze Skarbu Królestwa Polskiego, uposażenie coroczne w summie dwudziestu czterech tysięcy złotych polskich.

Wykonanie ninieyszego Postanowienia, które w Dzienniku Praw umieszczoném bydź ma, Kommissyom

Rządowym w czém do któréy należy polecamy.

Dan w Petersburgu d. $\frac{24 \text{ Lutego}}{9 \text{ Marca}}$ 1825 roku.

(podpisano) ALEXANDER.

Minister Wyznań Religiynych
i Oświecenia Publicznego
(podpisano) *Stanisław Grabowski.*

przez Cesarza i Króla
(L. S.) Minister Sekretarz Stanu
w zastępstwie:
Generał Brygady, Radca Stanu
Dyrektor Jeneralny,
(podpisano) *Stefan Hr. Grabowski.*

Zgodno z Oryginałem
Minister Sekretarz Stanu
w zastępstwie
Generał Brygady, Radca Stanu
Dyrektor Jeneralny
(podpisano) *Stefan Hrabia Grabowski.*

Zgodno z Oryginałem
Radca Sekretarz Stanu, Generał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Wypisem
Zastępca Ministra Sprawiedliwości
Radca Stanu
M. Woźnicki.

Za Sekretarza Jeneralnego
Szef Bióra
K. Hoffmann.

Dzień ogłoszenia dnia 25. Kwietnia 1825 roku.

DZIENNIK PRAW

N^ro 38.

Tom Dziewiąty.

w Imieniu Nayiaśnieyszego

A L E X A N D R A I

Cesarza Wszech Rossyi,

Króla Polskiego etc. etc. etc.

Xiąże Namiestnik Królewski w Radzie Stanu

Gdy Jego Cesarsko-Królewska Mość raczył nayłaskawiéy zezwolić aby upłyniony z dniem 1. Stycznia r. b. termin prekluzyiny, oznaczony uchwałą Naszą z dnia 25. Maja r. z. dla składania w Kommissyi Centralnéy Likwidacyinéy dowodów tyczących

się wszelkich pretensyi do Rządu byłego Xięstwa Warszawskiego, został przedłużony do dnia 1. Lipca r. b. z obowiązkiem dla stron interessowanych usprawiedliwienia zwłoki, przeto w wykonaniu téy Naywyższéy Woli odezwą Ministra Sekretarza Stanu z dnia $\frac{17}{29}$ Marca r. b. oznaymionéy; postanowiliśmy i stanowiemy:

§. 1.

Wszystkie Władze i strony interessowane powołane do składania dowodów w Kommissyi Centralnéy Likwidacyinéy, na pretensye do Rządu byłego Xięstwa Warszawskiego formowane, o ile tego iuż przed upłynionym terminem prekluzyinym Uchwałą Naszą z dnia 25. Maia r. z. oznaczonym na dzień 1. Stycznia r. b. lub późniéy drogą łaski nie dopełniły, mogą też dowody, aż do dnia 1. Lipca r. b. wprost w Kommissyi Centralnéy Likwidacyinéy składać, z przytoczeniem usprawiedliwień na dopuszczoną dotąd z swéy strony zwłokę.

§. 2.

Z upływem przedłużaiącego się na teraz terminu ostatecznego, niekorzystaiący z tego dobrodzieystwa, własnéy winie przypisze skutki, iakie dla nieprodukuiących pretensye na terminie prekluzyinym uchwałą z dnia 25. Maia r. z. przepisane zostały, i obecnie po upływie nowego tego terminu nastąpią.

Wykonanie ninieyszego postanowienia które w dzienniku Praw ma bydź umieszczone, wszystkim Władzom w ogólności a Kommissyi Centralnéy Likwidacyinéy w szczególności polecamy.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyinéy dnia 19. Kwietnia 1825 roku.

(podpisano) ZAIĄCZEK.

Minister Prezyduiący w Kommissyi Rządowéy Przychodów i Skarbu
(podpisano) *X. X. Lubecki.*

Radca Sekretarz Stanu, Generał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Oryginałem
Radca Sekretarz Stanu, Generał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Wypisem
Zastępca Ministra Sprawiedliwości
Radca Stanu
M. Woźnicki.

Za Sekretarza Jeneralnego
Szef Bióra
K. Hoffmann.

Dzień ogłoszenia dnia 21. Maia 1825 roku.

Wypis z Protokółu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego.

z Bożéy Łaski
My ALEXANDER I.

Cesarz Wszech Rossyi, Król Polski etc. etc. etc.

Zważywszy iż chwilowa zmiana, w odbywaniu spraw Administracyinych Naszego Królestwa Polskiego, przyniesćby musiała przerwę, dobru kraiu i służby publiczney szkodliwą,

Postanowiliśmy i stanowiemy co następuie:

Artykuł 1.

Wyiąwszy prace ściągaiące się do przyszłego Seymu, których decyzyą sobie samym zachowuiemy, Namiestnik Nasz w Królestwie Polskiém, wykonywać będzie przez cały ciąg teraźnieyszego pobytu Naszego w témże Królestwie, władzę iaką Mu nadaliśmy pełnomocnictwem z dnia $\frac{17}{29}$ Kwietnia 1818 roku w całéy iéy rozciągłości i zupełności.

Artykuł 2.

Wykonanie ninieyszego postanowienia Naszego, które w Dzienniku Praw ma bydź umieszczoném, Namiestnikowi Naszemu polecamy.

Dan w Warszawie dnia $\frac{15}{27}$ Kwietnia 1825 roku.

(podpisano) ALEXANDER.

przez Cesarza i Króla
(L. S.) Minister Sekretarz Stanu
w zastępstwie: Generał Brygady
Radca Stanu, Dyrektor Generalny
(podpisano) *Stefan Hr. Grabowski.*

Zgodno z Oryginałem
Minister Sekretarz Stanu
w zastępstwie: Generał Brygady
Radca Stanu, Dyrektor Generalny
(podpisano) *Stefan Hr. Grabowski.*

Zgodno z Oryginałem
Radca Sekretarz Stanu, Generał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Wypisem
Zastępca Ministra Sprawiedliwości
Radca Stanu
M. Woźnicki.

Za Sekretarza Jeneralnego
Szef Bióra
K. Hoffmann.

Dzień ogłoszenia dnia 25. Maia 1825 roku.

Au nom de la très-sainte et indivisible Trinité.

L'acte additionnel du sept (dix-neuf) Décembre mil-huit-cent-dix-huit n'ayant plus force de loi, Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies, Roi de Pologne, et Sa Majesté le Roi de Prusse, sincèrement animés du désir de mettre à exécution les dispositions du Traité de Vienne du vingt-un Avril (trois Mai) mil-huit-cent-quinze, relatives à la navigation et au commerce, et d'en faire ressentir les effets salutaires à Leurs sujets respectifs en y apportant les modifications mutuellement consenties, ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

w Imie Nayświętszéy i Nierozdzielnéy Tróycy.

Gdy układ dodatkowy z dnia $\frac{7}{19}$ Grudnia 1818 roku przestał iuż obowiązywać, Nayiaśnieyszy Cesarz Jmci Wszech Rossyi Król Polski, i Nayiaśnieyszy Król Jmci Pruski, szczerą ożywieni chęcią przywiedzenia do skutku rozporządzeń Traktatu zawartego w Wiedniu dnia $\frac{21.\ \text{Kwietnia}}{3.\ \text{Maia}}$ 1815 r. tyczących się żeglugi i handlu, i pragnąc razem rozciągnąć dobroczynne skutki tych rozporządzeń, na właściwych swoich poddanych, przez przyięcie w nich odmian za wspólną ugodą potrzebnemi uznanych, mianowali Pełnomocnikami swemi:

Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies, Roi de Pologne, le Sieur Paul Baron de Mohrenheim etc. et

Sa Majesté le Roi de Prusse, le Sieur Chrétien Gonthier Comte de Berenstorff etc. lesquels sont convenus des articles suivans:

Article premier.

Traitement reciproque des sujets.

Les sujets Russes et Polonais en Prusse, et les sujets Prussiens en Russie et en Pologne, seront constamment considérés et traités dans leurs relations de commerce, à l'égal des sujets indigénes. Jl est entendu que les sujets Russes et Polonais en Prusse, ainsi que les sujets Prussiens en Russie et en Pologne, se soumettront aux lois et aux réglemens commerciaux du pays.

Nayiaśnieyszy Cesarz Wszech Rossyi Król Polski Jmci Pana Pawła Barona de Mohrenheim etc. etc.

Nayiaśnieyszy Król Pruski: Jmć Pana Chrystyana Gontier Hrabiego de Bernstorff etc. etc. którzy zgodzili się na warunki następuiące:

Artykuł 1.

Wzaiemne obchodzenie się z poddanemi.

Poddani Rossyiscy i Polscy w Prussach, tak iak poddani Pruscy w Rossyi i Polsce, uważani ciągle będą w równi z poddanemi kraiowemi we wszelkich stosunkach handlowych. Rozumie się wszakże, iż poddani Rossyiscy i Polscy w Prussach, równie iak Pruscy w Rossyi i Polsce, ulegać będą kraiowym prawom i urządzeniom handlowym.

Article deuxieme.

Dans tous les cas où les sujets des deux hautes Parties contractantes trouveroient avantageux de vendre leurs marchandises, dans les villes de l'autre domination, à quelqu'un qui ne seroit pas bourgeois desdites villes, ils seront obligés de se servir de l'entremise d'un négociant bourgeois, conformément aux lois et aux réglemens commerciaux en vigueur.

Article troisième.

Les droits d'entrepôt, de rompre-charge, d'étapes et autres droits et privilèges onéreux de pareille nature, actuellement abolis dans les villes et ports des deux dominations, ne peuvent pas être rétablis, à la charge des sujets respectifs.

Artykuł 2.

W każdym przypadku gdzieby poddani iednéy z wysokich stron umawiaiących się, uznali korzystném sprzedać swoie towary w miastach zostaiących pod panowaniem drugiéy, osobie niebędącéy mieszkańcem osiadłym tychże miast, obowiązani będą używać pośrednictwa kupca obywatela mieyscowego, stosownie do praw i urządzeń handlowych istnieiących.

Artykuł 3.

Opłaty składowego od towarów przewoźnych, (droit d'entrepôt) przeładowania frachtu, (de rompre charge) składu towarów zagranicznych (d'etape) i inne opłaty i przywileia uciążliwe podobnego rodzaiu, ninieyszą konwencyą zniesione, w miastach i portach obudwóch Mocarstw, nie będą

Article quatrieme.

Navigation.

Pour ce qui concerne la navigation des fleuves et rivières dans les Etats respectifs, le flottage, l'usage des chemins de hallage, des écluses et canaux, tant de ceux qui existent déja que de ceux qui pourroient être construits à l'avenir, les sujets de l'une des deux hautes Parties contractantes seront traités, dans les Etats de l'autre, exactement sur le même pied que les indigènes.

Article cinquieme.

La navigation de la Vistule, du Niémen et de leurs affluens, est déclarée libre de droits. Ceux à percevoir au passage des canaux, ponts, écluses et autres constructions de cette

mogły bydź przywrócone na szkodę obustronnych poddanych.

Artykuł 4.

Zegluga.

Co się tycze żeglugi na rzekach obu Państw, spławu, użytku dróg do holowania, szluz i kanałów, tak istnieiących obecnie, iak tych, które w przyszłości utworzone bydź mogą, poddani iednéy z wysokich umawiaiących się stron, uważani będą w Państwach drugiéy, w zupełnéy równości z kraiowcami.

Artykuł 5.

Żegluga na Wiśle, Niemnie i rzekach, które do nich wpadaią, będzie wolną od opłat. Te które pobieranemi bydź maią na kanałach, mostach, szluzach, i innych tegoż rodzaiu zakładach, będą wywieszone w miey-

te nature, seront affichés dans les lieux de perception.

Article sixieme.

Approvisionnement des bateliers.

Jl sera réciproquement libre aux bateliers d'importer, francs de droits, sur leurs embarcations, les approvisionnemens nécessaires pour l'entretien de l'équipage. A l'entrée des Etats respectifs des deux Gouvernemens, le patron du bâtiment exibera une déclaration spéciale de ceux des approvisionnemens qui sont sujets à imposition. On comptera, par jour, pour chaque homme de l'équipage, deux livres de pain ou de gruau, ou bien un 32me de boisseau de lentilles ou de fèves, un demi quart de livre de viande séchée ou fumée. On ajoutera au tems requis pour le voyage et

scach do pobierania opłaty przeznaczonych.

Artykuł 6.

Zapasy żywności dla żegluiących.

Będzie obustronnie wolno żegluiącym wprowadzać bez opłaty celnéy, na statkach swoich, zapasy żywności potrzebne dla ludzi do żeglugi użytych.

Przy weyściu do kraiów obudwu stron umawiaiących się, szyper statku złoży szczegółowe zeznanie tych zapasów, które ulegaią opłacie.

Na człowieka do statku należącego, liczyć się będzie na każdy dzień dwa funty chleba lub krup, albo też $\frac{1}{32}$ korca soczewicy lub grochu, pół ćwierci funta suszonego lub wędzonego mięsa.

Do czasu potrzebnego na podróż statku tam i napowrót, doliczać się

le retour du bâtiment, un espace de tems de trois semaines pour son séjour au lieu de sa destination. Révision faite, un double de cette déclaration sera délivré au patron du bâtiment, pour lui servir de légitimation, tant au lieu de sa destination que pendant la route.

Article septième.

Commerce.

Le deux hautes Parties contractantes reconnoissent toute l'étendue des avantages qu'assureroit l'adoption du principe d'un commerce parfaitement libre, et qui, dans aucune de ses branches, ne seroit frappé de droits équivalens à des prohibitions. Des circonstances impérieuses s'opposant néanmoins à l'application immédiate et complète de ce principe

będzie przeciąg trzech tygodni, na zatrzymanie się w mieyscu przeznaczenia.

Po odbytéy rewizyi, duplikat powyższego zeznania wydanym zostanie szyprowi statku, i służyć mu będzie za dowód, bądź w mieyscu przeznaczenia, bądź przez ciąg podróży.

Artykuł 7.

Handel.

Wysokie umawiaiące się strony, uznaią całą rozciągłość korzyści, iakieby zapewniło przyięcie zasady handlu zupełnie wolnego, i któryby w żadnéy swéy części nie był obciążony opłatami wyrównywaiącemi zakazom. Gdy iednak nader ważne okoliczności są na przeszkodzie zupełnemu i bezpośredniemu przystosowaniu téy zbawiennéy zasady, obydwa Mocarstwa

salutaire, les deux Puissances, pour ne laisser aucun doute sur leurs intentions bienveillantes, sont convenues des dispositions énoncées dans les articles ci-après.

Article huitième.

Exportation.

Les Gouvernemens respectifs se réservent de statuer, chacun selon le système qui régit son commerce, sur ce qui concerne l'exportation par les frontières qui séparent leurs Etats. S'il arrivoit cependant que l'exportation d'une marchandise ou denrée, permise aujourd'hui, fût prohibée par la suite ou imposée d'un droit plus haut, on aura égard; d'après le principe d'une stricte équité, aux contrats qui auroient été passés en bonne et due forme, entre les sujets respectifs, an-

dla uprzątnienia wszelkiéy wątpliwości względem dobroczynnych swoich zamiarów, zgodziły się na rozporządzenia wyszczególnione w artykułach poniższych.

Artykuł 8.

Handel wychodowy.

Obustronne Rządy, każdy stosownie do swego systematu handlowego, zachowuią sobie prawo stanowienia o wszystkiém co się tycze wywozu przez granice które rozdzielaią ich kraie.

Gdyby iednak wywóz towaru lub produktu iakiego, dziś dozwolony, był w przyszłości wzbronionym lub wyższą opłatą obłożonym, wtedy, stosownie do prawideł ścisłéy słuszności, będzie miany wzgląd na umowy, zawarte w formach przepisanych, między obustronnemi poddanemi, przed

térieurement à cette prohibition, ou à la nouvelle augmentation de droits.

Article neuvième.

Importation.

Qant à l'importation, le commerce des Etats des deux hautes Parties contractantes sera traité d'après les dispositions générales des Tarifs respectivement en vigueur pendant la durée de la présente convention. Ne pourront être invoquées les stipulations spéciales énoncées dans les conventions particulières conclues ou à conclure, de part et d'autre, avec une Puissance étrangère.

Article dixieme.

Bleds.

Les bleds de Russie et de Pologne, importés par la Vistule et le Nié-

ogłoszeniem tego zakazu, lub podwyższeniem opłaty.

Artykuł 9.

Handel wchodowy.

Co do handlu wchodowego, ten między Państwami obudwu wysokich umawiaiących się stron, odbywać się będzie stosownie do rozporządzeń ogólnych, obiętych właściwemi Taryffami, obowiązuiącemi przez ciąg trwania obecnéy konwencyi. Nie będzie wolno odwoływać się do umów oddzielnych, któreby były przedmiotem osobnym, konwencyi z iednéy i z drugiéy strony zawartych lub zawrzeć się maiących z inném obcém Mocarstwem.

Artykuł 10.

Zboża.

Zboża z Rossyi i Polski wprowadzane Wisłą i Niemnem, będą podle-

men, ne seront gravés que des droits suivans, à acquitter à leur entrée.

a) par boisseau (Szeffel) mesure de Berlin, soit de froment, soit de légumes secs ou autres grains non spécifiés au §. suivant *b*), pour consummation et transit, deux Silbrgr. (ou 4. Ecus par last) (soixante scheffel).

b) par boisseau (scheffel) même mesure, de seigle, orge et avoine, en transit seulement, un demi Silbrgr. (ou un Ecu par last) (soixante scheffel).

Les grain sub *a*) pourront être débités par last pour la consummation dans l'intérieur, sans autre redevance ni imposition quelconque, soit directe, soit indirecte, au profit du fisc, depuis les points de déclaration de Thorn et de Schmalleninken, dans toutes les villes sur la Vistule et le

gać tylko następuiącym opłatom przy ich wchodzie pobierać się maiącym:

a) od korca (scheffel) miary Berlińskiéy pszenicy, krup, grochu, lub innego zboża, niewyszczególnionego pod literą *b*) cła consumcyinego i transitowego 2. srebrne grosze czyli 4. talary od łasztu (60. scheffel).

b) od korca (scheffel) teyże miary żyta, ięczmienia, i owsa, tylko cła tranzytowego ½ srebr. gr. czyli talar od łasztu (60. scheffel).

Zboża wyszczególnione pod lit. *a*) będą mogły bydź przedawane łasztami na spożycie wewnętrzne, bez żadnego innego cła lub opłaty, iakiéykolwiek, bądź wprost, bądź pośrednio na korzyść Skarbu idącéy, a to od punktów deklaracyinych Toruń i Schmalleninken, we wszystkich miastach nad Wisłą i Niemnem leżących,

Niémen, jusques et y compris les ports de Danzig, Elbing, Königsberg et Mémel.

S'ils entrent dans la Brahe, ils seront soumis aux droits généraux de consommation, déduction faite de ce qui aura été payé à leur entrée dans la Vistule.

Les grains sub *b*) ne pourront être vendus dans la traversée indiquée ci-dessus et les quatre ports susmentionnés, qu'en autant que les droits généraux de consommation en auront été acquittés, soit à la frontière, soit à une douane intérieure (steueramt) le seul cas de réexportation excepté. Les proprietaires de ces bleds seront tenus à déposer caution, soit en argent, soit en effets valables, pour la différence entre les droits de consommation et ceux de transit, caution

aż do Portów Gdańska, Elbląga, Królewca i Memel włącznie.

Zboża wchodzące na rzekę Brdę, ulegać będą ogólnym opłatom konsumcyinym, z potrąceniem tego co opłaconém zostało przy weyściu Wisłą.

Zboża pod lit. *b*) tylko o tyle będą mogły bydź sprzedawane w przechodzie i w czterech Portach powyżéy wymienionych, o ile opłata ogólna konsumcyina uiszczoną od nich zostanie, czy to na granicy, czyli też na iednym z urzędów celnych wewnętrznych (steuer-amt), wyiąwszy tylko przypadek wywozu z kraiu.

Właściciele takowego zboża, obowiązani będą składać kaucyą bądź w gotowiźnie, bądź w ważnych papierach, wyrównywaiącą różnicy między opłatą konsumcyiną a cłem tranzytowém; kaucya ta wróconą im będzie

qui leur sera restituée aussitôt que ces bleds auront été consignés ou vendus à un négociant bourgeois qui, dans ce cas, répondra uniquement au Gouvernement ou de leur réexportation, ou de l'acquittement des droits de consommation.

Article onzième.

L'on acquittera pour les bleds importés par tout autre point de la frontière Prussienne, les droits généraux du Tarif Prussien en vigueur, pendant la durée de la présente convention pour les sept provinces orientales.

De même il sera payé pour les bleds importés, de Prusse, en Russie et en Pologne, les droits généraux des Tarifs Russe et Polonais.

Dans le Royaume de Pologne, les droits sur les bleds Prussiens n'excéderont pas ceux qui seront acquit-

iak tylko zboże złożone lub sprzedane zostanie na rzecz kupca mieyscowego, który w tym przypadku, sam tylko będzie odpowiedzialnym Rządowi za ich wywóz z kraiu lub za uiszczenie opłaty konsumcyinéy.

Artykuł 11.

Od zboża wprowadzonego przez każdy inny punkt granicy Pruskiéy, pobieraną będzie opłata powszechna przez czas trwania ninieyszéy konwencyi, przepisana Taryffą obecnie obowiązuiącą, dla siedmiu prowincyi wschodnich.

Również od zboża wprowadzonego z Pruss do Rossyi i do Polski, pobierane będą opłaty ogólne podług Taryff Rossyiskiéy i Polskiéy.

W Królestwie Polskiém, cło od zboż Pruskich nie będzie przewyższać

tés en Prusse pour les bleds Polonois.

Article douzième.

Douanes.

En Russie les douanes de Jourbourg et de Polangen sont déclarées douanes de première classe, et autorisées à recevoir et à expédier tous les objets dont l'importation n'est ou ne sera pas généralement prohibée par les Tarifs en vigueur, à l'exception du rhum et de l'arac ou rac, des eaux de vie, des draps, demi-draps et casimirs. L'importation des marchandises non prohibées généralement se fera au même taux et sous les mêmes conditions, que les lois du pays établissent pour l'importation de ces marchandises dans les ports de la Baltique. Si quelque nouvelle prohibition générale devoit avoir lieu dans

opłat pobieranych w Prussach od zboż Polskich.

Artykuł 12.

Komory Celne.

Komory Rossyiskie w Jurburgu i Połądze, staią się Komorami I. klassy i upoważnione będą do przyimowania i expedyowania wszelkich przedmiotów, których wprowadzanie nie iest, lub nie będzie ogólnie zabronioném przez obowiązuiące taryffy, wyiąwszy Rum, Arak, Wódki, Sukna, Pół-sukienka i Kazimirki.

Wprowadzanie towarów niezakazanych ogólnie będzie mogło mieć mieysce za tąż samą opłatą i pod temi samemi warunkami, pod iakiemi prawa kraiowe dozwalaią tymże towarom wchodu przez Porty morza Baltyckiego.

Gdyby nowy iaki zakaz ogólny

dans l'Empire de Russie, il est entendu qu'elle seroit applicable aux douanes de Jourbourg et de Polangen.

Article treizième.

Entre le Royaume de Pologne et la Prusse seront établies les douanes de première classe (Haupt-zollämter) dont la liste suit:

En Pologne.	*En Prusse.*
Kucharskini	Schmalleninken
Wirbalen	Stallopöhnen
Kollno	Johannisburg
Mława	Neidenbourg
Leibitsch Polonois	Thorn
Nieszawa	Thorn
Służewo	Thorn
Słupce	Strzałkowo
Peisern	Pogorzelice
Kalisz	Podkoie près Skalmierzyce
Wieruszów	Podciomże
Praszka	Landsberg

w Państwie Rossyiskiém nastąpił, takowy zastosowanym będzie do Komor w Jurburgu i Połądze.

Artykuł 13.

Pomiędzy Królestwem Polskiém a Prussami, ustanowione będą następuiące Komory I. klassy, (Haupt-zollämter).

w Polsce.	*w Prussach.*
Kucharskini	Schmalleninken
Wierzbołów	Stallopöhnen
Kolno	Johannisburg
Mława	Neidenburg
Lubicz Polski	Toruń
Nieszawa	Toruń
Służewo	Toruń
Słupce	Strzałkowo
Pyzdry	Pogorzelice
Kalisz	Podkoie pod Skalmierzycami
Wieruszów	Podzamcze
Praszka	Landsberg

Article quatorzième.

Les douanes de première classe dans le Royaume de Pologne, seront autorisées à laisser entrer tous les objets dont l'importation n'est ou ne sera pas généralement prohibée par les Tarifs dudit Royaume.

Article quinzième.

Les autorités administratives des Gouvernemens respectifs s'entendront dans l'intervalle de trois mois, à compter du jour de l'échange des ratifications de la présente Convention, sur l'établissement d'un nombre suffisant de douanes de seconde classe sur les frontières de Pologne et de Prusse.

Les deux Gouvernemens se réservent de donner à ces douanes des attributions propres à faciliter le petit

Artykuł 14.

Komory I. klassy w Królestwie Polskiém, będą upoważnione do wpúszczania wszelkich przedmiotów, których wprowadzanie nie iest lub nie będzie ogólnie zabronioném przez taryffę tegoż Królestwa.

Artykuł 15.

Władze Administracyine rządów właściwych, porozumieią się w przeciągu trzech miesięcy od dnia wymiany ratyfikacyów ninieyszéy konwencyi, względem ustanowienia dostatecznéy liczby Komor drugiego rzędu na granicach między Polską a Prussami.

Obustronne rządy, zachowuią sobie nadać tym Komorom attrybucye, zdolne ułatwić drobny handel, a szcze-

trafic et nommément le trafic journalier des lieux limitrophes.

On exceptera dans cette vue de tout droit d'entrée et de consommation, les objets suivans: herbage, foin, paille, légumes frais, chicorée fraiche, (rohe Cichorien), raves et ravets, volaille et menu gibier frais, poissons frais, oeufs et lait, bois de chauffage voituré, bois non ouvré du pays, non destiné à être embarqué, ramilles et balais, osiers, joncs ou roseaux, sable, argile, marne, tourbe, fruits frais.

Article seizième.

Communications limitrophes.

De même on facilitera, autant que possible, les communications entre les habitans respectifs de la frontière entre la Pologne et la Prusse, qui sont dans le cas de se rendre, pour affaires ou pour visiter les foires, sur le ter-

gólniéy codzienne stosunki mieysc nadgranicznych.

W tym celu, wyięte będą z pod wszelkiéy opłaty cła wchodowego i konsumowego, następuiące przedmioty:

Trawy, siano, słoma, leguminy świeże, cykorya surowa, brukiew i rzepa, drób i drobna zwierzyna świeża, wszelkiego rodzaiu ryby świeże, iaia, nabiał, drzewo opałowe, wiezione na osi, drzewo nieobrobione kraiowe, nieprzeznaczone do spławu, gałęzie i miotły, łozina, trzcina, piasek, glina, margiel, torf i świeże owoce.

Artykuł 16.

Stosunki pograniczne.

Również ułatwione będą ile tylko można, kommunikacye między mieszkańcami obustronnemi okolic pogra-

ritoire de l'autre Etat. Le ponts et chemins vicinaux reconnus nécessaires seront, à cet effet, mis en bon état et entretenus avec le soin réquis.

Le Gouvernement Polonois et le Gouvernement Prussien se réservent néanmoins, de convenir d'un réglement de police administrative qui déterminera ces relations, ainsi que les communications des habitans des propriétés coupées par la frontière, de manière à prevenir tout abus.

Article dix-septième.

Transit.

Toutes les marchandises qui seront importées en Prusse par la frontière orientale, depuis la mer Baltique près Mémel jusqu'à et y compris la Vistule, pour être exportées par les ports

nicznych między Polską i Prussami, którzyby byli w potrzebie przeieżdżania dla interessów własnych i na iarmarki do sąsiedzkiego Państwa. Mosty i drogi poboczne uznane w tym celu za potrzebne, będą do dobrego stanu przywiedzione i utrzymywane z przyzwoitą starannością.

Rządy, Polski i Pruski zachowuią sobie iednak porozumieć się względem urządzenia Policyino - Administracyinego, które przepisze sposób kommunikacyi i wszelkich stosunków posiadłości granicą przeciętych, tak ażeby wszelkiemu nadużyciu zapobiedz.

Artykuł 17.

Tranzyt.

Wszelkie towary wprowadzane do Pruss przez granicę wschodnią od mo-

de Danzig, Elbing, Königsberg et Mémel, ou qui seront importées par ces ports, pour être exportées par ladite frontière orientale, seront uniquement soumises aux droits établis dans le Tarif ci-annexé en langue allemande.

Article dix-huitième.

Toutes les marchandises importées par les frontières orientales de la Prusse, depuis et non compris la Vistule jusqu'au territoire de la ville libre de Cracovie, pour être exportées par les frontières maritimes et occidentales, et vice versâ, ne seront passibles, au maximum, que de droits de transit fixés par le tarif général du vingt-neuf Decembre mil-huit-cent vingt-quatre. Les objets qui se trouvent soumis au taux d'un demi écu

rza Baltyckiego pod Memlem aż do Wisły włącznie, i przeznaczone do wyiścia przez Porty Gdańsk, Elblong, Królewięc i Klaypedę lub wprowadzane przez też Porty, a przeznaczone do wyiścia przez pomienioną granicę wschodnią, podlegać będą iedynie opłatom wskazanym załączoną taryffą w ięzyku Niemieckim.

Artykuł 18.

Wszelkie towary wprowadzane przez granicę wschodnią Pruss od Wisły z wyłączeniem teyże, aż do okręgu wolnego miasta Krakowa, a przeznaczone do wyiścia przez granicę morską i zachodnią, i na odwrót, nie będą ulegać opłatom tranzytowym wyższym nad te, które są wskazane taryffą ogólną z dnia 29. Grudnia 1824 roku. Same tylko przedmioty uległe

par quintal brut, seront seuls exceptés de cette stipulation.

Article dix-nevième.

Le transit par le Royaume de Pologne restera entièrement libre et exempt de droits, dans toutes les directions établies ou à établir, soit que les objets de commerce traversent ce pays pour rentrer en Prusse, ou qu'ils soient dirigés vers d'autres points des frontières Polonoises.

Article vingtième.

Les Gouvernemens de Russie, de Pologne et de Prusse, se résèrvent d'adopter les mesures convenables pour empêcher que les objets déclarés en transit, ne soient débités pour la consommation.

opłacie ogólnéy pół talara od centnara brutto, wyięte są od tego zastrzeżenia.

Artykuł 19.

Tranzyt przez Królestwo Polskie pozostanie zupełnie dozwolonym i wolnym od wszelkich opłat we wszystkich kierunkach istnieiących lub istnieć mogących, bądź że przedmioty handlowe przechodzą tylko przez toż Królestwo z iednéy części Pruss do drugiéy, bądź że są przeznaczone do przeyścia przez inne punkta granic Polskich.

Artykuł 20.

Rządy Rossyiski, Polski i Pruski zachowuią sobie przedsiewziąść środki przyzwoite, dla zapobieżenia, ażeby przedmioty na tranzyt przeznaczone,

Article vingt-unième.

Quant au transit sur la route de Brody à Odessa les dispositions de l'Oucase du quatorze (vingt-six) Août mil-huit-cent-dix-huit restent en vigueur.

Article vingt-deuxième.

Consuls.

Afin que les Consuls et Agens commerciaux des Puissances respectives puissent veiller à l'exécution de la présente Convention, il leur sera désigné l'autorité avec laquelle ils se trouveront en rapport dans les lieux de leur résidence, et qui sera chargée d'accueillir les réclamations qu'en vertu de leurs attributions ils lui adresseroient.

nie były użyte na konsumcyą wewnętrzną.

Artykuł 21.

Co do tranzytu drogą z Brodów do Odessy, rozporządzenia ukazu z d. $\frac{14}{26}$ Sierpnia 1818 roku, pozostaią w swéy mocy.

Artykuł 22.

Konsulowie.

Dla postawienia Konsulów i Aientów handlowych obustronnych Państw, w możności czuwania nad wykonaniem ninieyszéy konwencyi, będzie im wskazana w mieyscu ich urzędowania władza, z którą znosić się maią i która przyimować będzie reklamacye, iakieby stosownie do swych obowiązków czynić byli w potrzebie.

Article vingt-troisième.

Durée de la Convention.

La durée de la présente Convention est fixée à neuf ans, à partir de l'époque de l'échange des ratifications. Six mois avant l'expiration de ce terme, les deux hautes Parties contractantes conviendront de sa prolongation, s'il y a lieu. Il est entendu que dans le cas contraire, on ne s'en tiendra pas moins aux principes qui ont présidé aux stipulations du Traité signé à Vienne le vingt-un Avril (trois Mai) mil-huit-cent-quinze, relatives à la navigation et au commerce.

Article vingt-quatrième.

Ratification.

La présente Convention sera ratifiée et les ratifications en seront échangées

Artykuł 23.

Trwanie Konwencyi.

Ninieysza konwencya, trwać ma lat dziewięć, licząc od dnia wymiany ratyfikacyi. — Sześć miesięcy przed upłynieniem tego terminu, wysokie umawiaiące się strony, zniosą się z sobą względem iéy przedłużenia ieżeli tego uznaią potrzebę. Rozumie się, iż w przeciwnym razie, miany będzie zawsze wzgląd na zasady, które przewodniczyły w zawarciu Traktatu podpisanego w Wiedniu dnia $\frac{\text{21 Kwietnia}}{\text{3 Maia}}$ 1815 roku względem żeglugi i handlu.

Artykuł 24.

Ratyfikacya.

Ninieysza konwencya ratyfikowana będzie i ratyfikacye iéy, zamienione zostaną w przeciągu tygodni sześciu lub wcześniéy ieżeli można.

gées dans l'espace de six semaines, ou plutôt, si faire se peut.

Fait et signé à Berlin le $\frac{\text{vingt-sept Fevrier}}{\text{onze Mars}}$ mil-huit-cent-vingt-cinq.

(signé) Le Baron *de Mohrenheim.* (*L. S.*)
(signé) Le Comte *de Bernstorff.* (*L. S.*)

Pour Copie conforme
Le Conseiller de Cour, Secrétaire en second des Commandemens de Son Altesse Impériale Monseigneur le Grand Duc CONSTANTIN Commandant en Chef
(signé) *de Gessler.*

Pour Copie conforme
Le Conseiller Secrétaire d'Etat, Général de Brigade.
(signé) *Kossecki.*

Zgodno z Wypisem, który stosownie do polecenia Xięcia Namiestnika Królewskiego w Dzienniku Praw umieszczonym zostaie.

Zastępca Ministra Sprawiedliwości
Radca Stanu
M. Woźnicki.

Za Sekretarza Jeneralnego
Szef Bióra
K. Hoffmann.

Działo się w Berlinie dnia $\frac{\text{27 Lutego}}{\text{11 Marca}}$ 1825 roku.

(L. S.) (podp.) Baron *de Mohrenheim.*
(L. S.) (podp.) Hr. *de Bernstorff.*

Za zgodność
Radca Nadworny, drugi Sekretarz poleceń Jego Cesarzowiczowskiéy Mości Wielkiego Xięcia KONSTANTEGO Naczelnego Wodza
(podpisano) *de Gessler.*

Za zgodność
Radca Sekretarz Stanu, Generał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Dzień ogłoszenia dnia 13. Czerwca 1825 roku.

Wypis z Protokółu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego.

z Bożéy Łaski

My ALEXANDER I.

Cesarz Wszech Rossyi, Król Polski etc. etc. etc.

Uznawszy potrzebę uzupełnienia listy Sędziów Pokoiu, którzy od roku 1811 nie będąc obierani w znacznéy liczbie z urzędowania wyszli; nim Statut Organiczny porządek Sądownictwa w Królestwie Polskiém ostatecznie oznaczy; Na przedstawienie Kommis-

syi Rządowéy Sprawiedliwości, i po wysłuchaniu zdań Ogólnego Zgromadzenia Rady Stanu;

Postanowiliśmy i stanowiemy co następuie:

Artykuł 1.

Rady Woiewódzkie zaymą się wyborem Kandydatów na Sędziów Pokoiu, bądź wprost z osób używaiących praw obywatelskich, bądź z Kandydatów na Urzędy Sądowe i Administracyine przez Seymiki i Zgromadzenia Gminne podanych, których listy przez Rady Woiewódzkie zostały oczyszczone i przez Senat potwierdzone.

Artykuł 2.

Do każdego Sądu Pokoiu obierą Rady Woiewódzkie, dziewięciu Kan-

dydatów, w sposobie uchwałami Namiestnika Naszego z dnia 15. Maia 1816 roku i z dnia 8. Sierpnia 1820 roku wskazanym, z których na przedstawienie Kommissyi Rządowéy Sprawiedliwości mianować będzie Namiestnik Nasz, po trzech Sędziów Pokoiu.

Artykuł 3.

Sędziowie Pokoiu używać będą attrybucyi, dotychczasową organizacyą Sądową sobie nadanych, i pełnić obowiązki tąż organizacyą przepisane; dobrowolnie zaś lub losem ułożą między sobą koléy według iakiéy kadencyami, przez cztery miesiące w roku, będą urzędować.

Artykuł 4.

Urzędowanie Sędzów Pokoiu dłużéy trwać nie będzie nad lat dwa, ieżeli na nowo mianowanemi nie zostaną.

Artykuł 5.

W przypadku wyiścia z urzędowania którego z Sędziów Pokoiu, przez śmierć lub inną przyczynę; w mieysce iego mianować będzie Namiestnik Nasz, na przedstawienie Kommissyi Rządowéy Sprawiedliwości, iednego z pozostałych Kandydatów według artykułu 2. obranych.

Artykuł 6.

Wykonanie ninieyszego postanowienia, które w Dzienniku Praw umieszczone bydź ma, Kemmissyom Rządowym; Sprawiedliwości oraz Spraw Wewnętrznych i Policyi polecamy.

Dan w Warszawie dnia $\frac{16}{28}$ Kwietnia 1825 roku.

(podpisano) ALEXANDER.

Zastępca Ministra Sprawiedliwości
Radca Stanu
(podpisano) *M. Woźnicki.*

przez Cesarza i Króla
Minister Sekretarz Stanu
w zastępstwie
Generał Brygady, Radca Stanu
Dyrektor Jeneralny
(podpisano) *Stefan Hrabia Grabowski.*

Zgodno z Oryginałem

(L. S.) Minister Sekretarz Stanu
w zastępstwie:
Generał Brygady, Radca Stanu
Dyrektor Jeneralny,
(podpisano) *Stefan Hr. Grabowski.*

Zgodno z Oryginałem

Radca Sekretarz Stanu, Generał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Wypisem

Zastępca Ministra Sprawiedliwości
Radca Stanu
M. Woźnicki.

Za Sekretarza Jeneralnego
Szef Bióra
K. Hoffmann.

Dzień ogłoszenia dnia 13. Czerwca 1825 roku.

Wypis z Protokółu Sekretaryatu Stanu
Królestwa Polskiego.

Z Bożéy Łaski

My ALEXANDER I.

Cesarz Wszech Rossyi, Król Polski

etc. etc. etc.

Przywodząc do skutku zapowiedziane w artykule XXXVIII. postanowienia Naszego, z dnia $\frac{12}{24}$ Lutego 1824 r. urządzenie, przepisać maiące prawidła względem pensyi emerytalnéy dla Professorów i Nauczycieli publicznych w Naszém Królestwie Polskiém;

Na przełożenie Kommissyi Rządowéy Wyznań Religiynych i Oświecenia Publicznego; po zasiągnieniu zdania zgromadzenia ogólnego Rady Stanu;

Postanowiliśmy i stanowiemy, co następuię:

Artykuł 1.

Wszyscy Professorowie i Nauczyciele publiczni, tak duchownego iak i świeckiego stanu, pobieraiący płacę roczną etatową z kass publicznych, niemniéy członki czynne Towarzystwa elementarnego, niemaiące innéy stałéy posady, i członki dozoru biblioteki publicznéy przy Naszym Uniwersytecie Warszawskim, oraz Duchowni oboyga wyznań Ewangelickich, wcieleni zostaią ninieyszym, rachuiąc od 1. Stycznia r. b. 1825 do stowarzyszenia emerytalnego urzędników cywilnych, postanowieniem Naszém z dnia $\frac{12}{24}$ Lutego 1824 r. urządzonego; i wychodząc ze służby, dla wieku podeszłego, kalectwa, lub utraty zdrowia, mieć będą prawo do pensyi wysłużonéy, z funduszów tegoż stowarzyszenia, wedle prawideł, powyższém postanowieniem Naszém oznaczonych, iakoteż i stosownie do następuiących oddzielnych przepisów.

Artykuł 2.

Procent roczny po dwa od sta potrącany będzie przy każdéy wypłacie miesięcznéy w iednéy dwunastéy części, każdemu Professorowi, lub Nauczycielowi publicznemu, członkowi czynnemu Towarzystwa elementarnego, lub dozoru biblioteki publicznéy, oraz duchownemu oboyga wyznań Ewangelickich, płacę etatową ze Skarbu pobieraiącemu; a pochodzące ztąd kwoty, wnoszone będą do kassy stowarzyszenia emerytalnego urzędników cywilnych.

Również od płac etatowych nauczycielskich, na oszczędność Skarbu

przechodzących, takiż procent potrącany, i do kassy stowarzyszenia powyższego wnoszony będzie.

Artykuł 3.

Wszelkie ofiary dobrowolne, zapisy, legata i t. p. czynione na rzecz Nauczycieli emerytów, wnoszone również będą do kassy ogólnego stowarzyszenia emerytalnego urzędników cywilnych.

Artykuł 4.

Pobór składek w artykule 2. oznaczonych, i przelew onych do kassy stowarzyszenia emerytalnego Kommissya Rządowa Wyznań Religiynych i Oświecenia Publicznego, i Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu wspólnie urządzą.

Artykuł 5.

Pietnaście lat skończonych czynnéy służby w zawodzie nauczycielskim, nadawać będzie prawo pensyi emerytalnéy, wyrównywaiącéy, iednéy czwartéy części ostatniéy naywyższéy etatowéy płacy, przez uzyskuiącego emeryturę, pobieranéy.

Dwadzieścia pięć lat skończonych téyże czynnéy służby, nadawać będzie prawo do pensyi emerytalnéy, wyrównywaiącéy połowie, ostatniéy naywyższéy płacy etatowéy.

Trzydzieści pięć lat skończonych téyże czynnéy służby, nadawać będzie prawo do pensyi emerytalnéy, wyrównywaiącéy całéy ostatniéy naywyższéy etatowéy płacy.

Artykuł 6.

Żadnéy z pensyy emerytalnych, powyższym artykułem uklassyfikowanych, otrzymać nie będzie mógł, kto nie ma 45 lat wieku skończonych.

Artykuł 7.

Jeżeli atoli po wysłużeniu lat 15. lub po wysłużeniu lat 25. Professor lub Nauczyciel publiczny, członek czynny Towarzystwa elementarnego, lub dozoru biblioteki publicznéy, oraz Duchowny oboyga wyznań Ewangelickich, daléy ieszcze służy: tedy pensya iego emerytalna rosnąć będzie corocznie w progressyi arytmetycznéy, a to, w podobny sposób, iak oznaczoném zostało w artykule 15. postanowienia Naszego z dnia $\frac{12}{24}$ Lutego 1824 roku, urządzaiącego stowarzyszenie emerytalne urzędników cywilnych.

Artykuł 8.

Gdyby iednak Professor, lub Nauczyciel publiczny, członek czynny Towarzystwa elementarnego, lub dozoru biblioteki publicznéy, niemniéy

Duchowny oboyga wyznań Ewangelickich, przed upłynieniem 15. lat służby, nie z własnéy winy popadł istotnemu kalectwu, lub zdrowię stracił, tak dalece, że z tego powodu nie byłby w stanie sprawować dłużéy publicznych obowiązków; w takim razie uzyska tę samą pensyą emerytalną, iaka w nadgrodę pietnastoletniéy służby iest oznaczona, choćby nie miał 45 lat wieku skończonych.

Gdyby podobny przypadek wydarzył się w dalszych latach służby, pensya udzielona mu będzie w stosunku lat wysłużonych, podług powyższego artykułu, a to również choćby nie miał lat 45 wieku skończonych.

Artykuł 9.

Professor lub Nauczyciel publiczny, członek czynny Towarzystwa elementarnego, lub dozoru biblioteki

publiczney, albolitеż Duchowni oboyga wyznań Ewangelickich, oddaleni ze służby, przed wysłużeniem lat 15. będą mieli prawo żądania zwrotu odciągniętych im procentów, wyiąwszy przypadki destytucyi na mocy wyroku Sądowego wyrzeczonéy, lub dymissyi na własne żądanie otrzymanéy.

Artykuł 10.

Gdyby zaś Professor lub Nauczyciel publiczny, członek czynny Towarzystwa elementarnego, lub dozoru biblioteki publicznéy, oraz Duchowni oboyga wyznań Ewangelickich, oddalony został po wysłużeniu lat 15 służby, lecz niemaiący 45 lat wieku skończonych; takiemu zamiast zwracania składki, pensya emerytalna oznaczona stosownie do liczby lat wysłużonych, płaconą będzie.

Art. 11.

Artykuł 11.

Jeżeli emeryt stanu nauczycielskiego, przyimie powtórnie służbę publiczną, do któréy płaca etatowa będzie przywiązaną, albo, ieżeli Duchownym będąc otrzyma iakiekolwiek beneficium; pensyi emerytalnéy pobierać nie będzie przez ciąg tych powtórnych obowiązków. Będzie mógł iednak, nowego iéy oznaczenia, z przydaniem lat, powtórnie wysłużonych, żądać. Duchowny zaś, skoro dla zwątlenia sił, opuścićby musiał beneficium, wraca wtedy do swéy pensyi emerytalnéy.

Artykuł 12.

Wdowy po Professorach, lub Nauczycielach publicznych, po członkach czynnych Towarzystwa elementarnego, lub dozoru biblioteki publicznéy,

niemniéy po Duchownych oboyga wyznań Ewangelickich, którzy stosownie do ninieyszych przepisów, wysłużyli lata, do emerytury ich kwalifikuiące; będą pobierały pensyą emerytalną, wynoszącą połowę téy, iakaby ich mężom służyła, choćby ci nie byli doszli lat 45 wieku. Również wdowy po emerytach stanu nauczycielskiego, połowę ich pensyi wysłużonéy pobierać będą.

Artykuł 13.

Wdowa i sieroty po Professorze, lub Nauczycielu publicznym, po członku czynnym Towarzystwa elementarnego, lub dozoru biblioteki publicznéy, albolitеż po Duchownym oboyga wyznań Ewangelickich, któryby po półośmiu latach służby, nie z własnéy winy zdrowie utraciwszy umarł: iak wdowa i sieroty po emerycie lat 15

służby liczącym, uważani będą. Wdowa zaś, któréy mąż połowę lat do uzyskania emerytury potrzebnych nie wysłużył, ieżeli nie masz dzieci z tego małżeństwa: otrzyma tylko na raz ieden wynagrodzenie, równaiące się połowie ostatniéy całorocznéy płacy męża; ieżeli zaś, ma iedno, lub więcéy dzieci z tego małżeństwa, otrzyma na raz ieden, płacę całoroczną.

Artykuł 14.

Połowa pensyi emerytalnéy, iakaby służyła zmarłemu oycu, spada na dzieci Professora lub Nauczyciela publicznego, członka Towarzystwa elementarnego, lub dozoru biblioteki publicznéy, oraz Duchownego oboyga wyznań Ewangelickich, choćby tenże nie miał był lat 45 wieku skończonych: ieżeli, też dzieci, maią matkę, któréy służy prawo do pobierania na siebie

pensyi emerytalnéy, podług artykułu 12. ninieyszego postanowienia.

Artykuł 15.

Jeżeli zaś pozostaną dzieci bez matki lub z matką niemaiącą prawa do pensyi emerytalnéy: natenczas, kiedy ich będzie iedno, lub dwoie, pobierać będą połowę. A ieżeli więcéy, całą pensyą emerytalną iaką zmarły ich oyciec pobierał, lub do iakiéy miałby był prawo, w stosunku lat wysłużonych; a to również choćby, umieraiąc, nie miał był 45 lat wieku skończonych.

Artykuł 16.

Maiąc na uwadze, iż słuszność nakazuie, aby, przy ninieyszém wcieleniu całéy hierarchii stanu nauczycielskiego, do ogólnego stowarzyszenia emerytalnego urzędników, officyalistów

i posługaczy cywilnych, pod warunkami: co do stopy składać się winnych, do kassy stowarzyszenia emerytalnego procentów, i co do lat służby, łagodnieyszemi: wzgląd był miany na sprawiedliwe zkompensowanie ponosić się maiących przez kassę wyż wzmiankowaną ciężarów; mieć chcemy, iżby do dwóch od sta wnoszonych podług artykułu 2. ninieyszego postanowienia, przez osoby, tęż hierarchią składaiące Skarb Królestwa Naszego Polskiego, dopłacał kassie stowarzyszenia emerytalnego, z funduszu corocznie na ogólnym etacie wydatków oznaczać się tym końcem maiącego trzy od sta. Z których, dwa dopełniać będą rzeczoną składkę, do wysokości téy, iaką ogół stowarzyszonych urzędników ponosi; a trzeci, wynagrodzi krótsze lata służby dla hierarchii nauczycielskiéy, do odzyskania emerytury postanowione.

Artykuł 17.

Również mieć chcemy, aby Skarb Królestwa Naszego Polskiego wniósł do kassy stowarzyszenia emerytalnego urzędników, officyalistów i posługaczy cywilnych, z oszczędności z roku 1824 na etacie dotychczasowym dla wysłużonych Professorów i Nauczycieli publicznych, uzyskanych, całkowitą składkę, iakaby była przypadała od całéy hierarchii stanu nauczycielskiego, na czas upłyniony od zawiązania tegoż stowarzyszenia, to iest: od 1. Stycznia 1824 r. do 1. Stycznia roku bieżącego, iako epoki wcielenia do niegoż téyże hierarchii.

Artykuł 18.

Jeżeliby wedle artykułu 8. postanowienia Naszego, z dnia $\frac{12}{24}$ Lutego 1824 roku stosunek czterech od sta procentu, przez urzędników, officyalistów i posługaczy cywilnych, do kassy stowarzyszenia emerytalnego składanego, miał zostać zniżony, lub powiększony: wtedy zniżenie lub podwyższenie takowe, dotknie w połowie osoby hierarchią nauczycielską składaiące, a w połowie Skarb publiczny, z wyłączeniem iednego od sta, przez Skarb opłacanego, na wynagrodzenie krótszych lat służby, a który ani zmnieyszeniu, ani podwyższeniu nie ulegnie.

Artykuł 19.

Wszelkie przepisy, postanowieniem Naszém z dnia $\frac{12}{24}$ Lutego 1824 roku, stowarzyszenie emerytalne urzędników, officyalistów i posługaczy cywilnych, zaprowadzaiące, obięte, a ninieyszemu postanowieniu nieprzeciwne, stosowane bydź maią i do hierarchii stanu nauczycielskiego; w którą oprócz osób ninieyszém postanowie-

niem wzmiankowanych, żadni inni urzędnicy, lub officyaliści pod tytułem Nauczycieli publicznych, nie obięci, a mianowicie, Murgrabiowie, i Posługacze szkolni nie liczą się, lecz iako inni urzędnicy, officyaliści i posługacze cywilni, uważanemi bydź winni.

Artykuł 20.

Wszelkie dotychczasowe przepisy względem emerytur dla hierarchii stanu nauczycielskiego, w czémby ninieyszemu postanowieniu były przeciwne, odtąd ustaią.

Artykuł 21.

Wykonanie ninieyszego postanowienia Naszego, które w Dzienniku Praw ma bydź umieszczoném, Kommissyom Rządowym, w czém do któréy należy, polecamy.

Dan w Warszawie dnia $\frac{19 \text{ Kwietnia}}{1 \text{ Maia}}$ 1825 roku.

(podpisano) **ALEXANDER.**

Minister Wyznań Religiynych
i Oświecenia Publicznego
(podpisano) *Stanisław Grabowski.*

przez Cesarza i Króla
(L. S.) Minister Sekretarz Stanu
w zastępstwie:
Generał Brygady, Radca Stanu
Dyrektor Jeneralny,
(podpisano) *Stefan Hr. Grabowski.*

Zgodno z Oryginałem

Minister Sekretarz Stanu
w zastępstwie:
Generał Brygady, Radca Stanu
Dyrektor Jeneralny,
(podpisano) *Stefan Hr. Grabowski.*

Zgodno z Oryginałem

Radca Sekretarz Stanu, Generał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Wypisem
Zastępca Ministra Sprawiedliwości
Radca Stanu
M. Woźnicki.

Za Sekretarza Jeneralnego.
Szef Bióra
K. Hoffmann.

Dzień ogłoszenia dnia 21. Czerwca 1825 roku.

w Imieniu Nayiaśnieyszego

A L E X A N D R A I.

Cesarza Wszech Rossyi,

Króla Polskiego etc. etc. etc.

Xiąże Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Zważaiąc że wskazane Trybunałowi I. Instancyi Woiewództwa Mazowieckiego postanowieniem Naszém z dnia 26. Listopada 1822 roku przepisy, według iakich massy po dawném Sądownictwie Pruskiém i Austryackiém pozostałe, maią bydź ukończone, oraz fundusze depozytowe do nich należące do Kass Woiewódzkich przeniesione, równie mogą bydź pożyteczne w innych Woiewództwach, tak dla samych stron interessowanych

iak i Skarbu Publicznego, i że massy te z czasu iednego Sądownictwa i z mocy tychże samych praw co i w Woiewództwie Mazowieckiém zalegaiąc, w ukończeniu swém, iednostaynych wymagaią prawideł, oraz maiąc na uwadze, że iakkolwiek na skutek postanowienia Naszego z dnia 22. Stycznia 1819 roku wiele mass konkursowych i likwidacyinych ukończonych zostało, iednakże znaczna liczba wierzycieli, wyrokami dystrybucyinemi oznaczonych, po odebranie swéy satysfakcyi z depozytu nie zgłasza się, przeto na przedstawienie Kommissyi Rządowéy Sprawiedliwości i po wysłuchaniu Ogólnego Zgromadzenia Rady Stanu postanowiliśmy i stanowiemy:

Artykuł 1.

Postanowienie Nasze z dnia 26. Listopada 1822 roku w Dzienniku Praw

w tomie VII. na kárcie 419 i następnych ogłoszone, rozciągamy do wszystkich Woiewództw, i Trybunałom według niego ukończenie mass po dawném Sądownictwie Pruskiém i Austryackiém zaległych, fundusze swe w depozycie maiących, wskazuiemy, z zachowaniem przepisu w artyknle 2. poniżéy oznaczonego.

Artykuł 2.

W massach osób ieszcze z epoki dawnego Sądownictwa, nieprzytomnych i teraz z zamieszkania niewiadomych, artykułem 11. powyżéy cytowanego Naszego postanowienia obiętych, tam tylko Trybunały ogłaszać będą w gazetach przepisane tymże artykułem obwieszczenia, gdzie ieszcze wydane nie były, w massach zaś tych w których iuż przez gazety takowe obwieszczenia ogłoszone zostały, Trybunały bez ich ponawiania, po upłynieniu sześciu miesięcy, od daty w któréy ninieysze postanowienie obowięzywać zacznie, postąpią według przepisu namienionego artykułu 11. i fundusze mass za niezgłoszeniem się stron interessowanych do Kass właściwych Woiewódzkich wydadzą.

Artykuł 3.

Przepisy postanowienia Naszego w artykule 1. powyżéy namienionego, zastosowane także będą we wszystkich Woiewództwach do wierzycieli mass konkursowych i likwidacyinych niezgłaszaiących się o odebranie z depozytu przyznanych im funduszów, stosownie do nastąpionych lub nastąpić maiących dystrybucyi, w tym celu wydadzą wszystkie Trybunały do wierzycieli mass konkursowych i likwidacyinych, stosowne do rzeczonego

Naszego postanowienia wezwanie, aby z depozytu służące sobie fundusze podnieśli, a po upłynieniu oznaczonych terminów postąpią Trybunały z funduszami według prawideł i z skutkami iakie toż postanowienie Nasze wskazuie.

Artykuł 4.

Wierzyciele mass konkursowych i likwidacyinych, którzy dopiero na skutek wydanych do siebie według artykułu 3. wezwań, zgłoszą się o odebranie przypadaiących im należytości będą sobie mieli potrącone trzy od sta od funduszów z depozytu wydawanych nadto, poniosą gotowe wydatki artykułem 17 pod Nrem 1. postanowienia z dnia 26. Listopada 1822 roku przepisane.

Artykuł 5.

Fundusz pięcio-procentowy według

artykułu 17. postanowienia z dnia 26. Listopada 1822 roku potrącony, iako też fundusz trzy-procentowy pobierany w moc artykułu 4. ninieyszego postanowienia od wierzycieli mass konkursowych i likwidacyinych, wzięty będzie w miarę o ile wystarczy na dodanie pomocy Trybunałom, w którym celu Kommissya Rządowa Sprawiedliwości, stosowną liczbę zastępców Assessorów delegować będzie, co do Trybunału Woiewództwa Mazowieckiego, ten, funduszu trzy-procentowego, użyie na opłacenie od 1. Stycznia 1825 roku dodanéy mu postanowieniem z dnia 26. Listopada 1822 roku w artykule 3. pomocy.

Artykuł 6.

Termin do ukończenia wszystkich mass zaległych na dzień 24. Czerwca 1826 roku naznaczamy.

Wykonanie ninieyszego postanowienia i umieszczenie w Dzienniku Praw, Kommissyi Rządowéy Sprawiedliwości, oraz Kommissyi Rządowéy Przychodów i Skarbu polecamy.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyinéy dnia 17. Maia 1825 roku.

(podpisano) ZAIĄCZEK.

Zastępca Ministra Sprawiedliwości
Radca Stanu
(podpisano) *M. Woźnicki.*

Radca Sekretarz Stanu, Generał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Oryginałem

Radca Sekretarz Stanu, Generał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Wypisem

Zastępca Ministra Sprawiedliwości
Radca Stanu.
M. Woźnicki.

Za Sekretarza Jeneralnego
Szef Bióra
K. Hoffmann.

Dzień ogłoszenia dnia 21. Czerwca 1825 roku.

DZIENNIK PRAW

N^ro^ 39.

Tom Dziewiąty.

z Bożéy Łaski
My ALEXANDER I.
Cesarz Wszech Rossyi, Król Polski
etc. etc. etc.

Wszem w obec i każdemu komu o tém wiedzieć należy, a mianowicie Obywatelom Królestwa Naszego Polskiego, wiadomo czyniemy, iż Izba Senatorska i Izba Poselska, stosownie do przedstawionego w imieniu Naszém proiektu i po wysłuchaniu Mówców Rady Stanu i Kommissyów Seymowych, uchwaliły co następuie:

Prawo o ustanowieniu Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Królestwie Polskiém.

TYTUŁ I.

Główne zasady Towarzystwa Kredytowego ziemskiego.

Artykuł 1.

Połączenie się właścicieli ziemskich w formie poniżéy przepisanéy, przy

poddaniu dóbr swoich Urządzeniom prawa ninieyszego, dla zaciągnienia pożyczki listami zastawnemi, i używania dobrodzieystw témże prawem zapewnionych, stanowi Towarzystwo Kredytowe ziemskie.

Artykuł 2.

Każdy właściciel ziemski wniyść może do Towarzystwa z dobrami swoiemi, ieżeli z nich opłaca naymniéy Sto Złp. podatku ofiary.

Artykuł 3.

Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu wniydzie do Towarzystwa Kredytowego ziemskiego, z częścią dóbr narodowych iaką Rząd oznaczy.

Artykuł 4.

Na dobra prywatne i narodowe zaciągnioną bydź może pożyczka u

Towarzystwa, na pierwszą hypotekę, aż do $\frac{3}{5}$ części ich szacunku.

Artykuł 5.

Ustanawiaią się następuiące zasady do oszacowania dóbr Towarzystwu zastawionych:

a) W dobrach prywatnych opłacaiących podatek ofiary, podatek ten teraz opłacany, przez pięć rozmnożony, uważany będzie za czysty ich dochód, który obrócony na kapitał rozmnożeniem przez dwadzieścia, ma stanowić tych dóbr szacunek.

b) Dobra narodowe składaią się ze Starościńskich i Poduchownych. Czysty dochód z dóbr Starościńskich, podług lustracyi 1789 roku, obrócony będzie na kapitał rozmnożeniem przez dwadzieścia, dla wykrycia ich wartości; w do-

brach zaś poduchownych, podatek ofiary wzięty będzie za zasadę do ich szacunku, sposobem opisanym dla dóbr prywatnych.

Artykuł 6.

Jeśliby w niektórych poiedynczych wydarzeniach, przyięta zasada szacunku dóbr okazała się bydź za wysoką, i stratą dla Towarzystwa grożącą, szacunek ten zniżonym bydź może, i podatek ofiary pięć razy wzięty, lub dochód z dóbr narodowych, nie iuż przez dwadzieścia, lecz mnożony będzie przez dziewiętnaście, ośmnaście, lub mniéy, dla przywiedzenia szacunku dóbr do téy summy, iakaby zupełne bezpieczeństwo dla Towarzystwa zaręczała. Podobnież, ieśliby w poiedynczych wydarzeniach, przyięta zasada szacunku dóbr okazała się bydź za niską, i istotnemu szacunkowi dóbr nieodpowiadaiącą, szacunek ten podwyższonym bydź może, i podatek ofiary pięć razy wzięty, będzie mógł bydź mnożony przez dwadzieścia ieden, dwadzieścia dwa, a nawet aż przez dwadzieścia pięć.

Artykuł 7.

Każdy członek Towarzystwa, obowiązany iest od całkowitéy pożyczki zaciągnionéy listami zastawnemi, opłacać co rok temuż Towarzystwu, po cztery od sta prowizyi, i po dwa od sta na umorzenie kapitału; a to w monecie srebrnéy grubéy kurs w Kraiu maiącéy, licząc na stopę wartości rzeczywistéy srebra $86\frac{86}{125}$ Złp. z czystéy grzywny Kolońskiéy, dekretem z dnia $\frac{19\ \text{Listopada}}{1\ \text{Grudnia}}$ 1815 roku ustanowionéy.

Artykuł 8.

Powyższe opłaty wnoszone będą *decursive* w dwóch równych półro-

cznych ratach, od 1 do 12 Czerwca, i od 1 do 12 Grudnia każdego roku.

Artykuł 9.

Regularne wnoszenie wskazanych opłat, umarza ostatecznie w przeciągu lat dwudziestu ośmiu, dług u Towarzystwa zaciągniony.

Artykuł 10.

Wypożyczane przez Towarzystwo listy zastawne, wystawione będą na okaziciela, i przynosić maią cztery od sta prowizyi roczney, w dwóch równych półrocznych ratach, na dniu 22 Czerwca i 22 Grudnia.

Artykuł 11.

Listy zastawne Towarzystwa, służyć będą do wypłaty wszelkich długów hypotecznych, tak prywatnych iako i skarbowych, oraz instytutów

świeckich i duchownych, zapisanych w dziale IV. Ksiąg wieczystych, po dzień ogłoszenia ninieyszego prawa; w Woiewództwie zaś Krakowskiém, po dzień 1 Stycznia 1826, iako termin prekluzyiny artykułem 145 prawa hypotecznego z roku 1818 ustanowiony, bez względu na iakiebądź poprzednie umowy i zastrzeżenia, przeciwne prawu ninieyszemu.

Artykuł 12.

Każdy posiadaiący listy zastawne spłacić niemi może długi hypoteczne, art. 11. wymienione; lecz dla oczyszczenia i zaięcia naypierwszéy hypoteki na dobrach Towarzyswu zastawionych, przy pierwszém wystawieniu tychże listów, Towarzystwo samo spłacać będzie listami zastawnemi długi członków swoich porządkiem hypotecznym; i wtedy tylko doręczy

wchodzącemu do Towarzystwa całkowitą lub resztuiącą ilość pożyczki, kiedy nic przeszkadzać nie będzie prawnemu zaięciu naypierwszéy hypoteki, na dobrach mu zastawionych.

Artykuł 13.

Obligi hypoteczne wydane na złoto, ewaluowane będą na srebro, przy ich wymianie na listy zastawne. Moneta złota kraiowa liczoną będzie po cenie iéy imiennéy, moneta zaś złota zagraniczna ewaluowaną będzie stosownie do kursu w Giełdzie Warszawskiéy, iaki z przyięcia, w ostatnim miesiącu przed datą wymienioną na listach zastawnych do spłacenia obligu przeznaczonych, bydź się okaże.

Artykuł 14.

Wierzyciele, maiący wierzytelności przed ogłoszeniem prawa niniey-

szego zahypotekowane, i oparte na iakiéybądź nieruchomości w obrębie Królestwa Polskiego położonéy, obowiązani są do przyięcia listów zastawnych za też wierzytelności.

Artykuł 15.

Jeśliby dłużnik właściciel ziemi mogący wniyść do Towarzystwa, do niego iednak nie przystępował, a którykolwiek z wierzycieli iego hypotecznych żądał od niego wypłaty kapitału, wtedy dłużnik, ieśli nie zaspokoi tegoż wierzyciela, pociągnięty bydź może do Towarzystwa, z dobrami za hypotekę temuż wierzycielowi służącemi.

Artykuł 16.

Listy zastawne Towarzystwa, w formie załączonéy pod Literą A, wy-

stawione będą na summy następuiące:

a) — — na Złp. 20,000
b) — — — ditto 5,000
c) — — — ditto 1,000
d) — — — ditto 500
e) — — — ditto 200

Artykuł 17.

Do tych listów dołączone będą na lat siedm kupony półrocznych procentów, w formie pod lit. B. zamieszczonéy; po upłynieniu zaś lat siedmiu, nowe kupony wydane będą okazicielom listów zastawnych; i tak następnie, aż do całkowitego tych listów umorzenia.

Artykuł 18.

Dwa od sta, wnoszone corocznie przez stowarzyszonych na umorzenie

ich długu, stanowią fundusz amortyzacyiny dla listów zastawnych; który pomnażany ciągle procentem od listów spłaconych, umorzy ie całkowicie w przeciągu lat dwudziestu ośmiu (patrz Tabellę C.).

Artykuł 19.

Co pół roku uzbierana summa, do umorzenia długu Towarzystwa przeznaczona, obróconą zostanie na zapłacenie listów zastawnych losem wyciągniętych, w sposób rozdziałami poniższemi przepisany.

Artykuł 20.

Wszelkie wypłaty przypadaiące okazicielom listów zastawnych i kuponów, uskuteczniane będą w monecie grubéy srebrnéy kurs w Kraiu maiącéy, w art. 7. zastrzeżonéy.

Artykuł 21.

Właściciele listów zastawnych pobierać będą w Warszawie przypadaiące im wypłaty; otrzymywać ie atoli mogą po miastach woiewódzkich, ieżeli tego wcześnie żądać będą.

Artykuł 22.

Listy zastawne oraz kupony, przechodzić mogą z rąk do rąk bez żadnéy formalności. Wolno atoli będzie zapisać przelew na posiadanym liście zastawnym, lecz odtąd takie listy przechodzić tylko będą mogły z rąk do rąk za przelewem (endossement).

Artykuł 23.

Regularność wypłat właścicielom listów zastawnych artykułami 10. i 19. zapewnionych, zabezpiecza się na całym maiątku Towarzystwa, złożonym z dóbr mu zastawionych. Każde poiedyncze dobra, odpowiadaią naprzód za zobowiązania artykułem 7. względem Towarzystwa przyięte; gdyby zaś do ogólnéy odpowiedzialności pociągniętemi bydź miały, w tenczas odpowiedzialność ta, ciążąc wszystkie dobra Towarzystwu zastawione, tak prywatne iak narodowe, zastosowaną będzie do summ z nich opłacanych w skutku tegoż artykułu 7.

Artykuł 24.

Dobra Towarzystwu zastawione, maią bydź zabezpieczone w Kassie ogniowéy, przez cały przeciąg czasu ich zastawy w Towarzystwie.

Artykuł 25.

Każdemu ze stowarzyszonych wolno iest w każdym czasie wyiść z To-

warzystwa, w części lub całości, po dopłaceniu listami zastawnemi resztuiącéy należności. W iakiéy zaś części od dalszych zobowiązań względem Towarzystwa uwolniony bydź pragnie, w takiéy zaliczyć winien przypadaiącą należność listami zastawnemi, stosownie do Tabelli do art. 18. załączonéy. Tym sposobem, wychodzący z Towarzystwa uwalnia się w stosunku opłaconego długu od dalszych opłat ustanowionych art. 7., i od odpowiedzialności, tak na przyszłość, iako i za przeszłość, art. 23. przepisanéy; lecz natomiast zaliczy na rzecz Towarzystwa, na raz ieden, dwa od sta monetą brzęczącą, od summy wymazuiącéy się z hypoteki.

Artykuł 26.

Towarzystwo samo przez swych Urzędników załatwiać będzie wszelkie czyn-

czynności, do czego wybierze następuiące władze:

1mo Dyrekcye Szczegółowe, po miastach woiewódzkich urzędować maiące, których liczba zastosowaną zostanie do ilości członków do Towarzystwa przystępuiących.

2do Dyrekcyą Główną zasiadaiącą w mieście stołeczném Warszawie.

3tio Komitet Towarzystwa, również w Warszawie zasiadaiący.

Artykuł 27.

Dla dostrzegania interessu właścicieli listów zastawnych, wybrany będzie przez posiadaiących też listy, Komitet właścicieli listów zastawnych, zasiadaiący także w Warszawie.

Artykuł 28.

Nadto, Prokuratorowie przy Sądach cywilnych dostrzegać będą, aby

Dyrekcye Szczegółowe w niczém nie przestępowały przepisów prawa; Prokurator zaś przy Sądzie Appellacyinym, w tymże celu w Dyrekcyi Główney zasiadać będzie.

Artykuł 29.

Na koszta wygotowania listów zastawnych wraz z kuponami, członki Towarzystwa zapłacą na raz ieden:

1mo Od listów na zł. 200 i 500 złoty polski ieden.

2do Od listów wyższéy wartości, od każdego tysiąca złotych, po złotych polskich dwa.

Artykuł 30.

Na opędzenie kosztów administracyinych, oraz na wygotowanie kuponów w latach dalszych, członki Towarzystwa, przy opłacie rat półrocznych ustanowionych art. 7. dodawać będą po groszu polskim, od każdego złotego wnoszonego do Kassy Towarzystwa.

Artykuł 31.

Oprócz opłat wnoszonych z dóbr narodowych Towarzystwu zastawionych, artykułami 29. i 30. przepisanych, Rząd z własnych funduszów opłacać będzie Prezesa Dyrekcyi Główney, Prezesa Komitetu właścicieli listów zastawnych, i Kancellaryą tegoż Komitetu; a ieśliby summy artykułami 29. i 30. ustanowione, na wydatki tamże wskazane nie wystarczały, Rząd udzieli funduszu na ich zaspokoienie, bez pociągania do tego stowarzyszonych.

Artykuł 32.

Wszelkie dobra Towarzystwu zastawione, czyli to prywatne, czyli na-

rodowe, podlegaią za zaległości opłat Towarzystwu należnych, exekucyi administracyinéy tegoż Towarzystwa, z zachowaniem należności uprzywileiowanych, ciężarów wieczystych, i bez ubliżenia prawom niżéy hypotekowanych wierzycieli, w ścisłém zastosowaniu się do przepisów ninieyszego prawa.

Artykuł 33.

Dobra prywatne Towarzystwu zastawione, do iednegoż właściciela należące, a oddzielne księgi hypoteczne maiące, nie odpowiadaią iedne za drugie za przypadaiące od nich opłaty, a tém mniéy dobra tegoż właściciela Towarzystwu niezastawione. Odpowiedzialność pierwszych ogranicza się tylko do takiéy, iaka iest zastrzeżoną artykułem 23. Odpowiedzialność z innego maiątku iednegoż

właściciela, wtedyby tylko drogą sądową podług praw cywilnych, poszukiwaną bydź mogła, kiedyby dowiedzioném było członkowi Towarzystwa, dobrowolne zruynowanie dóbr Towarzystwu zastawionych, przez zniszczenie lasów, wyprowadzenie do innych dóbr lub wyprzedanie bydła, nasienia potrzebnego, narzędzi gospodarskich, lub przez dobrowolne umnieyszenie dochodu, iakimbądź innym sposobem.

Artykuł 34.

Dobra narodowe Towarzystwu zastawione, zostaiące pod władzą iednéy Dyrekcyi Szczegółowéy, odpowiadaią *solidarnie* za opłaty od nich przypadaiące.

Artykuł 35.

Urzędnicy Towarzystwa pobierać

będą pensyą od tegoż Towarzystwa, z funduszów artykułami 29, 30. i 31. oznaczonych, i od téy wymówić się im nie wolno.

Artykuł 36.

Członki Towarzystwa winni podlegać rozporządzeniom właściwéy Dyrekcyi Szczegółowéy; pokrzywdzeni zaś przez nią, udawać się mogą ze skargą do Dyrekcyi Główney, a na tę ostatnią do Komitetu Towarzystwa.

Artykuł 37.

Przy śledztwach o nadużycia, władza lub Urzędnik na których zaszło zażalenie, uważać się będzie iako strona, i dla wynadgrodzenia kosztów podróży, strona przegrywaiąca opłaci po zł. 12. za każdy dzień podróży i śledztwa członkowi Dyrekcyi Głównéy, a po złp. 18. członkowi Komitetu; nadto władze wyższe Towarzystwa zawieszać mogą w urzędowaniu i oddalać Urzędników władz niższych, niepełniących gorliwie powinności swoich, lub uchybiaiących przepisom ninieyszego prawa; oraz dochodzić na nich mogą drogą właściwą, wszelkich strat przez nich zrządzonych; za przestępstwa Kodexem karnym obięte, oddawać ich będą pod Sąd właściwy.

Artykuł 38.

Jeśliby skutkiem oszczędności w wydatkach administracyinych Towarzystwa, oraz na wygotowanie listów zastawnych, też listy przed upłynieniem lat dwudziestu ośmiu zaspokoionemi się znalazły, Towarzystwo będzie rozwiązaném, nie czekaiąc nawet zamierzonego terminu.

TYTUŁ II.

Zawiązanie Towarzystwa kredytowego ziemskiego.

Artykuł 39.

Król mianować będzie Prezesa Dyrekcyi Główney. Prezes po odebraniu nominacyi, wykona przysięgę w Radzie Stanu, na rotę następuiącą:

„Ja N. przysięgam Panu Bogu „wszechmogącemu, iż nietylko „sam nayściśléy przepisy prawa „seymowego o ustanowieniu To„warzystwa kredytowego ziem„skiego wypełniać będę, nie „uwodząc się żadnym dla któ„réykolwiek strony względem, „przyiaźnią, wdzięcznością, zem„stą, nienawiścią, prośbami; ale „nadto, zaręczam, iż o ile ode„mnie zależeć będzie, dołożę sta„rania, aby tak w Dyrekcyi Głó„wnéy, iako też we wszystkich „Dyrekcyach Szczegółowych, też „przepisy prawa ściśle dopełnia„nemi były; zgoła, tak sprawo„wać się będę, abym poświęca„iąc czas, prace i siły moie, „przeznaczeniu urzędowania me„go, zachował w całym iego cią„gu, wierne świadectwo nienad„werężonego sumienia. Tak mi „Boże dopomóż i niewinna syna „iego męko."

Artykuł 40.

Po ogłoszeniu ninieyszego prawa, Prezes naydaléy w dni dziesięć, przez pośrednictwo władz mieyscowych, wezwie właścicieli ziemskich, do oświadczenia zamiaru przystąpienia do Towarzystwa Kredytowego, prawem ninieyszém ustanowionego.

Artykuł 41.

Życzący przystąpić do Towarzystwa, zezna przed właściwą Kancellaryą ziemską akt przystąpienia iak następuie:

„Ja N. zamieszkały w N, działa-
„iący w imieniu własném lub N,
„na mocy plenipotencyi, lub u-
„chwały rady familiynéy, przy-
„stępuię do Towarzystwa kredy-
„towego ziemskiego z dobrami N.
„z przyległościami N. N. położo-
„nemi w Woiewództwie N. w Po-
„wiecie N. w parafii N. i podda-
„ię się wszelkim zobowiązaniom
„i ich skutkom, prawem seymo-
„wém z dnia $\frac{1}{13}$ Czerwca 1825
„roku przepisanym, zezwalaiąc
„na zaciągnienie do ksiąg hypo-
„tecznych na powyższe dobra
„ostrzeżenia, iako zamierzam

„stosownie do prawa wyż rze-
„czonego, zaciągnąć w listach
„zastawnych summę N. — Nadto,
„zezwalam aktem ninieyszym, aby
„po wygotowaniu listów zasta-
„wnych przez Dyrekcyą Główną,
„w mieysce powyższego ostrze-
„żenia, zaingrossowano summę te-
„miż listami obiętą, a mianowicie
„obowiązek regularnego opłaca-
„nia od téyże summy, od 1. do
„12. Czerwca i od 1. do 12. Gru-
„dnia każdego roku, w monecie
„srebrnéy grubéy, kurs w kraiu
„maiącéy, (licząc na stopę war-
„tości rzeczywistéy srebra $86\frac{36}{125}$
„złotych z czystéy grzywny Ko-
„lońskiéy) po dwa od sta na
„procent, a ieden od sta na umo-
„rzenie kapitału przez ciąg lat
„dwudziestu ośmiu, z poddaniem
„dóbr tu wyliczonych pod wszel-

„kie zobowiązania prawem sey-
„mowém z dnia $\frac{1}{13}$ Czerwca 1825
„roku przepisane."

Artykuł 42.

Przystępuiący do Towarzystwa, obowiązany iest wyiąć extrakt powyższego aktu, i załączyć do niego:

a) Wykaz hypoteczny obeymuiący stan dóbr, i dopełniony wpis do księgi hypoteczněy ostrzeżenia artykułem poprzedzaiącym przepisanego.

b) Dokładny wykaz opłacanego do Skarbu podatku ofiary, z każdych poszczególnie dóbr w akcie wymienionych, z wyrażeniem Woiewództwa, Obwodu, Powiatu i Parafii, w których też dobra są położone. Wykaz ten poświadczony być ma przez Kassyera właściwego Obwodu, i przez Kommissarza Obwodowego zawizowany.

c) Przystępuiący do Towarzystwa z dobrami, którego prawo własności do tychże dóbr, lub do ich dochodu, ograniczeniu ulega, tak, iżby toż ograniczenie wpływ artykułem 7. Towarzystwu zastrzeżonych opłat tamować miało, złożyć winien bezwarunkowe zezwolenie tego, komu służy wyż rzeczone prawo.

Toż samo się rozumie i o właścicielach dóbr gracyalnych, kanon do Skarbu opłacaiących.

Artykuł 43.

Wszystkie takowe akta i dowody, przystępuiący prześle do Prezesa Dyrekcyi Główněy, albo ie złoży we właściwéy Kommissyi Woiewódzkiéy, która przesyłać ie będzie co dni ośm Prezesowi Dyrekcyi Główněy.

Artykuł 44.

Przystępuiący do Towarzystwa wręczyć prócz tego winien kopią aktu przystąpienia, artykułem 41. przepisanego, tym wierzycielom, którzy, ilością listów zastawnych przez niego u Towarzystwa wziąść się mogących, spłaceni bydź maią, z wyrażeniem, iakiéy wysokości listy zastawne otrzymać pragnie. Kopią wezwania z dowodami wręczenia iego, prześle Prezesowi Dyrekcyi Główney, lub właściwéy Kommissyi Woiewódzkiéy. Od dnia wręczenia aktu takowego naydaléy we dwa miesiące, obowiązani są ciż wierzyciele złożyć Prezesowi Dyrekcyi Główney wprost, lub przez którąkolwiek z Kommissyi Woiewódzkich, oświadczenia swe, czyli zgadzaią się na żądanie właściciela dóbr co do wysokości listów zastawnych, któremi spłaceni być maią,

lub iaką życzą mieć zmianę? Milczenie ich uważaném będzie za dowód przyięcia wniosków dłużnika.

Artykuł 45.

Akta przystąpienia do Towarzystwa Prezesowi Dyrekcyi Główney, bądź przez szczególne osoby, bądź przez Kommissye Woiewódzkie nadsyłane, przez tegoż Prezesa wciągane bydź maią do tabelli wyiaśniaiącéy szczegóły artykułu 42go. Na dniu 1. Listopada r. b. 1825, Prezes, ze względu na liczbę właścicieli ziemskich do Towarzystwa Kredytowego przystępuiących, ułoży proiekt, ile Dyrekcyiów Szczegółowych, dla dobra stowarzyszonych ustanowić wypadnie, w których mieyscach, i które powiaty do któréy przyłączyć Dyrekcyi; a nawet dla tych powiatów, z których żaden ieszcze akt przystąpienia

nadesłany nie został, wszakże Dyrekcyą Szczegółową, do któréy należećby mogły; ułoży rotę przysięgi dla członków Dyrekcyi Główney, oraz rotę przysięgi dla Prezesa i członków Dyrekcyi Szczegółowéy, i proiekt ten ze stosownym rapportem, wszystkie szczegóły obeymuiącym, przedstawi Rządowi.

Artykuł 46.

Rząd maiąc na względzie toż przedstawienie, postanowi, ile bydź ma utworzonych Dyrekcyi Szczegółowych, i w iakich mieyscach; dla przewodniczenia zebraniom, mianować będzie Prezesów z liczby przystępuiących do Towarzystwa; prześle Prezesom Kommissyi Woiewódzkich listę osób do Towarzystwa przystępuiących, w okręgu zakreślonym dla każdéy Dyrekcyi Szczegółowéy, naznaczy

czy dzień wyborów, i upoważni Prezesów do zwołania członków Towarzystwa Kredytowego ziemskiego, celem wybrania Urzędników tegoż Towarzystwa; oraz prześle im rotę przysięgi, przez Prezesów i członków Dyrekcyy Szczegółowych wykonać się maiącéy. Postanowienie to, Rząd zakommunikuie także Prezesowi Dyrekcyi Główney, wraz z rotą przysięgi dla członków teyże Dyrekcyi.

Artykuł 47.

Każde zebranie okręgowe wybierze z pośród siebie siedmiu członków do Dyrekcyi Szczegółowéy, i dwóch członków do Dyrekcyi Główney; tudzież Prezesa do przewodniczenia następnemu zebraiu, i iego zastępcę. Wszyscy ci Urzędnicy wybrani bydź powinni, z Obywateli, których długi hypoteczne nie przechodzą połowy

szacunku dóbr w hypotece zamieszczonego.

Artykuł 48.

Akta przystąpienia stosownie do artykułu 42. oraz oświadczenia się wierzycieli stosownie do artykułu 44. Prezesowi Dyrekcyi Główney nadesłane, złoży tenże Dyrekcyi Główney, a ta prześle ie z wszelkiemi do nich należącemi dowodami, właściwym Dyrekcyom Szczegółowym.

Artykuł 49.

Po zawiązaniu Dyrekcyi Szczegółowych, Akta przystąpienia do Towarzystwa, podług artykułu 42. oraz oświadczenia wierzycieli, stosownie do artykułu 44. czynione, wprost tymże Dyrekcyom przesyłanemi bydź maią.

TYTUŁ III.

Skład Dyrekcyi Szczegółowych, ich attrybucye i obowiązki, stosunki z niemi członków Towarzystwa, oraz właścicieli listów zastawnych.

Artykuł 50.

Skład Dyrekcyi Szczegółowych.

Każda z Dyrekcyi Szczegółowych składać się będzie z siedmiu członków. Członki wybiorą z pośród siebie Prezesa; sami zaś zasiadać będą podług starszeństwa wieku, i tymże porządkiem zastępować nieobecnego Prezesa.

Artykuł 51.

Urzędowanie Prezesa i członków Dyrekcyi trwać będzie cztery lata. Członki co dwa lata w połowie się odnowią; a zatém na raz piérwszy, połowa członków Dyrekcyi zostanie

tylko przez dwa lata w urzędowaniu, i na ten raz, los oznaczy członków wychodzących.

Artykuł 52.

Komplet Dyrekcyi Szczegółowéy składa się z Prezesa i dwóch członków, koléy zaś urzędowania członków Dyrekcyi, kadencyami przez nich samych ułożoną zostanie.

Dyrekcye Szczegółowe obraduią zawsze w liczbie nieparzystéy; gdyby zatém Urzędnicy w któréy z tych Dyrekcyi znaydowali się w liczbie parzystéy, ieden z członków niezasiadaiących w kadencyi, losem oznaczony, do obrad należeć nie będzie.

Artykuł 53.

Prezes Dyrekcyi Szczegółowéy wykona przysięgę przed Prezesem Kommissyi Woiewódzkiéy. Członki Dyrekcyi Szczegółowéy wykonaią przysięgę przed Prezesem Dyrekcyi.

Artykuł 54.

Prezesi Dyrekcyi Szczegółowych mieć będą pensyą roczną stałą; członki zaś, tylko za czas czynnego urzędowania. Członki Dyrekcyi Szczegółowéy wysyłani na śledztwo, uważani bydź maią iako zostaiący w czynném urzędowaniu, przez czas podróży i śledztwa.

Artykuł 55.

Dyrekcye Szczegółowe stanowią większością głosów. Członek niedzielący zdania większości, opinią swą w osobnym na to przeznaczonym protokóle zapisać może, i wtedy uwalnia się od odpowiedzialności, ieśliby iaka z uchwalonéy decyzyi wynikła.

Artykuł 56.

Prezes, ile razy tego uzna potrzebę, zwołać może ogólne zebranie członków Dyrekcyi. Niemniéy zwołać winien toż zebranie, ile razy dwóch członków Dyrekcyi żądać tego będą.

Artykuł 57.

Wszelkim czynnościom Dyrekcyi Szczegółowéy obecnym bydź może Prokurator przy Sądzie cywilnym, z mocą czynienia wniosków. Zasiadać on będzie po Prezesie, lecz nigdy go nie zastępuie.

Artykuł 58.

Jle razy iednak Prokurator, znaydzie potrzebę zniesienia protestacyi przeciw postanowieniu Dyrekcyi Szczegółowéy, winien podać ią na piśmie téyże Dyrekcyi; która, ieśliby decyzyi swoiéy zmienić nie chciała, lub

Prokurator po otrzymaném obiaśnieniu protestacyi nie cofnął, w ówczas tenże Prokurator, prześle Prokuratorowi przy Sądzie Appellacyinym takową protestacyą, wraz z powodami iéy zaniesienia, a Dyrekcya Szczegółowa wstrzyma wykonanie postanowienia swego, złoży stosowne obiaśnienie Dyrekcyi Główney, i czekać będzie iéy decyzyi.

Artykuł 59.

Prokuratorowie przy Sądach cywilnych nie maią mocy zatrzymania exekucyi postanowień Dyrekcyi Główney, chociażby te zdawały się im bydź przeciwnemi prawu, lecz obowiązani są zawiadomić o tém Prokuratora przy Sądzie Appellacyinym.

Artykuł 60.

Prokuratorowie maią moc przezierania rachunków Dyrekcyi Szczegóło-

wéy, i o skutku swéy rewizyi, Prokuratorowi przy Sądzie Appellacyinym doniosą.

Artykuł 61.

Każda z dyrekcyi Szczegółowych wybierze dla siebie Pisarza, maiącego kwalifikacyą na urzęda sądowe klassy 3ciéy, Pisarz pobierać będzie pensyą roczną stałą.

Artykuł 62.

Wygotowanie i wypuszczenie listów zastawnych.

Każda z Dyrekcyi Szczegółowych przeyrzy nadesłane iéy akta przystąpienia do Towarzystwa, oraz wszelkie allegata artykułem 42. wzmiankowane, i ieśli ie znaydzie zgodne z przepisami prawa, i przekona się, że przyięta zasada szacunku dóbr nie iest za wysoką, złoży dokładny rapport Dyrekcyi Główney, z wymienieniem ilości i wysokości żądanych listów zastawnych. Przy oznaczeniu wysokości tych listów, Dyrekcye Szczegółowe stosować się maią nayskrupulatniéy do żądania wierzycieli. Gdyby atoli ci opóźniali się ze złożeniem oświadczenia artykułem 44. zastrzeżonego, w ówczas Dyrekcye stosować się będą do żądania właścicieli dóbr przystępuiących do stowarzyszenia. W każdym zaś razie, Dyrekcye ściągną z przystępuiącego do Towarzystwa, należną opłatę na koszta wygotowania listów zastawnych artykułem 29. oznaczoną, i tę Dyrekcyi Główney, wraz z wymienieniem wysokości żądanych listów, prześlą.

Artykuł 63.

Akta przystąpienia do Towarzystwa niedokładnie sporządzone, lub do-

kumenta nieformalne, Dyrekcya Szczegółowa zwróci właścicielowi dóbr, dla ich sprostowania. Jeśliby się zaś przekonała, że przyięta zasada szacunku dóbr iest za wysoką w niektórych szczególnych wydarzeniach, przedstawi Dyrekcyi Główney, o ile dla bezpieczeństwa Towarzystwa szacunek ich stosownie do art. 6. zniżyćby należało, i o tém właściciela dóbr zawiadomi.

Artykuł 64.

Dyrekcya Szczegółowa, skoro otrzyma od Dyrekcyi Główney listy zastawne wraz z kuponami, i aktem ich wygotowanie poświadczaiącym, takowy akt wciągnie do sporządzoney na to u siebie księgi, listy zaś zastawne i ich kupony w komplecie podpisze; po czém akt wyż rzeczony wraz z listami zastawnemi, odeśle przez członka swego Wydziałowi hypotecznemu, który w przytomności delegowanego, stosownie do osnowy aktu przystąpienia artykułem 41. przepisanego, ostrzeżenie na intabulacyą zamieni, listy zastawne do osobney na to sporządzoney księgi listów zastawnych w kancellaryi ziemskiéy utrzymywaney zaciągnie, po czém, przy zwrocie listów zastawnych, udzieli delegowanemu wyciąg urzędowy powyższéy intabulacyi, oraz zaciągnienia do księgi listów zastawnych, dla zachowania tegoż wyciągu w Dyrekcyi Szczegółowéy.

Artykuł 65.

Po dopełnieniu powyższych formalności, Dyrekcya Szczegółowa naznaczy iedno-miesięczny termin, do stawienia się, właścicielowi dóbr i wierzycielom iego, wraz z dowodami należności ich poświadczaiącemi.

Artykuł 66.

Za nadeyściem terminu do stawienia się naznaczonego, delegowany złoży naprzód Wydziałowi Hypotecznemu też same listy zastawne, które w moc artykułu 64. do księgi listów zastawnych w Kancellaryi ziemskiéy utrzymywanéy zaciągnionemi zostały; Wydział zaś hypoteczny poleci przyiąć zeznanie kwitu przed księgami wieczystemi, w obecności delegowanego, od wierzyciela który listy zastawne ma uzyskać, a po wymazaniu w moc kwitu takowego z pierwszéy hypoteki długu opłacaiącego się listami zastawnemi, i po wciągnieniu w to mieysce należności Towarzystwa, na każdym z listów zastawnych zapisze poświadczenie w słowach:

„List ten zaciągniony został do „księgi listów zastawnych Woie-

„wództwa N. na karcie N. pod „numerem N."

i po podpisaniu tegoż poświadczenia obok wyciśnienia pieczęci swéy urzędowéy, wręczy wspólnie z delegowanym od Dyrekcyi też listy zastawne kwituiącym wierzycielom i uzyszcze poświadczenie istotnego ich odebrania.

Artykuł 67.

Jeśliby który z wierzycieli nie stanął na terminie, lub stawaiąc, pokwitowania artykułem 66. przepisanego zeznać, i listów zastawnych przyiąć nie chciał, wówczas delegowany od Dyrekcyi, listy zastawne na zaspokoienie takowego wierzyciela przeznaczone, Regentowi Kancellaryi ziemskiéy okaże, i w akcie przed nim zeznać się winnym, numera, litery i summy każdego z listów rzeczonych wymieni, oświadczaiąc gotowość swą do

zapłacenia niemi należności wzmiankowanego wierzyciela. W skutku aktu takowego, listy zastawne w tém sposobie w kancellaryi zaiawione, w moc prawa ninieyszego, staią się własnością wierzyciela niestawaiącego, lub listów zastawnych przyiąć niechcącego. Wydział zaś hypoteczny, maiąc sobie okazany akt powyższy przez delegowanego zeznany, wierzytelność listami zastawnemi zaspokoić się maiącą z ksiąg hypotecznych wymaże, a w to mieysce należność Towarzystwu przypadaiącą zapisze, i listy zastawne wraz z kuponami, bez dopełnienia atoli formy artykułem 66. przepisanéy, delegowanemu zwróci, celem przesłania ich do depozytu Dyrekcyi Główney, na koszt nowego ich właściciela.

Artykuł 68.

Również, gdyby z powodu iakiegobądź sporu, wymazanie długu z hypoteki, i wpisanie należności Towarzystwa, stosownie do artykułu 66. nastąpić nie mogło, delegowany z Dyrekcyi zezna akt przed księgami wieczystemi, wyłuszczaiący powody, dla iakich listy zastawne wierzycielowi z porządku pierwszeństwa w księgach hypotecznych zapisanemu wydanemi bydź nie mogą, i akt takowy przez delegowanego zeznany, Wydziałowi hypotecznemu przełożonym będzie; a gdy ten uzna ważność powodów, listy zastawne tém samém staną się własnością stron w sporze będących, i na koszt strony przegrywaiącéy do Dyrekcyi Główney przesłanemi zostaną, w sposobie przepisanym artykułem poprzedzaiącym.

Artykuł 69.

Listy zastawne odesłane do depozytu

Dyrekcyi Główney, w moc powyższych dwóch artykułów, póty w nim będą zostawać, póki w pierwszym razie, wierzyciel nie oświadczy w podanéy prożbie Dyrekcyi Główney, gotowości zeznania kwitu artykułem 66. przepisanego; w drugim, póki po uzyskaniu prawo-mocnego wyroku przyznaiącego mu pierwszeństwo hypoteki, takowego w Kancellaryi ziemskiéy nie złoży, i również w podanéy prożbie Dyrekcyi Główney, gotowości swéy do zeznania kwitu nie oświadczy. W obu razach, skoro Dyrekcya Szczegółowa uzyska od Dyrekcyi Główney listy zastawne wraz z kuponami i gotowizną, ieśliby iaka na rzecz tychże listów do depozytu wpłynęła, zawiadomi o tém ich właściciela, i wyznaczy termin do stawienia się w Kancellaryi ziemskiéy; gdzie, po dopełnieniu przepisów artykułem 66. wskazanych, listy zastawne wraz z kuponami i gotowizną, temuż właścicielowi wręczy.

Artykuł 70.

Jeśliby summa w listach zastawnych na dóbra wypożyczona, przeniosła ilość długów hypotecznych też dobra ciążących, w ówczas po zaspokoieniu długów hypotecznych, pozostaiące listy zastawne oddane będą właścicielowi dóbr, za iego pokwitowaniem zeznaném przed księgami wieczystemi.

Artykuł 71.

Jeśliby żadne długi hypoteczne nie ciążyły dóbr Towarzystwu zastawionych, w ówczas wypuszczone listy zastawne, właścicielowi tych dóbr, za pokwitowaniem zeznaném przed księgami wieczystemi, wręczone zostaną.

Artykuł 72.

Po dopełnieniu czynności artykułami poprzedzaiącemi wskazanych, Dyrekcye Szczegółowe prześlą stosowny rapport Dyrekcyi Główney.

Artykuł 73.

Każdy z wierzycieli hypotecznych, bez względu na porządek numerów ingrossacyinych, maiący prawo wypowiedzenia kapitału, i chcący zmusić dłużnika do wniyścia do Towarzystwa kredytowego ziemskiego, z dobrami za hypotekę mu służącemi, poda prozbę do właściwéy Dyrekcyi Szczegółowéy, z dołączeniem wyciągu hypotecznego należności swoiéy. Dyrekcya za otrzymaniem prozby, uczyni odezwę do właścicieli dóbr, opiekunów, lub kuratorów, gdzie to ma mieysce, ażeby naydaléy w przeciągu dni trzydziestu nadesłali, albo dowód

zaspokoienia pociągaiącego wierzyciela, albo akt przystąpienia do Towarzystwa, z potrzebnemi formalnościami, dla postąpienia według przepisanych prawideł.

Artykuł 74.

Gdyby właściciel maiątku, opiekun, lub kurator, opóźniał się z nadesłaniem dowodu zaspokoienia wierzyciela, lub aktu przystąpienia, Dyrekcya przez delegowanego zaniesie do ksiąg hypotecznych ostrzeżenie, iż dobra te pociągnięte zostały przez wierzyciela N. do stowarzyszenia; zażąda wykazu hypotecznego tychże dóbr, oraz zażąda od Kommissarza obwodowego wyciągu opłacanego podatku ofiary.

Artykuł 75.

Po otrzymaniu od tych władz żądanych dowodów, Dyrekcya Szczegółowa zawiadomi wierzycieli hypo-

tecznych, o pociągnieniu do stowarzyszenia, dóbr za hypotekę im służących, i wezwie ich do oświadczenia naydaléy w przeciągu dwóch miesięcy, w iakiéy wysokości listy zastawne wystawione mieć chcą. Po upłynieniu tego czasu, Dyrekcya Szczegółowa postąpi podług przepisów ninieyszego prawa, dopełniaiąc z urzędu to wszystko, co dla zapewnienia naypierwszéy hypoteki dla wystawić się maiących listów zastawnych i spłacenia wierzytelności, prawo ninieysze uzupełnioném mieć chce.

Artykuł 76.

Przepisy do zachowania przy żądaniu wypłaty procentów, w iednéy z Dyrekcyi Szczegółowych.

Właściciele listów zastawnych żądaiący pobierać przypadaiące im procenta, w któréykolwiek Dyrekcyi

Szczegółowéy, winni złożyć iednéy z takowych Dyrekcyi, przed dniem 20. Maia i 20. Listopada, kupony bieżącego półrocza, i oświadczyć przez iaką Dyrekcyą przypadaiącą im należność otrzymać życzą. Dyrekcya wyda stosowny rewers okazicielowi, zapisze na każdym kuponie, iż zapłaconym zostanie w Dyrekcyi N. i prześle Dyrekcyi Głównéy przed dniem 24. Maia i 24. Listopada złożone iéy kupony, dla porównania ich z grzbietami w księdze pozostałemi i dla postawienia téyże Dyrekcyi w możności stosownego funduszami rozporządzenia.

Artykuł 77.

Przepisy do zachowania przy żądaniu wypłaty kapitałów, w iednéy z Dyrekcyi Szczegółowych.

Właściciel listów zastawnych do umorzenia przypadaiących, żądaiący,

aby summa mu należna w iednéy z Dyrekcyi Szczegółowych wypłaconą została, winien iest złożyć takowe listy zastawne wraz z kuponami, któréykolwiek Dyrekcyi Szczegółowéy, oraz wymienić Dyrekcyą przez którą wypłatę otrzymać żąda. Dyrekcya zaś Szczegółowa wygotuie na iednym arkuszu rewers i stosowne zawiadomienie do Dyrekcyi Szczegółowéy, w któréy wypłata ma nastąpić. Rewers odcięty od powyższego zawiadomienia, wyda właścicielowi, zawiadomienie zaś odeśle właściwéy Dyrekcyi Szczegółowéy, a listy zastawne do Dyrekcyi Główney prześle, w terminie i w celu artykułem 76. oznaczonym.

Artykuł 78.

Pobór opłat od Członków Towarzystwa.

Dyrekcye Szczegółowe w moc artykułów 7. i 30. pobierać będą od

członków Towarzystwa, wnoszone przez nich w każdém półroczu, od dnia 1. do 12. inclusive Czerwca i od 1. do 12. Grudnia, dwa od sta na procent, i ieden od sta na kapitał; niemniéy grosz ieden od każdego złotego wnoszonych opłat. Podobny pobór uskuteczniać będą z dóbr narodowych właściwego okręgu, Towarzystwu zastawionych. Ze wszelkich opłat, Dyrekcye członków Towarzystwa kwitować będą.

Artykuł 79.

Opłaty przypadaiące od członków Towarzystwa, Dyrekcye Szczegółowe przyimować będą zarówno, czyli to monetą brzęczącą, czyli kuponami bieżącego półrocza. Dyrekcye obowiązane są same takowe kupony odstrzygać, właściciel zaś na kuponie zamieścić winien słowa: „wnie-

siony za gotowiznę," i takowe podpisać.

Artykuł 80.

Jeśliby okazywane listy lub kupony dawały powód do powątpiewania o ich legalności, Dyrekcye Szczegółowe, nietylko odmówią przyięcia kuponów w mieyscu monety brzęczącéy, za przypadaiącą opłatę, ale nadto, obowiązane są zatrzymać też listy lub kupony; spisać protokół o ich pochodzeniu, podług opowiadania okaziciela; zapisać mieysce zamieszkania iego, i wydać mu kopią tego protokółu, iako dowód zatrzymania listów lub kuponów, które prześlą Dyrekcyi Główney dla sprawdzenia; gdzie, gdyby się okazało że są prawdziwe, odesłane zostaną nazad do Dyrekcyi Szczegółowych, celem powrócenia ich okazicielom. W przeciwnym zaś razie, po ich przekreśleniu, zatrzymanemi zostaną w Dyrekcyi Główney, a Dyrekcye Szczegółowe przedsięwezmą środki, do pilnego śledzenia fałszerzy. Gdyby zaś kupony uznane za dobre przez Dyrekcyą Szczegółową, po sprawdzeniu w Dyrekcyi Główney, znalazły się bydź fałszywemi, członek Towarzystwa wnoszący ie za gotowiznę, obowiązany będzie opłacić należność z procentami, dochodząc straty swoiéy na tym, kto mu sprzedał fałszywe kupony.

Artykuł 81.

Członek Towarzystwa żądaiący spłacić w części lub całości dług zaciągniony, dopłaci Dyrekcyi Szczegółowéy listami zastawnemi, stosownie do wyrachowania w tabelli do artykułu 18. załączonéy, resztuiącą iloość

summy którą umorzyć pragnie; i od summy z hypoteki wymazuiącéy się, zaliczy dwa od sta ustanowione artykułem 25; Dyrekcya zaś Szczegółowa, wydawszy na zatrzymane listy wraz z kuponami stosowne pokwitowanie, prześle ie Dyrekcyi Głównéy, i za otrzymaniem od niéy upoważnienia, dopełni formalności potrzebnych do wymazania z hypoteki zobowiązania członka spłacaiącego dług Towarzystwa; rewes na zatrzymane listy i kupony odbierze, zniszczy, i o dopełnieniu wszystkiego, rapport Dyrekcyi Głównéy złoży.

Artykuł 82.

Dyrekcye Szczegółowe zatrzymawszy summy, sosownie do upoważnienia dyrekcyi Głównéy, resztę wpływów naydaléy na dzień 15. Czerwca i 15. Grudnia do teyże Dyrekcyi odeśla. Jeśliby zaś pozostawały iakie zaległości, Dyrekcye szczegółowe dołączą imienną listę członków, oraz dóbr na których niedobory zalegaią, z oznaczeniem zaległości na każdych w szczególności dobrach.

Artykuł 83.

Wypłaty procentów i kapitałów właścicielom listów zastawnych.

Dyrekcye Szczegółowe rozpoczną wskazane im wypłaty, na dniu 22. Czerwca i 22. Grudnia. Przy wypłacie procentów bieżącego półrocza, i przy wypłacie kapitałów za listami do umorzenia przeznaczonemi, powrócone sobie mieć będą rewersa, wydane na mocy artykułów 76. i 77. które porównaią z zawiadomieniem od którego odciętemi zostały. Prócz tego, właściciele tych rewersów kwitować będą Dyrekcye z odebranych

kapitałów, na listach zastawnych im służących, które na ten cel z Dyrekcyi Główney właściwym Dyrekcyom Szczegółowym przesłanemi zostaną. Rewersa, ieżeli wydane były przez inne Dyrekcye Szczegółowe, tymże Dyrekcyom odesłane będą; listy zaś wszelkie, oraz nieodebrane od Dyrekcyi Szczegółowych procenta i kapitały, odeślą do Dyrekcyi Główney, na dzień 10. Lipca i 10. Stycznia.

Artykuł 84.

Tak pobór iako i wypłaty, Dyrekcye Szczegółowe uskuteczniać będą w dniach posiedzeń w mieyscu urzędowania, i nie wolno iest przyiąć kwitu, a odłożyć wypłatę do dnia innego.

Artykuł 85.

Uzyskiwanie zaległości na członkach Towarzystwa.

Od dnia 12. Czerwca i 12. Grudnia, wszelkie niedobory od członków Towarzystwa, uważane będą iako zaległości. Od téy daty po upłynieniu dnia iednego, Dyrekcye Szczegółowe liczyć będą karę za cały miesiąc, i w pierwszym miesiącu przy ściąganiu niedoborów, rachować maią po pół od sta od summy zaległéy, w drugim zaś miesiącu ieden od sta. Jeśliby przez ten czas zaległości wniesione nie zostały, tedy w trzecim miesiącu, Dyrekcye ześlą do dóbr exekucyą, a właściciel ich, oprócz opłaty kary po iednym od sta za trzeci miesiąc i dalsze, obowiązany będzie dawać exekutorowi żywność, i po złotemu za każdy dzień exekucyi.

Artykuł 86.

Jeśliby exekucya nie skutkowała, właściwa Dyrekcya Szczegółowa ześle w czwartym miesiącu do dóbr ad-

ministracyą, która przystąpi do sprzedaży zapasów zbożowych lub innych produktów, o ile te potrzeby gospodarstwa przewyższać będą. Po uzyskaniu tym sposobem należności Towarzystwa z procentami i kosztami administracyinemi, dobra napowrót właścicielowi oddane zostaną; gdyby zaś administracya uzyskać nie mogła całkowitéy należności, Dyrekcya Szczegółowa, za zniesieniem się z Dyrekcyą Główną, wypuści dobra w trzech letnią dzierżawę na naybliższym terminie Święto-Jańskim przez publiczną licytacyą.

Artykuł 87.

Dyrekcya Szczegółowa, ogłosi potrzykroć przez gazety Warszawskie i dzienniki właściwego Woiewództwa, na kilka tygodni przed terminem Święto-Jańskim, warunki pod iakiemi

dobra w dzierżawę się wypuszczaią, a mianowicie:

a) opłatę należności do gruntu przywiązanych, artykułem 41. prawa hypotecznego wyszczególnionych, tudzież ciężarów wieczystych, w myśl artykułu 44. tegoż prawa, o ile te pierwszeństwo przed Towarzystwem maią, wynoszących summę N; niemniéy, ponoszenie wszelkich ciężarów służby publicznéy;

b) złożenie gotowizną dla Towarzystwa całkowitéy zaległości z kosztami i procentami w ilości N;

c) przyięcie obowiązku dalszego wnoszenia wypłat, przez ciąg dzierżawy z dóbr tych Towarzystwu należnych, w dwóch półrocznych ratach wynoszących summę N.

d) oddanie dóbr po wyiściu kontraktu dzierżawnego w takim stanie, w iakim ie dzierżawca obeymuie;

e) zrzeczenie się wszelkich pretensyi, przez czas dzierżawy, za iakiebądź nakłady gruntowe.

Artykuł 88.

Jlość, iakąby naywięcéy daiący dzierżawca po przyięciu zobowiązań powyższych postąpił, do właściciela lub niżéy hypotekowanych wierzycieli, stosownie do przepisów prawa, należy.

Artykuł 89.

Dyrekcye Szczegółowe czuwać będą, aby dzierżawcy dopełniali warunków kontraktu, i dóbr nie ruynowali. Członek Towarzystwa w pobliskości mieszkaiący obowiązany iest przyiąć

iąć takowy nadzór, ieśli mu poleconym będzie przez Dyrekcyą Szczegółową.

Artykuł 90.

Dyrekcye Szczegółowe w szczególnych przypadkach dozwolić mogą właścicielom pozostać w dobrach, byleby się do gospodarstwa nie mięszali; po wyiściu zaś dzierżawy, właściciele do zarządu dóbr swych powracaią.

Artykuł 91.

Gdyby w terminie licytacyi, żaden dzierżawca warunków artykułem 87. obiętych nie przyiął, Dyrekcya Szczegółowa zatrzyma w dobrach administracyą, i od terminu niedoszłéy licytacyi dzierżawnéy, rachować tylko będzie kary po pół od sta na miesiąc, od wszelkiéy zaległości; nadto,

za zniesieniem się z Dyrekcyą Główną, sprzedaż publiczną tych dóbr pod następuiącemi warunkami ogłosi:

1mo Przyięcia obowiązku zaspokaiania wszelkich należności do gruntu przywiązanych, artykułem 41. prawa hypotecznego wyszczególnionych, tudzież ciężarów wieczystych, w myśl artykułu 44. tegoż prawa, o ile te pierwszeństwo przed Towarzystwem maią, wynoszących summę N.

2do Przyięcia obowiązku dalszego regularnego uskutecznienia opłat wskazanych artykułem 7. w summie roczney N. i przez czas N.

3tio Zwrotu opłaconych iuż przez dziedzica procentów na umorzenie kapitału obróconych, obrachowanych stosownie do tabelli do artykułu 18. dołączoney w summie N.

4to Złożenia summy iaka, do dopełnienia całkowitego szacunku dóbr, wykrytego podług zasady artykułu 5. nad pożyczkę u Towarzystwa zaciągnioną, brakuiącą się bydź okaże, w ilości N.

Po ogłoszeniu sprzedaży dóbr przez publiczną licytacyą, Dyrekcya Szczegółowa wezwie wierzycieli na tychże dobrach opartych, do oświadczenia, czyliby za zobopólnem zniesieniem się, nie podali środków zaspokoienia należności Towarzystwa, i otrzymane propozycye do decyzyi Dyrekcyi Główney prześle. Gdyby zaś wierzyciele należności Towarzystwa zaspokoić nie oświadczali się, Dyrekcya Szczegółowa wystawi dobra na sprzedaż publiczną, pod warunkami wyżéy wyrażonemi.

Z summ połączonych, w ustępie

3. i 4. wyrażonych, ilość iakaby się należała Towarzystwu za zaległości z procentami i kosztami, wniesioną bydź musi w monecie brzęczącéy; reszta zaś, oraz to wszystko, cokolwiek naywięcéy daiący nad powyższe zobowiązania postąpi, wniesionem bydź może w gotowiznie lub w listach zastawnych, i obróconém zostanie stosownie do przepisu prawa, bądź na zaspokoienie niżéy hypotekowanych wierzycieli, bądź na rzecz właściciela.

Jeśliby nikt więcéy, nad dopełnienie zobowiązań ustępami 1. 2. 3. i 4. oznaczonych, nie postępował, dobra przyimuiącemu wykonanie rzeczonych zobowiązań sprzedanemi bydź winny.

Jeśliby nikt przyiąć nie chciał warunków w ustępie 1. 2. 3. i 4. wymienionych, w ówczas Dyrekcya Szczegółowa obowiązaną będzie, zatrzymać

też dobra w administracyi przez ciąg roku iednego. Gdyby z administracyi téy należność Towarzystwu przypadaiąca, tak bieżąca iako i zaległa, wraz z kosztami i procentami w całości zaspokoioną była, w ówczas dobra, oraz ilość, iakaby nad należność Towarzystwu przypadaiącą pozostała, właścicielowi oddanemi będą.

Gdyby zaś z téyże administracyi, całkowita należność dla Towarzystwa przypadaiąca, wraz zkosztami i procentami zaspokoioną nie została, wtedy Dyrekcya Szczegółowa, po złożeniu rapportu Dyrekcyi Główney, i po otrzymaniu iéy decyzyi, dobra takowe raz ieszcze na sprzedaż publiczną wystawi, biorąc za zasadę:

a) Przyięcie obowiązku zaspokoienia wszelkich należności do gruntu przywiązanych, artykułem 41. prawa hypotecznego wyszczegól-

nionych, tudzież ciężarów wieczystych, w myśl artykułu 44. tegoż prawa, o ile te pierwszeństwo przed Towarzystwem maią, wynoszących summę N.

b) Złożenie gotowizną dla Towarzystwa całkowitéy zaległości z kosztami i procentami w summie N.

c) Przyięcie obowiązku dalszego regularnego uskuteczniania opłat wskazanych artykułem 7 w ilości roczney N. przez czas N.

Wszystko coby naywięcéy daiący nad powyższe zobowiązania postąpił, obróconem będzie stosownie do przepisów prawa, bądź na zaspokoienie niżéy hypotekowanych wierzycieli, bądź na rzecz właściciela. Jeśliby zaś nikt tych nawet zobowiązań przyiąć nie chciał, w owczas dobra, za należności pod literami *a*, *b*, i *c*, na własność Towarzystwu przysądzonemi zostaną, przez właściwą Dyrekcyą Szczegółową na rachunek tegoż Towarzystwa w dziedzictwo obięte, i przez nią administrowane będą, dopóki Komitet Towarzystwa sprzedaży dóbr tych nie poleci.

Artykuł 92.

Przy sprzedażach artykułem poprzednim wymienionych, zachowane będą następuiące przepisy:

1mo Dyrekcye Szczegółowe obowiązane są przed wszystkiém, przez delegowanego sposobem aktu przed księgami wieczystemi zeznanego, oświadczenie swe zrobić, iż dobra N. na subhastacyą wystawiaią; wyszczególnić warunki i termin sprzedaży, i wymienić regenta aktowego, przed któ-

rym licytacya odbywać się będzie.

2do Po odebraniu zawiadomienia od delegowanego, o dopełnieniu powyższego aktu, Dyrekcye Szczegółowe podadzą do gazet Warszawskich, oraz do dzienników właściwego Woiewództwa, warunki sprzedaży poprzednim artykułem wzmiankowane, z wymienieniem terminu do odbycia licytacyi przed regentem aktowym, i o tém wszystkiém właściciela i każdego z wierzycieli hypotecznych, przez wręczenia urzędowe zawiadomi.

Termin licytacyi tak oznaczonym bydź winien, iżby obwieszczenia warunków przez gazety i dzienniki trzy razy uskutecznione bydź mogły, zachowuiąc przedział miesiąca czasu między każdém obwieszczeniem; ostatnie zaś, poprzedzać winno iednym miesiącem termin do licytacyi wyznaczony.

3tio Po dopełnieniu tych obwieszczeń, Dyrekcya Szczegółowa złoży w terminie przez delegowanego swego regentowi aktowemu, po iednym exemplarzu pism publicznych, w których warunki licytacyi ogłoszone zostały; regent zaś w obecności delegowanego z Dyrekcyi, przystąpi do odbycia licytacyi, i protokół licytacyiny w księdze wieczystéy spisze; po odbyciu zaś licytacyi, skoro sprzedaż dóbr do skutku przyszła, księgę wieczystą wydziałowi hypotecznemu do decyzyi przedstawi.

4to Wydział hypoteczny przekonawszy się ze złożonych exemplarzy pism publicznych, i dowodów

doręczeń właścicielom i wierzycielom, o dopełnieniu przepisów tak poprzedniego, iako i ninieyszego artykułu, wyda wyrok przysądzaiący dobra ich nabywcy, a następnie, po dopełnieniu przez tegoż warunków kupna, tytułu własności w księdze wieczystéy na niego ureguluie.

Artykuł 93.

Jeśliby właściciele ziemscy, wierzyciele, lub inni interessanci czuli się bydź pokrzywdzonymi, czyli podczas administracyi, czyli przy wydzierżawieniu, czy nakoniec przy subhastacyi, zaniosą o to skargę do Dyrekcyi Główney.

Artykuł 94.

Przy zsyłanych exekucyach z mocy wyroków sądowych, lub akt urzę-

dowych, do dóbr Towarzystwu zastawionych, Dyrekcye Szczegółowe pilnować będą, aby prawa Towarzystwa w niczém naruszonemi nie zostały.

Artykuł 95.

W razie zaległości z dóbr narodowych Towarzystwu zastawionych, Dyrekcye Szczegółowe zawiadomią Kommissyą Rządową Przychodów i Skarbu, które dobra po upłynieniu terminu dwumiesięcznego artykułem 85. przepisanego, w administracyą zaymą. Gdyby Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu w terminie oznaczonym zaległości z procentami nie wniosła, Dyrekcye Szczegółowe do dóbr w rzeczonéy odezwie wymienionych administracyą rozciągną, licytacyą przez pisma publiczne w formie artykułem 92. przepisanéy ogłoszą, i ta-

kowe dobra na naypierwszym terminie licytacyinym za cenę ofiarowaną sprzedadzą.

Gdyby sprzedaż nie zapewniała Towarzystwu w całości należnych opłat z dóbr sprzedanych, i nie powracała zaległość z kosztami i procentami, Dyrekcye Szczegółowe zawiadomią o tém Kommissyą Rządową Przychodów i Skarbu, i wezwą ią do wniesienia resztuiącéy zaległości, oraz wskażą, iakie dobra Rządowe Towarzystwu zastawione zaymą w administracyą, ieśliby Kommissya Rządowa zaległości téy nie wniosła.

Gdyby Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu w przeciągu dwóch miesięcy należności nie zaliczyła, Dyrekcye Szczegółowe i te dobra przez publiczną licytacyą w formie artykułem 92. przepisanéy, na terminie ozna-

czonym za cenę ofiarowaną sprzedadzą, i tak postępować będą, aż do ostatecznego uzyskania zaległości. Jeśliby zaś po przyięciu zobowiązań ustępami *a.* i *b.* artykułu 91. oznaczonych, ilość iaka nad wzwyż ofiarowaną została, czyli to w monecie brzęczącéy, czy w listach zastawnych, ilość ta Kommissyi Rządowéy Przychodów i Skarbu przesłaną będzie.

Artykuł 96.

Gdyby Rząd sprzedał które z dóbr Towarzystwu zastawionych, dalsze obowiązki dobra te względnie Towarzystwa ciążące, stosownie do artykułów 7. i 30. przeydą na nowego ich nabywcę, i odtąd dobra wyidą z solidarnéy odpowiedzialności, artykułem 34. dla dóbr rządowych przepisanéy, i podlegać będą urządzeniom prawa

ninieyszego, zarówno z innemi dobrami ziemskiemi.

Artykuł 97.

Na przypadek zniszczenia dóbr przez nadzwyczayne iakie wydarzenie nie z winy właściciela pochodzące, a pozbawiaiące go połowy dochodu rocznego, iako to: przez ogień, gradobicie, wylew wód, pomór bydła, zupełny nieurodzay i t. p., udzielona bydź może temuż właścicielowi ulga. Właściciel członek Towarzystwa, obowiązany będzie uwiadomić o tém w przeciągu dni piętnastu, właściwą Dyrekcyą Szczegółową, która ześle na mieysce iednego z członków swoich, dla naocznego przekonania się o zrządzonéy szkodzie, i o niemożności wniesienia do kassy Towarzystwa należnéy opłaty. Po otrzymanym rapporcie, Dyrekcya Szczegółowa przed

stawi Dyrekcyi Główney swą opinią względem rozłożenia na raty przypadaiących procentów. Rozłożenie to iednak dwóch lat przechodzić nie może, ani zaymować dwóch od sta, na umorzenie długu Towarzystwa przeznaczonych. Jeśliby zaś podobny przypadek nastąpił w ciągu rat rozłożonych, wtedy żadna ulga, aż do uiszczenia pierwszéy zaległości, udzielona nie będzie. Dobra narodowe w żadnym przypadku do ulgi przypuszczonemi nie będą.

Artykuł 98.

Dyrekcye Szczegółowe baczne mieć powinny oko, na gospodarowanie dóbr Towarzystwu zastawionych, zwłaszcza pod niebytność ich właścicieli; i ieśliby się dowiedziały o szkodliwém dla bezpieczeństwa Towarzystwa go-

spodarowaniu właściciela lub iego zarządcy, zesłać mogą członka Dyrekcyi na mieysce, dla uczynienia im rapportu o stanie gospodarstwa. Za dostrzeżeniem niebezpieczeństwa dla wpływów Towarzystwu należnych, zawiadomią o tém Dyrekcyą Główną, z wyszczególnieniem przedmiotu obawę rodzącego, i stosować się będą do iéy rozkazów.

Artykuł 99.

Dyrekcye Szczegółowe, oprócz rapportów składanych Dyrekcyi Główney, okazywać będą rachunki swoie na zebraniach członków Towarzystwa, oraz dowody umorzenia listów zastawnych właściwego swego okręgu; i niczego nie zaniechaią, coby tylko członków oświecić mogło, o prawdziwym toku ich czynności.

TY-

TYTUŁ IV.

Skład Dyrekcyi Główney, iéy attrybucye i obowiązki, stosunki iéy z członkami Towarzystwa, z właścicielami listów zastawnych, oraz z Dyrekcyami Szczegółowemi i innemi władzami.

Artykuł 100.

Skład Dyrekcyi Główney.

Dyrekcya Główna składać się będzie z Prezesa, i z wybranych po dwóch członków każdego okręgu stanowiącego iurisdykcyą Dyrekcyi Szczegółowéy. Członki Dyrekcyi Główney zostaną cztery lata w urzędowaniu, i co dwa lata w połowie się odmienią; a zatém na raz pierwszy, połowa członków Dyrekcyi zostanie tylko przez dwa lata w urzędowaniu, i na ten raz, los oznaczy członków wychodzących.

Artykuł 101.

Komplet Dyrekcyi Główney składa się z Prezesa i dwóch członków; koléy zaś urzędowania członków Dyrekcyi, kadencyami przez nich samych ułożoną zostanie.

Dyrekcya Główna obraduie zawsze w liczbie nieparzystéy; gdyby zatém urzędnicy znaydowali się w liczbie parzystéy, ieden z Członków Dyrekcyi niezasiadaiący w kadencyi, losem oznaczony, do obrad należeć nie będzie.

Artykuł 102.

Członki wykonaią przysięgę przed Prezesem Dyrekcyi Główney. Zasiadać będą podług starszeństwa wieku, i tymże porządkiem zastępować nieobecnego Prezesa.

Artykuł 103.

Prezes Dyrekcyi Główney mieć będzie pensyą roczną stałą; członki

zaś pobierać będą tylko płacę za czas czynnego urzędowania.

Artykuł 104.

Dyrekcya Główna stanowi większością głosów. Członek niedzielący zdania większości, opinią swą w osobnym na to przeznaczonym protokóle zapisać może, i wtedy uwolni się od odpowiedzialności, ieśliby iaka z uchwalonéy decyzyi wynikła.

Artykuł 105.

Prezes, ile razy tego uzna potrzebę, zwołać może ogólne zebranie członków Dyrekcyi Główney. Niemniéy, zwołać winien toż zebranie, ile razy dwóch członków Dyrekcyi żądać tego będą.

Artykuł 106.

Wszelkim czynnościom Dyrekcyi Główney obecnym bydź może Proku-

rator przy Sądzie appellacyinym, z mocą czynienia wniosków. Zasiadać on będzie po Prezesie, lecz go nigdy zastępować nie może. Jle razy Prokurator znaydzie potrzebę, zaniesienia protestacyi przeciw postanowieniu Dyrekcyi Główney, winien podać ią na piśmie téyże Dyrekcyi, która ieśliby decyzyi swoiéy zmienić nie chciała, lub Prokurator po otrzymaném obiaśnieniu protestacyi nie cofnął, w ówczas Dyrekcya Główna złoży stosowne obiaśnienie Komitetowi Towarzystwa, i czekać będzie iego decyzyi.

Artykuł 107.

Prokurator przy Sądzie appellacyinym przekładać będzie Dyrekcyi Główney uchybienia Dyrekcyi Szczegółowych, o iakich zawiadomiony zostanie przez Prokuratorów przy Sądach cywilnych. Ma on moc przezierania w każdym czasie rachunków Dyrekcyi Główney, i o dostrzeżonych uchybieniach lub nieregularnościach, donosić będzie Komitetowi Towarzystwa.

Artykuł 108.

Dyrekcya Główna wybierze dla siebie Pisarza, maiącego kwalifikacyą na urzęda sądowe klassy 3. Pisarz pobierać będzie pensyą roczną stałą.

Artykuł 109.

Wystawienie listów zastawnych.

Dyrekcya Główna po otrzymaniu aktów przystąpienia, wraz z rapportami Dyrekcyi Szczegółowych, przeyrzy ie, i roztrząśnie, czyli wnioski Dyrekcyi Szczegółowych o zniżenie szacunku dóbr, daią zupełne bezpieczeństwo dla Towarzystwa. Jeśliby zaś sądziła, iż to zniżenie nie iest do-

stateczne, lub ieśliby zaskarżoném było przez właściciela maiątku, Dyrekcya Główna ześle na mieysce iednego lub więcéy z członków swoich, którzy w czasie ile można naykrótszym, czynność swą ukończyć winni, i dla tego z każdego dnia śledztwa sprawę zdać obowiązani będą. Tym sposobem maiąc przedmiot dostatecznie wyiaśniony, Dyrekcya Główna stosownie do przepisów ninieyszego prawa postanowi, ile na żądanie każdego z wchodzących do Towarzystwa Kredytowego, i w iakiéy wysokości, ma bydź wystawionych listów zastawnych. Postanowienie to zapisane w oddzielnéy na to sporządzonéy księdze, przez komplet podpisaném zostanie.

Artykuł 110.

Po uczynieniu powyższych postanowień, Dyrekcya Główna zaopatrzy

każdy list maiący bydź z księgi wycięty, z trzema podpisami z odmianą porządku; po czém wyrzynać będzie z ksiąg też listy, a na każdym grzbiecie w księdze pozostałym, zapisze numer wyciętego listu, i opatrzy go temiż samemi podpisami, i w tymże porządku, co i na listach zastawnych. Też same formalności zachowane zostaną, przy podpisywaniu i wycinaniu z ksiąg każdego arkusza siedmioletnich kuponów; prócz tego z tyłu każdego kuponu zamieszczony będzie podpis iednego z członków Dyrekcyi Główney, i nazwisko tegoż członka na grzbiecie zanotowane zostanie.

Artykuł 111.

Oprócz listów zastawnych, dla instytutów kraiowych duchownych i świeckich przeznaczonych, które na pergaminie kolorowym wydawane bę-

dą, wszelkie inne listy zastawne wydane zostaną na pergaminie koloru białego; wszelkie zaś kupony na papierze białym.

Artykuł 112.

Dyrekcya Główna prześle Dyrekcyi Szczegółowéy listy zastawne, z załączeniem w formie urzędowéy extraktu postanowienia, w moc artykułu 109 zapadłego.

Artykuł 113.

Listy zastawne powrócone Dyrekcyi Głównéy w moc artykułów 67. i 77., taż Dyrekcya w Banku składać będzie; zanim zaś Bank utworzony zostanie, Dyrekcya złoży ie do depozytu swego, do którego wnosić także będzie przypadaiące za nie wypłaty, na koszt właścicieli tychże listów. Skoro zaś Dyrekcya w skutku artykułu 69. otrzyma prośby o zwrot z de-

pozytu listów zastawnych ich właścicielom, oświadczaiącym gotowość dopełnienia form prawem ninieyszém przepisanych, prześle na koszt ich do właściwéy Dyrekcyi Szczegółowéy, służące im listy zastawne wraz z kuponami, oraz wszelkie wpływy na rzecz i rachunek tychże właścicieli do depozytu wniesione, a to celem wręczenia im całéy téy należności, po dopełnieniu form artykułem 69. wskazanych.

Artykuł 114.

Umorzenie listów zastawnych.

Wyciąganie losem listów zastawnych Towarzystwa, w stosunku do summy co półroku na umorzenie listów zastawnych przeznaczonéy, odbywać się będzie dnia 1. Kwietnia i 1. Października publicznie, sposobem przy loteryach kraiowych używanym.

Artykuł 115.

Właściciel, chcący aby numera posiadanych przez niego listów zastawnych do losowania zamieszczonemi zostały, winien zgłosić się do Dyrekcyi Główney, z wyrażeniem litery, numeru i summy każdego z tychże listów, a to przed dniem 20. Marca i 20. Września. Odezwy te czynić można na iedno półrocze lub więcéy. Po otrzymaniu takowych odezw, Dyrekcya Główna w każdém półroczu ułoży stosowną tabellę, z wyrażeniem litery, numeru i summy listów zastawnych do umorzenia podanych, i tę przez publiczne pisma ogłosi.

Artykuł 116.

Listy zastawne kolorowe dla instytutów Kraiowych duchownych i świeckich wydane, póty do losowania przypuszczonemi nie zostaną, póki

Dyrekcya Główna odbierać będzie zgłaszania się właścicieli listów zastawnych koloru białego.

Artykuł 117.

Jeśliby summa obięta listami zastawnemi do losowania zapisanemi, przenosiła summę na ten przedmiot w bieżącym półroczu przeznaczoną, Dyrekcya Główna wyciągnie losem, które z ogłoszonych do losowania listów zastawnych spłaconemi bydź maią.

Artykuł 118.

Jeśliby summa obięta listami zastawnemi do losowania zapisanemi, nie dochodziła do summy na ten przedmiot przeznaczonéy, natenczas Dyrekcya Główna, odliczy naprzód należną ilość na zaspokoienie wszystkich zgłaszaiących się właścicieli listów zastawnych, a na summę pozostałą, wy-

ciągnie losem, które z listów kolorowych instytutom służących umorzeniu podlegną. Również losować będzie z listów kolorowych, ieśliby żaden z właścicieli nie oświadczył chęci otrzymania wypłaty za posiadane listy koloru białego. Jeśliby zaś wszystkie kolorowe listy zastawne wykupione iuż zostały, a właściciele listów zastawnych koloru białego, nie zgłaszali się o ich spłacenie, natenczas Dyrekcya Główna z ogółu listów w obiegu pozostałych losować będzie.

Artykuł 119.

Wyciągnięte losem listy zastawne w każdém półroczu, gdy summę na ich umorzenie przeznaczoną, do tego stopnia zmnieyszą, że ostatni z wyciągniętych listów nie będzie mógł bydź w całości zaspokoionym, wówczas Dyrekcya Główna zaliczy monetą brzę-

czącą właścicielowi iego tę ilość, iaką posiadać będzie; list zastawny wraz z kuponami zatrzyma, a na resztę należytości wyda tymczasowy rewers podpisany przez Prezesa i dwóch członków Dyrekcyi. Rewers ten wraz z przypadaiącym procentem od summy nim obiętéy, zapłaconym bydź winien w następnéy racie, przed listami zastawnemi nowém losowaniem do umorzenia przeznaczonemi.

Artykuł 120.

Naydaléy w dni cztéry po odbytém losowaniu, Dyrekcya Główna ogłosi przez pisma publiczne, numera, litery i summy listów zastawnych losem do umorzenia wyciągniętych.

Artykuł 121.

Przepisy do zachowania przy żądaniu wypłaty procentów i kapitałów.

Jeśliby który z właścicieli listów

zastawnych udał się do Dyrekcyi Główney przed dniem 1 Czerwca i 1 Grudnia, z żądaniem, aby procent mu należny za okazanym kuponem, lub kapitał za listem zastawnym do umorzenia ogłoszonym, wypłacony mu był w iedney z Dyrekcyi Szczegółowych, Dyrekcya Główna po porównaniu listu lub kuponu z grzbietem w księdze pozostałym, zapisze na nim, przez iaką Dyrekcyą Szczegółową bydź ma zapłacony, i o tém tęż Dyrekcyą zawiadomi. Podobnież postąpi, ieśli w moc artykułu 77, żądania wypłaty kapitału nadesłane zostaną przez Dyrekcye Szczegółowe, wraz z listami losem do umorzenia wyciągniętemi; naydaléy zaś na dniu 4 Czerwca i 4 Grudnia, prześle właściwym Dyrekcyom Szczegółowym, wykaz summ przez nie wypłacić się maiących, i upoważni ie do zatrzymania potrzebney na to summy z przypadaiących wpływów; w ich zaś niedostatku, zaopatrzy Dyrekcye Szczegółowe w stosowny fundusz.

Artykuł 122.

Gdyby listy zastawne okazywane przez właścicieli, lub przesłane przez Dyrekcye Szczegółowe, znalazły się bydź fałszywemi, Dyrekcya Główna przekréśli też listy, i przedsięweźmie środki do wynalezienia fałszerzy, celem oddania ich pod Sąd właściwy.

Artykuł 123.

Wymiana listów zastawnych i kuponów uszkodzonych, na nowe, oraz poszukiwanie listów i kuponów zatraconych.

Właściciele, żądaiący przemiany listów zastawnych uszkodzonych, na nowe, podadzą o to prośbę do Dyrekcyi Główney z dołączeniem listów uszkodzonych, oraz kosztów po-

dług artykułu 29. na wygotowanie nowych. Dyrekcya zatrzyma listy uszkodzone, przekréśli ie, wyda właścicielowi stosowny dowód, i wystawi nowe listy zastawne podług przepisów artykułu 110 z nadpisem: „Duplikat" poczém, listy te wraz z uszkodzonemi odeśle do Dyrekcyi Szczegółowéy, przez którą też listy wypuszczone w obieg zostały; poleci iéy przekréślić na dawnych podpisy członków swoich, i przez delegowanego członka odesłać do wydziału hypotecznego, dla dopełnienia formalności przepisanych dla listów zastawnych po raz pierwszy wypuszczonych. Po uskutecznieniu tych formalności, listy nowe wręczone zostaną ich właścicielowi, dawne zaś Dyrekcya zwrócić sobie nakaże, dla ostatecznego ich umorzenia. W mieyscu uszkodzonych duplikatów, Dyrekcya Główna wydawać

wać będzie listy nowe, z nadpisem: „Tryplikat" i t. p.

Artykuł 124.

Na przypadek takiego uszkodzenia listów zastawnych, że ani śladu powziąść nie można o ich summie i numerze, oraz na przypadek ich zatracenia lub skradzenia, właściciel poda na piśmie do Dyrekcyi Główney ostrzeżenie, z wyszczególnieniem numeru i summy, uszkodzonych, zatraconych, lub skradzionych listów zastawnych. Dyrekcya obowiązaną iest zrobić śledztwo, z którego ieśliby się okazało, stosownie do przepisów praw istnieiących, iż poszukuiący był istotnie ostatnim zatraconego listu właścicielem, Dyrekcya, za otrzymaniem potrzebnych kosztów, listy uszkodzone zatrzyma, przekréśli ie, i przez miesięcy dzie-

więć ogłaszać będzie co miesiąc w dziennikach woiewódzkich, oraz pismach publicznych kraiowych i zagranicznych ościennych, opisanie dokładne numeru, summy i litery uszkodzonych lub zatraconych listów; i ieśli nikt mu prawa własności do listów tych nie zaprzeczy, lub zatracone się nie znaydą, wtedy po upłynieniu roku od dnia pierwszego ogłoszenia, Dyrekcya Główna wyda decyzyą umarzaiącą takowe listy, uwiadomi o tém wszystkie Dyrekcye Szczegółowe, ogłosi tę decyzyą przez pisma publiczne, i we trzy miesiące po iéy ogłoszeniu, wystawi nowe listy, ze wszystkiemi formalnościami, przepisanemi przy pierwszém wydaniu listów zastawnych.

Artykuł 125.

Podobneż formalności zachowane

zostaną przy zamianie kuponów uszkodzonych na nowe, oraz przy poszukiwaniu zatraconych.

Artykuł 126.

Ktoby nie wiedział numeru zagubionego listu zastawnego lub kuponu, taki sobie samemu przypisze stratę ztąd dla niego wynikaiącą.

Artykuł 127.

Przez ciąg poszukiwania zatraconych listów zastawnych lub kuponów, Dyrekcya Główna wnosić będzie do depozytu przypadaiące za nie wypłaty.

Artykuł 128.

Jeśliby posiadacz poszukiwanego listu zgłosił się do Dyrekcyi Główney, przed wypuszczeniem nowego listu zastawnego, stosownie do art. 124 i przeczył poszukuiącemu praw iego,

Dyrekcya nie wyda listu nowego, okazywany list zatrzyma, udzieli posiadaczowi iego stosowny dowód, i czekać będzie rozstrzygnienia sporu przez właściwy Sąd cywilny. Jeśliby posiadacz listu zgłosił się do Dyrekcyi Główney, po wydaniu nowego listu zastawnego, Dyrekcya Główna list dawny zatrzyma i przekréśli, posiadaczowi zaś iego wyda świadectwo, celem postawienia go w sposobności poszukiwania straty drogą sądową na tym, kto list nowy uzyskał, lub dawny podstępnie mu sprzedał. W obu tych przypadkach, Dyrekcya na żądanie właściwego Sądu, listy zatrzymane kommunikować będzie obowiązaną.

Artykuł 129.

Wyiście z Towarzystwa.

Jeśliby członek Towarzystwa spłacić chciał wprost Dyrekcyi Główney

w części lub w całości dług Towarzystwu należny, Dyrekcya przyimie summę składaną, stosownie do art. 25. wyda decyzyą do uwolnienia o tyleż dóbr Towarzystwu zastawionych z pod hypoteki, i tę decyzyą właściwéy Dyrekcyi Szczegółowéy do spełnienia prześle.

Artykuł 130.

Wypłaty procentów i kapitałów właścicielom listów zastawnych.

Po otrzymaniu od Dyrekcyi Szczegółowych wszelkich wpływów wraz z listą zaległości, Dyrekcya Główna summę wyrównywaiącą zaległościom zaciągnie sposobem pożyczki u Rządu. Za utworzeniem się banku, pożyczkę od tegoż banku zaciągać będzie.

Artykuł 131.

Na dniu 22 Czerwca i 22 Grudnia, Dyrekcya Główna rozpocznie wypła-

ty procentów i kapitałów. Wypłaty te uskuteczniać będzie w obecności dwóch członków, porównywaiąc tak listy zastawne, iako i kupony z grzbietami w księgach pozostałemi. Przy wypłacie prowizyi, zatrzymywać będzie kupony właściwego półrocza, przyimuiąc też kupony, chociażby oderznięte; przy wypłacie zaś kapitału za listami do umorzenia przeznaczonemi, okaziciele kwitować będą Dyrekcyą na tychże listach z odebranego kapitału; po czém Dyrekcya też listy wraz z kuponami pozostałemi zatrzyma. Jeśliby brakowało kuponów, Dyrekcya Główna summę proporcyonalną odtrąci, i to odtrącenie co do ilości, okaziciele tych listów przy pokwitowaniu wyrażą. W czasie wypłat, ieden z członków listy i kupony kassować będzie słowem: „umorzony" co wraz z utrzymuiącym księgi podpisze. Toż samo uczyni na grzbiecie w księdze pozostałym.

Artykuł 132.

Jeśliby w któréykolwiek Dyrekcyi wypłacono procent lub kapitał za kuponem lub listem fałszywym a późniéy okazany został prawdziwy, Dyrekcya Główna zanim bank utworzony zostanie, pożyczy u Rządu potrzebną na to summę, i bezzwłocznie wypłaci przypadaiącą należność; a stratę poniesioną poszukiwać będzie na tym, kto nieprawnie uzyskał wypłatę procentów lub kapitału; w niedostatku zaś na Urzędnikach Towarzystwa, ieśliby to z ich winy pochodziło. Gdyby atoli na winnych uzyskać nie mogła całkowitéy summy, Dyrekcya Główna przedstawi Komitetowi Towarzystwa opisanie stanu rzeczy, wyszczególni środki przedsię-

wzięte do wynalezienia winnych, i do decyzyi iego stosować się będzie.

Artykuł 133.

Dyrekcya Główna uskuteczniać będzie wypłaty w dniach posiedzeń, w mieyscu urzędowania swego; i nie wolno iest przyiąć kwitu, a odłożyć wypłatę do dnia innego.

Artykuł 134.

Z dniem 19 Lipca i 19 Stycznia kassa wypłat zamkniętą zostanie; kapitały zaś i prowizye nieodebrane przez ich właścicieli, Dyrekcya, nim bank utworzony zostanie, złoży do depozytu swego, na koszt i ryzyko tychże właścicieli. Dyrekcya złoży także do depozytu summy pozostawione w mieyscu kuponów, niepowróconych Dyrekcyi Główney, od listów zastawnych umorzonych, dla zaspokoienia

w czasie swoim okazicieli tychże kuponów. Również, Dyrekcya wypłacać będzie należności okazicielom kuponów właściwego półrocza, od listów zastawnych do umorzenia ogłoszonych, dla których kapitały do depozytu złożone zostały; i tę wypłatę uskuteczniać będzie z summy w depozycie na umorzenie tych listów złożonéy; uzyskane zaś pokwitowania na opłaconych kuponach, do depozytu w mieysce wniesionéy gotowizny złoży.

Artykuł 135.

Na dniu 20 Lipca i 20 Stycznia, Dyrekcya Główna w komplecie do rewizyi swéy kassy przystąpi, przekona się o ścisłém dopełnieniu art. 131 i ułoży tabellę półrocznych rachunków.

Artykuł 136.

Na dniu 1 Sierpnia i 1 Lutego, Dyrekcya Główna zda sprawę ze wszystkich czynności swoich przed Komitetem Towarzystwa, i właścicieli listów zastawnych; po czém, w obecności delegowanych z obu Komitetów, poprzecina na połowę w przekątną umorzone listy zastawne wraz z kuponami pozostałemi, i w ichże obecności, iedną połowę każdego umorzonego listu zastawnego, oraz wszystkie wykupione i wyięte z obiegu kupony spali, drugą zaś połowę każdego umorzonego listu zastawnego do właściwéy Dyrekcyi odeśle, z poleceniem wymazania tych listów z Księgi listów zastawnych. Jeśliby kapitał nie został odebrany za listem zastawnym do umorzenia ogłoszonym, Dyrekcya Główna prześle właściwéy Dyrekcyi Szczegółowéy dowód depozytowy, dla

złożenia go w Wydziale hypotecznym, który w moc takowego dowodu, wymazanie listu zastawnego z téyże Księgi dopełni.

Artykuł 137.

Rapporta przez Dyrekcye Szczegółowe stosownie do artykułu 97. nadsyłane, Dyrekcya Główna nayściśléy roztrząsać będzie, decyzyą wyda, i to postanowienie swoie w protokóle przez członków decyduiących podpisane, do wykonania właściwéy Dyrekcyi prześle.

Artykuł 138.

Dyrekcya Główna dostrzegać będzie, aby exekucye zarządzone do dóbr członków Towarzystwa, i dalsze przepisy względem uzyskania zaległości przez Dyrekcye Szczegółowe, iak nayskrupulatniéy wypełniane były; a w przypadku niepodobieństwa odzy-

skania całkowitéy zaległości, postąpi podług przepisu artykułu 132.

Artykuł 139.

Pożyczki, które Dyrekcya Główna w przypadkach artykułami 130 i 132 przewidzianych uczyni, zwracać będzie z procentem po pół od sta na miesiąc.

Artykuł 140.

Rapporta od Dyrekcyi Szczegółowych w moc artykułu 98. odbierane, Dyrekcya Główna pilnie roztrząśnie, Komitetowi Towarzystwa opinią swą co do środków zapobieżenia zniszczeniu dóbr Towarzystwu zastawionych przedstawi, i do decyzyi iego stosować się będzie.

Artykuł 141.

Dwa razy na rok, delegowani z Dyrekcyi Główney odbędą rewizyą ksiąg

Dyrekcyi Szczegółowych, i o skutku rewizyi Dyrekcyi Główney rapport złożą.

Artykuł 142.

Po uzupełnieniu przepisu artykułu 136. Dyrekcya Główna złoży Rządowi rapport z półrocznych czynności swoich. Z tych rapportów, układane będzie zdanie sprawy wskazane w artykule 118 Statutu organicznego o Reprezentacyi narodowéy.

Artykuł 143.

Przed upłynieniem pierwszéy siedmioletniéy epoki od zawiązania Towarzystwa, Dyrekcya Główna wygotuie nowe kupony na następne lat siedm, i te przy wypłacie czternastéy raty, okazicielom listów zastawnych za pokwitowaniem doręczy. Tymże sposobem postąpi z wydaniem kupo-

nów w następnych siedmioletnich epokach.

Artykuł 144.

Dyrekcya Główna, w przeciągu dwóch miesięcy po iéy zawiązaniu, ułoży instrukcye i etaty, tak dla siebie, iako i dla Dyrekcyi Szczegółowych. Instrukcye te obeymować maią stosunki urzędników i officyalistów, porządek czynności, oraz ostrożności do zachowania przy wypuszczaniu listów zastawnych, losowaniu, i ich umorzeniu; nakoniec urządzenie depozytów, porządek czynności kassowych, ich kontrolle, rewizye, prawidła stałe exekucyi; zgoła obeymować powinny wszystkie szczegóły służby wewnętrznéy, w zastosowaniu ich iak nayściśleyszém do przepisów prawa ninieyszego.

Instrukcye te i etaty Dyrekcya przedstawi Rządowi; skoro zaś za-

twierdzonemi zostaną, obowiązywać będą Dyrekcye póty, póki Komitet nie znaydzie potrzeby uczynienia wniosku odmiany, i nie otrzyma na to potwierdzenia Rządowego.

Artykuł 145.

Jeżeliby oszczędzenie summ składanych na koszt wygotowania listów zastawnych i administracyą, stosownie do artykułów 29. i 30. oraz wpływy z kar za zaległości, dozwoliły wykupić listy zastawne Towarzystwa przed upłynieniem lat dwudziestu ośmiu, zamierzonego czasu trwania Towarzystwa, Dyrekcya Główna doniesie o tém Komitetowi Towarzystwa, dołączy ogólny stan funduszów, wykaz zaległości, oraz wyszczególnienie obowiązków do dopełnienia pozostaiących.

Artykuł 146.

Wątpliwości w czynnościach ścią-

gaiących się do porządku służby, Dyrekcya Główna sama rozstrzygać, inne zaś do decyzyi Komitetu Towarzystwa przedstawiać, obowiązaną będzie.

TYTUŁ V.

O Komitecie Towarzystwa kredytowego ziemskiego.

Artykuł 147.

Komitet Towarzystwa składać się będzie z Prezesa, i z wybranych po dwóch Radców, z okręgu stanowiącego iurysdykcyą Dyrekcyi Szczegółowéy.

Artykuł 148.

Radcy wybiorą z pośród siebie Prezesa; na iego zaś mieysce wniydzie do Komitetu Kandydat właściwego okręgu, naywięcéy kresek maiący.

Arty-

Artykuł 149.

Urzędowanie Prezesa trwać będzie lat ośm, urzędowanie zaś Radców trwać będzie lat cztery, i co dwa lata wystąpi ieden w dwóch Radców każdego okręgu; a zatém na raz pierwszy, połowa Radców zostanie tylko przez dwa lata w urzędowaniu, i na ten raz los oznaczy Radców wychodzących.

Artykuł 150.

Prezes Komitetu w mieyscu przysięgi, przy podaniu ręki Ministrowi Przychodów i Skarbu, oświadczy, iż z nayskrupulatnieyszą sprawiedliwością starać się będzie o zachowanie kredytu listów zastawnych, przestrzegać interessu ogółu Towarzystwa, oraz szczególnych członków iego, doglądać wykonania ninieyszego prawa, i czuwać, aby uchybienia Dyrekcyów, ie-

śliby iakie miały mieysce, wykrytemi zostały, i nie uszły bezkarnie. Radcy zaś podadzą rękę Prezesowi, w dowód, że pomagać mu będą sumiennie i gorliwie, w wykonaniu powyższych obowiązków. Akt ten w protokóle zapisany zostanie, i o iego dopełnieniu Minister złoży Rządowi rapport.

Artykuł 151.

Radcy zasiadać będą porządkiem starszeństwa wieku i tymże porządkiem zastępować maią nieobecnego Prezesa.

Artykuł 152.

Komplet Komitetu składać się winien naymniéy z Prezesa i czterech Radców; koléy zaś urzędowania Radców, kadencyami przez nich samych ułożoną zostanie.

Artykuł 153.

Urzędnicy Komitetu Towarzystwa pobierać będą wynagrodzenie na koszta podróży i przebywania w stolicy, iak następuie:

Prezes pensyi stałéy roczney Złp.	10,000
Radcy za czas urzędowania w stosunku do pensyi roczney Złp. . . .	6,000
Sekretarz Złp.	3,000
Na Kancellistów i koszta Kancellaryi Złp. . .	6,000

Artykuł 154.

Komitet kreskuie głośno, i stanowi większością głosów. Równość zdań Prezes rozstrzyga. Członki zaś niedzielące zdania większości, opinią swą w osobnym na to przeznaczonym protokóle zapisać mogą.

Artykuł 155.

Komitet Towarzystwa zbierać się będzie każdego roku na dzień 25. Lipca i 25. Stycznia.

Artykuł 156.

Na otrzymane zażalenie od członków Towarzystwa przeciwko czynnościom Dyrekcyi Główney, tak co do zniżenia szacunku dóbr, iako i innych wszelkich czynności, Prezes, ieśli tego uzna potrzebę, poleci iednemu z Radców przeświadczyć się na mieyscu o słuszności tego zażalenia. Radca uczyni nayściśleysze śledztwo, dla wykrycia prawdy, i o tém rapport swóy na piśmie Prezesowi złoży; który albo zwołać może do Stolicy komplet Komitetu, albo czekać terminu zebrania się iego.

Artykuł 157.

Komitet Towarzystwa, po ścisłém

roztrząśnieniu rapportów Radców swoich, wyda decyzyą, i tę do spełnienia Dyrekcyi Główney prześle. Jeśliby Komitet uznał, iżby Urzędnicy Dyrekcyi Szczegółowéy lub Dyrekcyi Główney straty Towarzystwu zrządzone powrócić obowiązani byli, wezwie Prokuratora Sądu appellacyinego, który z urzędu dołoży starania, aby przez pośrednictwo Prokuratorów mieyscowych z maiątków do winnych należących, w drodze sądowéy straty uzyskać, i o zapadłych w tym względzie wyrokach sądowych, Komitet Towarzystwa zawiadomi.

Artykuł 158.

Na przypadek choroby ciężkiéy, śmierci, lub innéy iakiéy przyczyny, pozbawiaiącéy urzędników Towarzystwa możności pełnienia obowiązków, tak, iżby komplet prawem ninieyszém

przepisany utrzymanym bydź nie mógł, Komitet wybierze innych urzędników z członków Towarzystwa, i ci urzędować będą, póki naypierwsze zebranie członków Towarzystwa, nie zapełni brakuiącéy liczby urzędników.

Artykuł 159.

Komitet Towarzystwa przeyrzy instrukcye tymczasowe dla Dyrekcyów, i ich etaty; wygotuie ieśliby tego uznał potrzebę, proiekt odmiany ze stosowném usprawiedliwieniem, tudzież przepisze instrukcyą dla własnego postępowania, i całą tę czynność Rządowi przedstawi; który ieśli ią potwierdzi, instrukcye te i etaty nowo przepisane, staną się obowiązuiącemi dla władz Towarzystwa.

Artykuł 160.

Do Komitetu należy, dopilnowanie regularności wzpłat przypadaiących procentów od listów zastawnych, i ich amortyzacyi; kontrollowanie władz wykonawczych Towarzystwa, oraz przestrzeganie, aby Dyrekcya Główna i Szczegółowe, wykonywały iak nayskrupulatniéy przepisy ninieyszego prawa.

Artykuł 161.

W rozstrzyganiu wszelkich zażaleń na Dyrekcye, oraz w rozstrzyganiu przedstawień Dyrekcyi Główney, Komitet stosować się będzie do zasad ninieyszego prawa, maiąc zawsze na celu, naprzód kredyt listów zastawnych, następnie dobro ogółu Towarzystwa, nakoniec szczególne dogodności członków iego, o ile te z dwiema pierwszemi zasadami pogodzić się dadzą.

Artykuł 162.

Na dniu 1. Sierpnia i 1. Lutego,

Komitet Towarzystwa wspólnie z Komitetem właścicieli listów zastawnych, pod prezydencyą Ministra Przychodów i Skarbu, na posiedzeniu publiczném słuchać będzie zdania sprawy Dyrekcyi Główney, z półrocznych iéy czynności; po czém wyznaczy delegowanego, który obecnym będzie wykonaniu przepisów artykułu 136 i Komitetowi o skutku rapport złoży.

Artykuł 163.

Jeśliby oszczędzone zostały summy ze składek na koszta wygotowania listów zastawnych i na administracyą, stosownie do artykułów 29 i 30, oraz z kar za zaległości, Komitet postanowi, czyli summy te przeznaczyć na pokrycie przypadkowych strat Towarzystwa, i czyli resztę obrócić wypadnie na wykupienie listów

zastawnych, lub zatrzymać ią w depozycie aż do utworzenia banku, któremuby na procent oddaną bydź mogła, celem uwolnienia się od pożyczki w przypadkach artykułami 130 i 132 wyszczególnionych.

Artykuł 164.

Jeśliby Komitet Towarzystwa zawiadomiony został przez Dyrekcyą Główną, że wszystkie listy zastawne umorzonemi zostały przed terminem zamierzonego trwania Towarzystwa, doniesie o tém Rządowi, i przedstawi rezultata operacyi amortyzacyinéy listów zastawnych przez wszystkie lata, stan depozytów, ilość pozostaiących funduszów w gotowiźnie lub zaległościach, nakoniec proiekt dalszego użycia funduszu Towarzystwa, wraz z prośbą zatwierdzenia takowego proiektu, i rozwiązania Towarzystwa.

TYTUŁ VI.

O Komitecie właścicieli listów zastawnych.

Artykuł 165.

Komitet właścicieli listów zastawnych składać się będzie z Prezesa i cztérech Radców, wybranych przez właścicieli listów zastawnych.

Artykuł 166.

Urzędowanie Prezesa i Radców Komitetu trwać będzie lat cztéry, i połowa Radców co dwa lata wystąpi; a zatém na raz pierwszy połowa Radców zostanie tylko przez dwa lata w urzędowaniu, i na ten raz, los oznaczy Radców wychodzących.

Artykuł 167.

Prezes Komitetu w mieyscu przysięgi, przy podaniu ręki Ministrowi

Przychodów i Skarbu oświadczy, że przestrzegać będzie interessu właścicieli listów zastawnych, stosownie do ustaw ninieyszego prawa; Radcy zaś Komitetu podadzą rękę Prezesowi, w dowód, że pomagać mu obiecuią w wykonywaniu powyższych obowiązków. Akt ten do protokółu zapisany zostanie, i Minister o iego dopełnieniu Rządowi rapport złoży.

Artykuł 168.

Komplet Komitetu składać się będzie z Prezesa i dwóch Radców; koléy zaś urzędowania Radców Komitetu, kadencyami przez nich samych ułożoną zostanie.

Artykuł 169.

Radcy zasiadać będą podług starszeństwa wieku, i w tymże porządku zastępować maią nieobecnego Prezesa.

Artykuł 170.

Radcy urzędować będą bezpłatnie; Prezes pobierać będzie płacy stałéy roczney . . złp. 6,000
Sekretarz . . . . — 2,000
Na koszta Kancellaryi — 2,000

Artykuł 171.

Prezes Komitetu powinien bydź właścicielem 40,000 złp. w listach zastawnych, które złoży w depozycie, i tam ie pozostawi przez czas urzędowania. Jeśliby listy iego losem do umorzenia wyciągniętemi zostały, inne na ich mieysce do depozytu złożyć obowiązanym będzie.

Artykuł 172.

Komitet stanowi większością głosów. Radcy niedzielący zdania większości, opinią swą w osobnym na

to przeznaczonym protokóle zapisać mogą.

Artykuł 173.

Radcy Komitetu zjeżdżać się będą corok na dzień 25. Lipca i 25. Stycznia; w każdym atoli czasie, Prezes, skoro tego uzna potrzebę, zwołać może komplet Komitetu.

Artykuł 174.

Na posiedzeniach Komitetu roztrząsaném będzie to wszystko, coby doszło do wiadomości iego o uchybieniach szkodę właścicielom listów zastawnych przynoszących, lub kredyt tychże listów nadwerężaiących. Jeśliby uchybienia popełnione były przez Dyrekcye Szczegółowe lub ich Urzędników, Komitet skargę swą prześle do Dyrekcyi Główney; na uchybienia zaś téy ostatniéy, do Komitetu Towarzystwa; zaskarżenia na

Komitet Towarzystwa lub inne władze, przedstawi Królowi.

Artykuł 175.

Komitet właścicieli listów zastawnych w komplecie, na dniu 1. Sierpnia i 1. Lutego, obecnym będzie posiedzeniu artykułami 136. i 162. wzmiankowanemu, i słuchać będzie zdania sprawy Dyrekcyi Główney z półrocznych iéy czynności; po czém wyznaczy delegowanego, który obecnym będzie wykonaniu przepisów artykułu 136. i Komitetowi o skutku rapport złoży.

Artykuł 176.

Komitet właścicieli listów zastawnych, we dwa miesiące po swém zawiązaniu, przepisze sobie instrukcye, i te Rządowi do potwierdzenia przedstawi.

TYTUŁ VII.

O zebraniach członków Towarzystwa kredytowego ziemskiego, oraz właścicieli listów zastawnych, i o wyborach urzędników.

Artykuł 177.

Zebrania maią na celu wybory urzędników, i wysłuchanie zdania sprawy z dopełnienia poleconych im czynności.

Artykuł 178.

Osobne będą zebrania członków Towarzystwa, osobne właścicieli listów zastawnych.

Artykuł 179.

Zebrania członków Towarzystwa.

Zebrania członków Towarzystwa odbywać się będą w mieyscach urzędowania Dyrekcyi Szczegółowych.

Wszyscy członkowie Towarzystwa maiący dobra z któremi do stowarzyszenia weszli, w okręgu właściwéy Dyrekcyi Szczegółowéy, należą do zgromadzeń, i wszyscy równy głos maią.

Artykuł 180.

Zebrania członków Towarzystwa odbywać się będą co dwa lata. Koléy ich tak ma bydź urządzoną, aby członki Towarzystwa do kilku Dyrekcyi Szczegółowych opłaty wnoszący, na każdém zebraniu znaydować się mogli. Czas normalny tych zebrań przez Dyrekcyą Główną zaproiektowany, przez Rząd potwierdzony będzie.

Artykuł 181.

Wybory urzędników, odbywać się będą sposobem opisanym w artykułach

łach 57. 58. i 59. Statutu o Reprezentacyi narodowéy.

Artykuł 182.

Pełnomocnictwo nie daie prawa do głosowania; opiekunowie i kuratorowie głosuią, iednak za właścicieli którym przydani zostali; Rząd zaś na tych wyborach głosu mieć nie będzie.

Artykuł 183.

Trzech członków Dyrekcyi Szczegółowéy wybrani być muszą z członków Towarzystwa właściwego okręgu; reszta zaś Urzędników Dyrekcyi Szczegółowych, oraz urzędnicy Dyrekcyi Główney i Komitetu Towarzystwa, wybrani bydź mogą z członków Towarzystwa zamieszkałych w innych okręgach albo nawet z obywateli osiadłych, choćby nie członków Towarzystwa, ieśli przedstawiaiący ich na kan-

dydatów złożą oświadczenie na piśmie rzeczonych obywateli, iako zgadzaią się na przyięcie urzędu.

Artykuł 184.

Do dwóch urzędów Towarzystwa, tenże sam obywatel obrany być nie może. Urzędnicy Towarzystwa w moc artykułów 51. 100. 149. wychodzący z urzędowania, na nowo wybranemi być mogą. Urzędnik Towarzystwa, którego dobra Towarzystwu zastawione za zaległości zaięte w administracyą lub sprzedane zostaną, przestaie bydź urzędnikiem, i zebranie innego natomiast wybierze.

Artykuł 185.

Zebranie przed rozeyściem się, wybierze Prezesa do przewodniczenia następnym zebraniom, i iego zastępcę, z członków Towarzystwa właściwego

okręgu. W razie, gdyby Prezes lub iego zastępca przewodniczyć nie mogli zgromadzeniu, Prezes Kommissyi Woiewódzkiéy zagai posiedzenie, i i pod iego kierunkiem, członki Towarzystwa przystąpią do wybrania Prezesa.

Artykuł 186.

Członek Towarzystwa we właściwym okręgu wybrany na Urzędnika, wymówić się nie może od urzędowania, wyiąwszy:

a) ieśli ma dwie opieki połączone z istotną administracyą maiątku nieletnich;

b) ieśli dwukrotnie sprawował urząd w Towarzystwie;

c) ieśli iest ciągle chory, albo maiący lat 60 lub więcéy;

d) ieśli się znayduie w służbie publicznéy.

Maiący za sobą ieden lub więcéy z tych powodów, winien ie na zebraniu sam, lub przez kogo z obecnych oświadczyć.

Artykuł 187.

Zebranie przezierać będą składane im rachunki Dyrekcyi Szczegółowéy, oraz dowody zaspokoionych i umorzonych listów zastawnych właściwego okręgu; i ieśliby w czémkolwiek dostrzegły uchybienia, polecą członkom swoim przy Dyrekcyi Główney i Komitecie Towarzystwa, zwrócić na to tych władz uwagę, i donieść na przyszłém zebraniu o skutku ich wniosku.

Artykuł 188.

Zebranie właścicieli listów zastawnych.

Właściciele listów zastawnych, co dwa lata zjeżdżać się będą do Stolicy, na dniu 15. Września, dla wyboru członków Komitetu właścicieli listów zastawnych, i wysłuchania iego zdania sprawy.

Pierwsze zebranie zwołane będzie po wypuszczeniu listów zastawnych za summę złp. 40,000,000.

Artykuł 189.

Do ogólnego zebrania właścicieli listów zastawnych, należeć może każdy okaziciel summy złp. 10,000 w tychże listach, ieżeli iest w księdze obywatelskiéy zapisany. Rząd i instytuta głosu na tych zebraniach mieć nie będą.

Artykuł 190.

Zebraniom właścicieli listów zastawnych przewodniczyć będzie Minister Przychodów i Skarbu.

Artykuł 191.

Okaziciel złp. 10,000 w listach za-

stawnych, będzie mieć prawo na zebraniach do dania iednéy kréski; okaziciel listów na summę złp. 50,000 mieć będzie prawo do dania dwóch krések; okaziciel listów na złp. 100,000 mieć będzie prawo do dania cztérech krések, okaziciel zaś listów zastawnych na summę złp. 200,000 i więcéy, mieć będzie prawo do dania ośmiu krések.

Artykuł 192.

Zebranie właścicieli listów zastawnych stanowi większością krések głośnych; na przypadek zaś równości krések, okaziciel naywyższéy summy w listach zastawnych rzecz rozstrzygnie. Na przypadek, ieśliby kilku naywyższych właścicieli listów zastawnych, równą w Dyrekcyi okazali summę, los oznaczy tego z nich, który kwestyą rozwiąże.

Artykuł 193.

Od dnia 10 do 14 Września, każdy właściciel listów zastawnych poda Dyrekcyi Główney Towarzystwa iłość posiadanych listów, wraz z konsygnacyą zawieraiącą ich numera, litery i summy, imie i nazwisko, oraz mieysce zamieszkania właściciela; poczem wydany mu zostanie bilet wniyścia na zgromadzenie, z oznaczeniem liczby krések, do iakiéy mu nadaią prawo posiadane listy.

Artykuł 194.

Ażeby zebranie było prawne, powinno bydź złożone przynaymniéy ze stu krések.

Artykuł 195.

Naypierwsze zebranie właścicieli listów zastawnych, wybierze Prezesa i czterech Radców Komitetu właści-

cieli listów zastawnych; następne zaś słuchać będą zdania sprawy tegoż Komitetu, i wybierać po dwóch Radców tegoż Komitetu, a co lat cztery Prezesa, na mieysce wychodzących.

Artykuł 196.

Po każdém zebraniu właścicieli listów zastawnych, Minister Prezyduiący złoży Rządowi protokół posiedzenia, którego treść przedstawioną zostanie Królowi.

Artykuł 197.

Jeśliby na pierwszym terminie do zebrania właścicieli listów zastawnych, liczba krések artykułem 194 przepisana zebraną bydź nie mogła, natenczas zebranie właścicieli listów zastawnych do następnego roku odłożoném zostanie; i tak następnie aż do zebrania przepisanéy liczby krések.

Jeśliby zaś po wybraniu Komitetu właścicieli listów zastawnych, w którym roku, zebranie to nie miało liczby krések ustanowionéy artykułem 194, natenczas dawny Komitet pozostanie w urzędowaniu, aż do następnego terminu zebrania właścicieli listów zastawnych; ieśliby zaś i w tym terminie nie było dostateczney liczby krések, natenczas Minister Przychodów i Skarbu Komitet rozwiąże. Gdyby zaś późniéy właściciele listów zastawnych w liczbie stu kresek, uznali na nowo potrzebę wybrania Komitetu właścicieli listów zastawnych, żądać będą od Dyrekcyi Towarzystwa poświadczenia, iako są posiadaczami odpowiednéy summy w listach zastawnych, i prosić będą Rządu, o zwołanie ogólnego zebrania właścicieli listów zastawnych, co im odmówioném nie zostanie. Za umnieyszeniem zaś

w obiegu listów zastawnych koloru białego aż do summy 10,000,000 Złp, Komitet właścicieli listów zastawnych ostatecznie rozwiązany zostanie, archiwum zaś iego złożoném będzie w Kommissyi Rządowéy Przychodów i Skarbu.

TYTUŁ VIII.

Przepisy ogólne.

Artykuł 198.

Towarzystwo kredytowe ziemskie rozpocznie się od dnia 12. Czerwca 1826 r, i od téy daty opłaty wszelkie przez stowarzyszonych wnoszone, oraz wypłaty właścicielom listów zastawnych prawem ninieyszém zawarowane, uskuteczniane będą.

Artykuł 199.

Dobra narodowe Towarzystwu za-

stawione urządzoną mieć będą hypotekę, i tym celem Król wyda oddzielne postanowienie, wymieniaiące, które dobra z ich przyległościami do hypoteki należeć maią, i iakie prawidła w pierwszém uregulowaniu téyże hypoteki zachowane bydź winny. Księgi zaś i wykazy hypoteczne dla dóbr narodowych Towarzystwu zastawionych, też same działy mieć będą, iakie prawem seymowém hypoteczném z roku 1818 dla dóbr prywatnych przepisanemi zostały.

Artykuł 200.

Właściciele dóbr wchodzący do Towarzystwa po terminie Bożego narodzenia 1826 roku, oprócz dopełnienia form prawem ninieyszém przepisanych, obowiązani będą zaliczyć w monecie brzęczącéy po iednym od sta za każdą upłynioną ratę, z procen-

tem złożonym w sposób wskazany tabellą dołączoną do artykułu 18, iako fundusz przeznaczony na umorzenie długu Towarzystwa. Termin ostateczny dla wniyścia do Towarzystwa naznacza się do dnia 12. Czerwca 1833 roku, po którym nikt iuż więcéy do Towarzystwa przyiętym nie zostanie.

Artykuł 201.

Listy zastawne zaymuią w hypotece naypierwsze mieysce w Dziale IV. ksiąg wieczystych.

Artykuł 202.

Wypłata listami zastawnemi w żadnym przypadku nie rozciąga się do długów, iakie zahypotekowane będą po dniu ogłoszenia ninieyszego prawa; chybaby wypłata niemi wyraźnie umówioną była; prócz zastrzeżenia artykułem 11. obiętego, co do Woiewództwa Krakowskiego.

Artykuł 203.

Kancellarye ziemskie, Regenci i Wydziały hypoteczne, przyimować będą akta przystąpienia do Towarzystwa kredytowego w myśl artykułu 41, zaciągać w księgi hypoteczne ostrzeżenia, i wydawać wyciągi, stosownie do artykułu 42.; oraz na wezwanie właściwéy Dyrekcyi Szczegółowéy, przyimować zahypotekowanie należności Towarzystwa, i uskuteczniać poświadczenia na listach zastawnych, stosownie do artykułu 66; utrzymywać osobną księgę listów zastawnych, do zapisywania summy, numeru, i litery poświadczanych listów zastawnych; i uskuteczniać w moc artykułu 67 wymazanie długów, dla spłacenia których listy zastawne do depozytu złożone zostały. Zgoła, wszelkie czynności z przepisów ninieyszego prawa wynikaiące, dopełniać są obo-

wiązane, i za każdą przewłokę odpowiedzialnemi będą. Księgi sznurowe parafowane listów zastawnych, przez Dyrekcyą Główną Towarzystwa, wydziałowi hypotecznemu dostarczone zostaną. Kancellarye ziemskie, Wydziały hypoteczne, Kommissarze obwodowi i Kassyerowie, obowiązani są do dnia 1. Stycznia 1827 roku załatwiać bezpłatnie przystępuiącym do Towarzystwa, żądane od nich formalności. Wszelkie extrakty, świadectwa i inne dowody składane przez przystępuiących do Towarzystwa, uwalniaią się nawet do tegoż terminu od opłaty stępla; od dnia zaś 1. Stycznia 1827 roku, właściciele dóbr przystępuiący do Towarzystwa, wszelkie koszta oraz opłaty stępla stosownie do przepisów ponosić będą. Pisarze Kancellaryi i Regenci za czynności do 1. Stycznia 1827 bezpłatnie

odbywane, ryczałtowo od Rządu wynagrodzeni zostaną.

Artykuł 204.

Zastawnik w tenczas tylko do przyięcia listów zastawnych iest obowiązany, gdy całkowita iego należność hypoteczna, na dobrach mu zastawionych oparta, zaspokoioną przez to zostanie.

Artykuł 205.

Przy spłacaniu długów hypotecznych, summy mnieysze od 200 Złp. niedaiące się obiąć listami zastawnemi, dłużnicy zapłacić winni gotowizną wierzycielom swoim.

Artykuł 206.

Przez uzupełnienie przepisu artykułu 42. wchodzący do Towarzystwa kredytowego, do spłacenia wszelkich długów zapisanych na dobrach z któ-

remi do Towarzystwa przystąpił, uzyskuie mocą prawa ninieyszego zwłokę czasu zakreślonego do utworzenia Towarzystwa, z warunkiem regularnego opłacania wierzycielom przypadaiących procentów. Wszelako, ieżeli wierzyciel exekucyą sądową przed ogłoszeniem ninieyszego prawa w drodze subhastacyinéy rozpoczął, i przygotowawcze przysądzenie iuż nastąpiło, w ówczas dłużnikowi wtedy tylko służyć może zwłoka czasu, ninieyszym artykułem zastrzeżona, ieśliby zapłacił subhastuiącemu zaległe procenta, i wyłożone przez niego, a przez Sąd oznaczone koszta. Jeśliby zaś subhastacya tak daleko iuż była posunioną, iżby przepis artykułu 706. Kod. Postęp. sądowego dopełnionym iuż został, dłużnik żadnéy zwłoki uzyskać nie może, i bieg subhastacyi wstrzymanym nie zostanie.

Arty-

Artykuł 207.

Listy zastawne uwalniaią się ninieyszém od opłaty stępla; wszelkie zaś korrespondencye władz Towarzystwa, tudzież osób interessowanych z temiż władzami, od opłaty stępla i portoryi.

Artykuł 208.

W przesyłaniu pocztą funduszów Towarzystwa z Dyrekcyi do Dyrekcyi, też same przepisy zachować się winny, iakie w przesyłaniu pieniędzy skarbowych maią mieysce.

Artykuł 209.

Rząd, na wydatki przy zawiązaniu Towarzystwa potrzebne, udzieli funduszów w sposobie pożyczki, któ-

re Dyrekcya Główna z pierwszych wpływów artykułami 29. i 30. zastrzeżonych, powróci bez procentu.

Artykuł 210.

Artykuł 67. prawa hypotecznego co do dzierżawy, zastosowanym będzie, i w dochodzeniu należności Towarzystwa; gdyby więc dzierżawca nie zapłacił należności przypadaiącéy z dóbr Towarzystwu zastawionych, w ówczas przeciw niemu służą środki exekucyine artykułami 85. 86. i 87. prawa ninieyszego zastrzeżone.

Artykuł 211.

Towarzystwo Kredytowe i iego Dyrekcye, do żadnéy klassyfikacyi i zbiegu innych wierzycieli pociąganemi bydź nie maią; owszem, exe-

kucye z wyroków sądowych lub akt urzędowych na rzecz innych wierzycieli, oraz subhastacye z czyiegobądźkolwiek powództwa czynione, nie tamuią opłat Towarzystwu należnych; dobra zaś nieinaczéy przez subhastacyą przysądzonemi bydź mogą nowemu ich nabywcy, aż za przyięciem przez niego obowiązku, wnoszenia do Towarzystwa przypadaiących opłat, lub po zaliczeniu do Kassy Towarzystwa pozostałéy należności listami zastawnemi.

Artykuł 212.

Fałszuiący bądź listy zastawne bądź kupony, oddawani będą do Sądów kryminalnych, i ulegną karom przepisanym dla fałszuiących monetę, stosownie do Księgi I. Działu XII.

artykułu 104 i następnych prawa karnego.

Artykuł 213.

Władze i Urzędnicy Sądowi, oraz Prokuratorowie przy wszelkich processach, exekucyach i subhastacyach, niemniéy wszelkie inne władze kraiowe w czém do kogo należy, do przepisów prawa ninieyszego ściśle stosować się winni; na przypadek zaś oporu i nieposłuszeństwa rozporządzeniom władz Towarzystwa w zakresie prawa ninieyszego wydanym, władze administracyine pomoc im udzielić są obowiązane.

Artykuł 214.

Towarzystwo rozwiąże się nieochybnie na dniu 22. Czerwca 1854 roku; do którego to czasu całkowita

pożyczka w Towarzystwie zaciągniona, oraz wszystkie wypuszczone listy zastawne umorzonemi bydź muszą.

Artykuł 215.

Na uwiadomienie Komitetu Towarzystwa, że wszystkie listy zastawne z obiegu wydobytemi zostały, Rząd wyznaczy Kommissyą, dla ostatecznego przeyrzenia ksiąg Dyrekcyi Główney i Komitetu Towarzystwa. Kommissya ta, po przekonaniu się czyli wszystkie listy zastawne umorzonemi zostały, złoży rapport Rządowi, ze spisem szczegółowym wszystkich listów zastawnych i kuponów, na umorzenie których fundusze w depozycie znaydować się będą. Wtedy Rząd postanowi rozwiązanie Towarzystwa, poleci ogłoszenie numerów

i summ listów zastawnych i kuponów, dla których fundusze w depozycie pozostały, i o tém wszystkiém rapport Królowi złoży. Król rozkaże wymazać z hypotek długi zapisane w księgach wieczystych na rzecz Towarzystwa, i o tém wszystkiém sprawę naypierwszemu Seymowi zdać poleci.

Po rozważeniu ninieyszéy uchwały, i po nadaniu iéy mocy prawa, przez sankcyą Naszą Królewską, stosownie do artykułu 150. Statutu Organicznego o Reprezentacyi narodowéy, zalecamy i rozkazuiemy, aby toż prawo stwierdzone wielką pieczęcią Stanu, umieszczone było w Dzienniku Praw, i przesłane do Senatu Rady Stanu, Kommissyów Rządowych i wszystkich Władz kraiowch, w szczególności zaś zalecamy Kommissyi Rządowéy Sprawiedliwości, prawo ninieysze iako maiące wszelką moc obowiązuiącą, ogłosić.

Dan w Warszawie dnia $\frac{1}{13}$ Czerwca 1825 roku.

(podpisano) ALEXANDRE.

przez Cesarza i Króla
Minister Sekretarz Stanu
(podpisano) *Hr. Stefan Grabowski.*

Zgodno z Oryginałem

Zastępca Ministra Sprawiedliwości
Radca Stanu
M. Woźnicki.

Za Sekretarza Jeneralnego
Szef Bióra
K. Hoffmann.

Dzień ogłoszenia dnia 22. Lipca 1825 roku.

DZIENNIK PRAW

Nro 40.

Tom Dziewiąty.

w Imieniu Nayiaśnieyszego

A L E X A N D R A I.

Cesarza Wszech Rossyi,

Króla Polskiego etc. etc. etc.

Xiąże Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Maiąc na względzie, aby fundusze własności publicznéy w Woiewództwie Sandomierskiém będące nie poniosły uszczerbku, przez krótki do appellowania termin, od decyzyów Kommissyi Hypoteczney iaki w artykule 5. postanowienia z dnia 22. Stycznia 1822 roku dozwolonym, a przez Kommissyą Rządową Sprawiedliwości pod dniem 9. Kwietnia roku bieżącego

ogłoszonym został, w uzupełnieniu zatém postanowienia dopiero wzmiankowanego obeymuiącego przepisy względem Appellacyi od decyzyi bądź Kommissyi Hypoteczney, bądź Wydziałów Sądowych na przełożenie Kommissyi Rządowéy Przychodów i Skarbu, postanowiliśmy i stanowiemy:

Artykuł 1.

Czas odwołania się od decyzyów Kommissyi Hypoteczney Woiewództwa Sandomierskiego podług postanowienia Naszego z dnia 22. Stycznia 1822 roku zakreślony, a przez Kommissyą Rządową Sprawiedliwości dnia 9. Kwietnia roku bieżącego ogłoszony, przedłużamy dla Prokuratoryi Jeneralnéy co do Woiewództwa Sandomierskiego do dnia ostatniego Września roku bieżącego czy to Prokuratorya Jeneralna przeciw stronom prywatnym, lub nawzaiem te przeciw Prokuratoryi Jeneralnéy appellować będą.

Artykuł 2.

Również iak postanowieniem Naszém poprzedniém tak i ninieyszém, na przypadek założenia Appellacyi w terminie przez artykuł 1. dozwolonym, upoważniamy Prokuratoryą Jeneralną do żądania iednéy sześciomiesięczney dylacyi, czyli iako strona powodowa lub zaappellowana, do sprawy wchodzić będzie, a Sądy do takiego żądania przychylić się winny.

Wykonanie ninieyszego postanowienia które w Dzienniku Praw umieszczone bydź ma, Kommissyi Rządowéy Sprawiedliwości polecamy.

Działo się w Warszawie na posie-

dzeniu Rady Administracyinéy dnia 21. Mca Czerwca 1825 roku.

(podpisano) ZAIĄCZEK.

Minister Prezyduiący w Kommissyi Rządowéy Przychodów i Skarbu
(podpisano) X. X. *Lubecki.*

Radca Sekretarz Stanu, Generał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Oryginałem

Radca Sekretarz Stanu, Generał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Wypisem

Zastępca Ministra Sprawiedliwości
Radca Stanu
M. Woźnicki.

Za Sekretarza Jeneralnego
Szef Bióra
K. Hoffmann.

Dzień ogłoszenia dnia 26. Lipca 1825 roku.

w Imieniu Nayiaśnieyszego

ALEXANDRA I.

Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego etc. etc. etc.

Xiąże Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Przywodząc do skutku zamienione pod dniem $\frac{4}{16}$ Kwietnia roku bieżącego w Petersburgu między Legacyą Cesarsko-Austryacką a Ministerstwem Interessów zagranicznych Państwa Rossyiskiego deklaracye, względem wzaiemnego zniesienia opłaty wywozowéy między Królestwem Polskiém a Austryą; na przedstawienie Kommissyi Rządowéy Przychodów i Skarbu postanowiliśmy i stanowiemy:

Artykuł 1.

Opłata wywozowa pobierana na rzecz Skarbu Królestwa Polskiego od spadków i innych maiątków, własnością osób zagranicznych będących, a z kraiu Królestwa Polskiego wyprowadzanych, względem poddanych Nayiaśnieyszego Cesarza Austryi zostaie zniesioną.

Uchylenie téy opłaty ma mieysce nietylko we wszelkich nadal zdarzyć się mogących przypadkach, lecz oraz ściąga się do tych wszystkich, iakie do dnia $\frac{4}{16}$ Kwietnia roku bieżącego wynikły, i w których opłata wywozowa ieszcze rzeczywiście i ostatecznie pobraną nie była.

Artykuł 2.

Wykonanie ninieyszego postanowienia i umieszczenie w Dzienniku

Praw, Kommissyom Rządowym w czém do któréy należy polecamy.

Działo się na posiedzeniu Rady Administracyinéy w Warszawie dnia 28. Czerwca 1825 roku.

(podpisano) ZAIĄCZEK.

Minister Prezyduiący
w Kommissyi Rządowéy
Przychodów i Skarbu
(podpisano) *X. X. Lubecki.*

Radca Sekretarz Stanu, Generał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Oryginałem
Radca Sekretarz Stanu, Generał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Wypisem
w Zastępstwie Ministra Sprawiedliwości
Radca Stanu
A. Wyczechowski.

Za Sekretarza Jeneralnego
Szef Bióra
K. Hoffmann.

Dzień ogłoszenia dnia 6. Sierpnia 1825 roku.

z Bożéy Łaski

My ALEXANDER I.

Cesarz Wszech Rossyi, Król Polski

etc. etc. etc.

Wszem w obec i każdemu komu o tém wiedzieć należy, a mianowicie Obywatelom Królestwa Naszego Polskiego wiadomo czyniemy iż Izba Senatorska i Izba Poselska, stosownie do przedstawionego w imieniu Naszém proiektu, i po wysłuchaniu Mówców Rady Stanu i Kommissyów Seymowych, uchwaliły co następuie:

Prawo zmieniaiące artykuły 375 i 393 Kodexu Karnego.

Kary zamknięcia w domu poprawy, artykułami 375 i 393 Kodexu karnego Królestwa Polskiego ustanowione, zamieniaią się na kary osadzenia w domu aresztu publicznego.

Po rozważeniu ninieyszéy uchwały i po nadaniu iéy mocy prawa, przez

sankcyą Naszą Królewską, stosownie do artykułu 150 Statutu organicznego o reprezentacyi narodowéy, zalecamy i rozkazuiemy, aby toż prawo stwierdzone wielką pieczęcią Stanu, umieszczone było w Dzienniku Praw, i przesłane do Senatu, Rady Stanu, Kommissyów Rządowych i wszystkich władz kraiowych; w szczególności zaś zalecamy Kommissyi Rządowéy Sprawiedliwości, prawo ninieysze iako maiące wszelką moc obowiązuiącą ogłosić.

Dan w Warszawie dnia $\frac{1}{13}$ Czerwca 1825 roku.

(podpisano) ALEXANDRE.

przez Cesarza i Króla

(L. S.) Minister Sekretarz Stanu

(podpisano) *Hr. Stefan Grabowski.*

Zgodno z Oryginałem

Zastępca Ministra Sprawiedliwości

Radca Stanu

M. Woźnicki.

Za Sekretarza Jeneralnego

Szef Bióra

K. Hoffmann.

Dzień ogłoszenia dnia 6. Sierpnia 1825 roku.

z Bożéy Łaski.

My ALEXANDER I.

Cesarz Wszech Rossyi, Król Polski

etc. etc. etc.

Wszem w obec i każdemu komu o tém wiedzieć należy, a mianowicie Obywatelom Królestwa Naszego Polskiego wiadomo czyniemy, iż Izba Senatorska i Izba Poselska, stosownie do przedstawionego w Imieniu Naszém proiektu, i po wysłuchaniu Mówców Rady Stanu i Kommissyów Seymowych, uchwaliły co następuie:

Zmiany Kodexu Kryminalnego Księgi I. i II. o podpaleniu.

Artykuł 1.

Ktokolwiek rozmyślnie dopuszcza

się podpalenia, skutkiem którego bez wpływu innéy przyczyny, człowiek utracił życie, karze śmierci ulegnie; a to bez względu na wielkość szkody któraby z podpalenia wynikła.

Kara śmierci w takim przypadku ma bydź wykonywaną w samém mieyscu ieżeli to iest miastem, lub w mieście naybliższem tego mieysca w którém zbrodnia podpalenia dokonaną została.

Artykuł 2.

Każde rozmyślne podpalenie, ieżeli ogień podłożony zniszczył w części lub zupełnie cudze budynki lub budowlę poiedynczą, skład, rękodzielnią wodną lub lądową, warsztat, machinę, podpadnie karze warownego więzienia na całe życie.

Kara ta oprócz obostrzeń artykułu 31. kodexu karnego obiętych, mo-

że bydź przez Sąd w następuiący sposób zaostrzona co do podpalaczów.

a) Skazany na więzienie warowne, może bydź przed odesłaniem go do warowni, zatrzymany w więzieniu ciężkiém naybliższém, mieysca popełnionéy zbrodni, naywięcéy przez miesięcy sześć, w celu oprowadzania go po mieyscu popełnionéy zbrodni, w epokach wyrokiem wyznaczonych, dla odebrania publicznéy chłosty, która na raz ieden nie może przenosić trzydziestu razów, i dla kilkokrotnego ogłoszenia tamże treści wyroku.

b) Piętnowaniem w sposób kodexem karnym przepisanym.

Zapadły wyrok w przypadkach artykułami 1. i 2. obiętych, oprócz ogłoszenia zwyczaynego, ogłaszany będzie w gminie spełnionéy zbrodni

i w mieyscu w którém zbrodniarz przemieszkiwał.

Artykuł 3.

Podpalacz swoiéy własności gdy własność ta zabezpieczoną iest w towarzystwie ogniowém podpada karze art. 187. 188. 420. i 421. kodexu karzącego obiętéy.

Kara za takie podpalenie art. 187. i 188 przepisana zaostrzoną zawsze będzie podług art. 35. kodexu karzącego.

Artykuł 4.

Kara oznaczona art. 384 powiększa się więzieniem ciężkiém od lat trzech do sześciu.

Artykuł 5.

Kara oznaczona art. 385. powiększa się zamknięciem w domu kary i poprawy od roku do lat trzech.

Artykuł 6.

Wspólnicy i uczęstnicy tym samym karom ulegną iak i sam podpalacz.

Artykuł 7.

Dopuszczaiący się pogróżek podpalenia ieżeli iest kraiowcem, będzie po odbytéy karze od mieysca zagrożonego o mil 20. oddalony i pod dozór Policyi oddany. Jeżeli nie iest kraiowcem, po odbytéy karze zbrodniarz za granicę ma bydź wyprowadzony.

Artykuł 8.

Ninieysze prawo oprócz umieszczenia w Dziennikach, ogłaszane często będzie sposobem iaki Rząd przepisze.

Artykuł 9.

Zmiany te uchylaią moc obowiązuiącą

iącą art. 143. 144. 145. 147 i 151. Księgi I. tudzież artykułów 384. 385. 386. Księgi II.

Artykuł 10.

Inne przepisy kodexu karzącego o podpaleniu ninieyszemi odmianami nieobięte, zostaią w swéy mocy.

Po rozważeniu ninieyszéy uchwały i po nadaniu iéy mocy prawa przez Sankcyą Naszą Królewską stosownie do art. 150 Statutu Organicznego o reprezentacyi Narodowéy, zalecamy i rozkazuiemy, aby toż prawo stwierdzone wielką pieczęcią Stanu, umieszczone było w Dzienniku Praw i przesłane do Senatu, Rady Stanu, Kommissyów Rządowych i wszystkich Władz kraiowych; w szczególności zaś zalecamy Kommissyi Rządowéy Sprawiedliwości prawo ninieysze ia-

ko maiące wszelką moc obowiązuiącą ogłosić.

Dan w Warszawie dnia $\frac{1}{13}$ Czerwca 1825 roku.

(podpisano) ALEXANDRE.

przez Cesarza i Króla
(L. S.) Minister Sekretarz Stanu
(podpisano) *Hrabia Stefan Grabowski.*

Zgodno z Oryginałem
Zastępca Ministra Sprawiedliwości
Radca Stanu
M. Woźnicki.

Za Sekretarza Jeneralnego
Szef Bióra
K. Hoffmann.

Dzień ogłoszenia dnia 6. Sierpnia 1825 roku.

z Bożéy Łaski
My ALEXANDER I.
Cesarz Wszech Rossyi, Król Polski
etc. etc. etc.

Wszem w obec i każdemu komu o tém wiedzieć należy, a mianowicie Obywatelom Królestwa Naszego Polskiego, wiadomo czyniemy, iż Izba Senatorska i Izba Poselska, stosownie do przedstawionego w imieniu Naszém proiektu i po wysłuchaniu Mówców Rady Stanu i Kommissyów Seymowych, uchwaliły co następuie:

Prawo zmieniaiące przepis artykułu 530 Kodexu Cywilnego dotąd obowiązuiącego, względnie dzierżaw i czynszów wieczystych:

Artykuł 530 Księgi II. Kodexu dotąd obowiązuiącego, nie stosuie się

do dzierżaw, lub czynszów wieczystych, ieżeli warunek wykupna wyraźnie umówiony nie był.

Po rozważeniu ninieyszéy uchwały i po nadaniu iéy mocy prawa przez Sankcyą Naszą Królewską, stosownie do artykułu 150 Statutu organicznego o reprezentacyi Narodowéy, zalecamy i rozkazuiemy, aby toż prawo stwierdzone wielką pieczęcią Stanu, umieszczone było w Dzienniku Praw, i przesłane do Senatu, Rady Stanu, Kommissyów Rządowych i wszystkich władz kraiowych; w szczególności zaś, zalecamy Kommissyi Rządowéy Sprawiedliwości prawo ninieysze iako ma-

iące wszelką moc obowiązuiącą ogłosić.

Dan w Warszawie dnia $\frac{1}{13}$ Czerwca 1825 roku.

(podpisano) ALEXANDRE.

przez Cesarza i Króla
(L. S.) Minister Sekretarz Stanu
(podpisano) *Hr. Stefan Grabowski.*

Zgodno z Oryginałem
Zastępca Ministra Sprawiedliwości
Radca Stanu
M. Woźnicki.

Za Sekretarza Jeneralnego.
Szef Bióra
K. Hoffmann.

Dzień ogłoszenia dnia 6. Sierpnia 1825 roku.

z Bożéy Łaski

My ALEXANDER I.

Cesarz Wszech Rossyi, Król Polski etc. etc. etc.

Wszem w obec i każdemu komu o tém wiedzieć należy, a mianowicie Obywatelom Królestwa Naszego Polskiego wiadomo czyniemy, iż Izba Senatorska i Izba Poselska stosownie do przedstawionego w imieniu Naszém proiektu i po wysłuchaniu Mówców Rady Stanu i Kommissyów Seymowych, uchwaliły co następuie:

Prawo o Przywileiach i Hypotekach.

Artykuł 1.

Tytuł XVIII. Księgi III. Kodexu Cywilnego prawem hypoteczném z roku 1818 po części iuż zmieniony,

przestaie odtąd zupełnie bydź obowiązuiącym a w mieysce iego wstępuią poniższe przepisy.

DZIAŁ I.

Urządzenia Ogólne.

Artykuł 2.

Ktokolwiek obowiązanym iest osobiście, winien dopełnić swego obowiązku z całego swego maiątku ruchomego i nieruchomego, teraźnieyszego i przyszłego.

Artykuł 3.

Gdy szacunek przedmiotu zaięgo na zaspokoienie wierzytelności po potrąceniu kosztów Sądowych zaięcia, sprzedaży i podziału, nie wystarcza dla wszystkich ubiegaiących się wierzycieli, zaspokoienie nastąpi w proporcyi każdego należności, ie-

żeli z prawnych przyczyn nie służy pierwszeństwo iednym przed drugiemi.

Artykuł 4.

Prawnemi przyczynami pierwszeństwa są przywileie i hypoteki.

DZIAŁ II.

O przywileiach.

Artykuł 5.

Wierzytelności maiące przywiléy na nieruchomości szczególnéy w artykule 41. prawa hypotecznego z roku 1818 wymienione, będą z niéy zaspokoione z pierwszeństwem nawet przed hypotekami.

Artykuł 6.

Pierwszeństwo do zaspokoienia z ruchomości szczególnéy, służy ubiegaiącym się wierzycielom przywiléy szczególny na niéy maiącym.

Artykuł 7.

Przywiléy na szczególnéy ruchomości maią:

1. Skarb ma przywiléy na rzeczy ruchoméy co do podatku, który się od niéy należy;
2. Wypuszczaiący nieruchomość w dzierżawę, lub naiem, ma względem summy dzierżawnéy lub komornego i innych należności z dzierżawy albo naymu wynikaiących za ostatnie dwa lata i za rok bieżący przywiléy na wniesionych do téyże nieruchomości sprzętach, i ozdobach domowych, na rzeczach służących do prowadzenia gospodarstwa, kunsztu, lub przemysłu, tudzież na przychodach dzierżawy lub naymu.

3. Posiadaiący rzecz daną sobie w zastaw, ma przywiléy co do swoiéy wierzytelności na téyże rzeczy.

4. Rzemieślnik za robotę lub naprawę rzeczy, i ten kto łożył na iéy utrzymanie, maią przywiléy na téyże rzeczy.

5. Przedawca rzeczy ruchoméy, dopóki ona iest ieszcze w ręku kupuiącego, ma na niéy przywiléy względem ceny za nię umówionéy, bez różnicy czy termin zapłaty był, albo nie był oznaczony.

Jeżeli przedaż nastąpiła bez oznaczenia terminu zapłaty, albo ieżeli ona natychmiast zapłaconą bydź miała, przedawca może przeciw wierzycielom kupuiącego iść nawet o odzyskanie sprzedanéy rzeczy, ieżeli ona iest ieszcze

w ręku kupuiącego, i może tamować iéy odprzedania, byle o odzyskanie czynił w dni ośm po iéy wydaniu, i byle się znaydowała ieszcze w tym samym stanie, w iakim była wydana.

Ninieysze przepisy nie uwłaczaią w niczém prawom i zwyczaiom handlowym o odzyskaniu.

6. Oberżysta za wszelkie dostarczenia dla gościa ma przywiléy na iego rzeczach znayduiących się w oberży.

7. Furman czyli przewożący rzeczy, ma na nich przywiléy, tak za ich przewiezienie iak za inne z przewiezieniem połączone wydatki.

8. Należności wynikaiące z nadużycia i wykroczeń popełnionych przez Urzędnika publicznego w urzędowaniu; maią przywiléy na

rzeczy na kaucyą złożonéy; a ieżeli to iest kapitał przynoszący prowizyą i na prowizyach od niego przypadać mogących.

Artykuł 8.

W zbiegu wierzycieli w artykule poprzedzaiącym wymienionych, a na iednéyże szczególnéy ruchomości przywiléy maiących, Skarb ma pierwszeństwo przed wszystkiemi a to stosownie do artykułu 7. Nro 1.

Po Skarbie ma pierwszeństwo ten, kto iest w posiadaniu rzeczy na któréy mu przywiléy służy.

Pomiędzy innemi wierzycielami nie ma żadnego pierwszeństwa.

Artykuł 9.

Przed wierzycielami, ani przywileiu szczególnego, ani hypoteki nie-

maiącemi, służy w następuiącym porządku pierwszeństwo do zaspokoienia, bądź z nieruchomości, bądź z ruchomości, wierzytelnościom przywiléy ogólny maiącym, iakiemi są:

1. Koszta pogrzebu niezbytkowe.

Gdyby innego przedmiotu na ich zaspokoienie nie było, będzie im służyć pierwszeństwo do zaspokoienia z przedmiotu ruchomego, nawet szczególnym przywileiem obciążonego, wyiąwszy przywiléy posiadaiącego rzecz sobie daną w zastaw.

A gdyby i z takowego przedmiotu zaspokoionemi bydź nie mogły, służyć im będzie pierwszeństwo przed hypotekami, a nawet i przed przywileiami na szczególnéy nieruchomości.

2. Koszta Sądowe opieczętowania, rozpieczętowania i inwentarza.

3. Wszelakie koszta ostatniéy choroby.

4. Zasługi należące się sługom, za rok upłyniony i to co im się należy z roku bieżącego.

5. Należności za żywność dla dłużnika i iego familii domowéy, w ostatnich sześciu miesiącach dostarczaną przez Piekarzy, Rzeźników i innych żywność cząstkowo przedaiących, albo stołuiących.

Wierzytelności pod Nrem 2. 3. 4. i 5. wymienione, gdyby innego przedmiotu na ich zaspokoienie nie było, będą miały pierwszeństwo nawet przed wierzycielami maiącemi przywiléy na szczególnéy ruchomości, a niebędącemi w posiadaniu rzeczy, na których im tenże przywiléy służy.

6. Podatki osobiste do Kass Mieyskich, tudzież dla Kościołów lub

Instytutów publicznych za rok upłyniony i za bieżący.

7. Należność małoletnich i własnéy woli pozbawionych względem któréy służy im tytuł do hypoteki prawnéy.

8. Takiegoż rodzaiu należność przypadaiąca żonie od męża.

9. Skarb publiczny, Kościoły, Instytuta publiczne, Kassy Mieyskie i Towarzystwo ogniowe, co do wszelkiego rodzaiu podatków i opłat powszechnych lub dziesięcin, iak dalece podług powyższych przepisów inny przywiléy im nie służy; niemniéy co do należności wynikaiących z odpowiedzialności poborców i tych wszystkich, którym własność publiczna w iakim bądź względzie była powierzoną.

DZIAŁ III.

O hypotekach.

Artykuł 10.

Prawo o ustaleniu własności dóbr nieruchomych o przywileiach i hypotekach z dnia 26. Kwietnia 1818 roku będzie odtąd obowiązuiącém względnie wszelkich nieruchomości, tudzież praw i kapitałów hypotekowanych przedmiotem hypoteki bydź mogących, z następuiącemi modyfikacyami.

Artykuł 11.

Do regulacyi nowéy hypoteki tych nieruchomości, do których się prawo z dnia 26. Kwietnia 1818 roku dotąd nie rozciągało, nie przeznacza się ogólnego terminu prekluzyinego; regulacya każdéy szczególnéy nieruchomości przedsięwziętą zostanie, gdy o to zaydzie żądanie strony interessowanéy.

Arty-

Artykuł 12.

Kommissya Sprawiedliwości urządzi co do takich hypotek skrócone i mniéy kosztowne postępowanie, wskaże oraz do kogo czynności hypoteczne należeć maią.

Artykuł 13.

Wszelkie hypoteki prawne z mocy przepisów kodexu dotąd obowiązuiącego od wpisu niezawisłe, któreby dotąd ieszcze istniały iako będące na nieruchomości prawu z dnia 26. Kwietnia 1818 r. nieuległéy, powinny bydź wpisane do regestrów hypotecznych w przeciągu naydaléy roku iednego bez obowiązku opłaty stępla. Po upłynieniu tego terminu w tenczas tylko skutek mieć będą, gdy są wpisane do regestrów hypotecznych.

Artykuł 14.

Oddział I. Działu V. tudzież artykuł 42. prawa z dnia 26. Kwietnia 1818 roku przestaie odtąd obowięzywać, a w mieysce iego wstępuią i względnie tych nieruchomości, do których się toż prawo ściągało, następuiące przepisy o hypotekach prawnych.

Artykuł 15.

Tytuł do hypoteki prawnéy służy żonie, małoletniemu, i pozbawionemu własnéy woli, iak o tém w Księdze I. Kodexu Cywilnego iest postanowiono; oraz Skarbowi co do podatków, odtąd zalegnąć mogących. Służy także Skarbowi, Kościołom, Instytutom publicznym, Kassom Mieyskim, Towarzystwu Ogniowemu, co do należności wynikłych z odpowiedzialności poborców i tych wszystkich

którym własność publiczna w iakim bądź względzie iest lub była powierzoną.

Przeciw trzeciemu nabywcy nieruchomości tytuł do hypoteki prawnéy służy tylko Skarbowi, i to iedynie co do podatków gruntowych z ostatnich dwóch lat przed iego nabyciem zaległych.

Artykuł 16.

Hypoteki prawne powinny bydź bez zezwolenia nawet dłużnika do ksiąg hypotecznych przyięte.

Artykuł 17.

Skutek hypoteki prawnéy zależy od wpisania wierzytelności do ksiąg hypotecznych. Gdyby maiątek teraźnieyszy nie był wystarczaiącym na iéy zabezpieczenie, może wierzyciel ią zapisać na maiątku późniéy uzyskanym.

Artykuł 18.

Gdyby wpis rozciągniętym był nad ilość potrzebną do zabezpieczenia hypoteki prawnéy, dłużnik żądać może zmnieyszenia.

Artykuł 19.

O każdéy wpisanéy do ksiąg hypotecznych hypotece prawnéy, powinien bydź dłużnik uwiadomionym przez urzędowe wręczenie.

Artykuł 20.

Przepisy względem stosunków maiątkowych między małżonkami prawem z dnia 26. Kwietnia 1818 roku obięte stosować się będą nadal do tych tylko małżeństw, które pod powagą tegoż prawa zawarte zostały.

Artykuł 21.

Jednak warunek niealienowania co

do dóbr nieruchomych lub kapitałów hypotekowanych żony, za dotychczasowego prawa istnieiący, winien w przeciągu roku iednego bydź wpisany do hypoteki tychże nieruchomości lub kapitałów.

Po upłynieniu tego terminu warunek niealienowania żadnego skutku przeciw trzeciemu mieć nie będzie, dopóki do ksiąg hypotecznych wpisanym nie zostanie.

Wpisania domagać się może sama żona, bez assystencyi męża, a gdyby była małoletnią, bez assystencyi kuratora, a nawet każda strona interessowana.

Artykuł 22.

Do nieruchomości, których hypoteka podług prawa z dnia 26. Kwietnia 1818 r. przez Kommissye hypoteczne uregulowaną bydź miała, a

z powodu małéy ich wartości uregulowaną nie została, stosować się będą przepisy artykułów 11. i 12. ninieyszego prawa wyiąwszy gdyby właściciel chciał stosownie do przepisu artykułu następnego, hypotekę swoią mieć uregulowaną.

Artykuł 23.

Jle razy zachodzić będzie potrzeba uregulowania hypoteki nieruchomości, która przez Kommissye hypoteczne nie z powodu małéy wartości, lecz dla innych przyczyn wywołana i uregulowana nie była, wywołanie z terminem nie krótszym iak 3. miesięcy, a nie dłuższém iak roku iednego, nastąpi przed właściwy Trybunał, który w mieyscu Kommissyi hypoteczney hypotekę takowéy nieruchomości stosownie do prawa z roku 1818, ureguluie.

D Z I A Ł IV.

O porządku kar Sądowych i Administracyinych, względnie innych wierzytelności.

Artykuł 24.

Dopiero po zaspokoieniu wszystkich wierzytelności, nawet i tych, którym ani przywiléy ani hypoteka nie służy, zaspokoione będą kary Sądowe i Administracyine.

Po rozważeniu ninieyszéy uchwały i po nadaniu iéy mocy prawa przez Sankcyą Naszą Królewską stosownie do artykułu 150 Statutu Organicznego o Reprezentacyi narodowéy, zalecamy i rozkazuiemy, aby toż prawo stwierdzone wielką pieczęcią Stanu, umieszczone było w Dzienniku Praw, i przesłane do Senatu, Rady Stanu, Kommissyów Rządowych i wszystkich Władz kraiowych, w szczególności

zaś zalecamy Kommissyi Rządowéy Sprawiedliwości, prawo ninieysze iako maiące wszelką moc obowiązuiącą ogłosić.

Dan w Warszawie dnia $\frac{1}{13}$ Czerwca 1825 roku.

(podpisano) ALEXANDRE.

przez Cesarza i Króla
(L. S.) Minister Sekretarz Stanu
(podpisano) *Hr. Stefan Grabowski.*

Zgodno z Oryginałem
Zastępca Ministra Sprawiedliwości
Radca Stanu.
M. Woźnicki.

Za Sekretarza Jeneralnego
Szef Bióra
K. Hoffmann.

Dzień ogłoszenia dnia 6. Sierpnia 1825 roku.

WYKAZ

rzeczy w Tomie IX. Dziennika Praw zawartych.

1. *Postanowienia Królewskie.*

a) *Polityczne:*

Strona

Konwencya między Królestwem Polskiém a Austryą względnie długów Xięstwa Warszawskiego zawarta.
w Wiedniu dnia $\frac{17}{29}$ Czerwca 1821. . 3

Nadanie Szlachectwa i Herbu JP. Franciszkowi Wołowskiemu Mecenasowi Sądu Naywyższéy Instancyi.
w Petersburgu dnia $\frac{17}{29}$ Kwietnia 1823 r. 54

Strona

Konwencya stanowiąca wzaiemne uchylenie opłaty detrakcyinéy między Królestwem Polskiém a Prussami.
w Berlinie dnia 3. Maia 1824 roku . 75

Artykuł dodatkowy do Ustawy Konstytucyinéy stanowiący że Jzby Seymowe w czasie wyboru Kommissyów i innych iakichkolwiek narad i dyskussyów zamieniać się zawsze będą w Wydział tayny.
w Carskiém Siele dnia $\frac{1}{13}$ Lutego 1825 r. 90

Zostawienie przy Xięciu Namiestniku władzy urzędowania przez ciąg pobytu Monarchy w Królestwie Polskiém, wyiąwszy prace ściągaiące się do Seymu.
w Warszawie dnia $\frac{15}{27}$ Kwietnia 1825 r. 109

Konwencya zawarta między Cesarstwem Rossyiskiém i Królestwem Polskiém a Prussami urządzaiąca stosunki wzaiemnego handlu i żeglugi.
w Berlinie dnia $\frac{27 \text{ Lutego}}{11 \text{ Marca}}$ 1825 roku . 112

b) *Sądowe.*

Dekret nakazuiący Radom Woiewódzkim wybór kandydatów na Sędziów Pokoiu.
w Warszawie dnia $\frac{16}{28}$ Kwietnia 1825 r. 154

Strona

c) *Wyznań i Edukacyine:*

Urządzenie Duchowieństwa Wyznania Grecko-Rossyiskiego w Królestwie Polskiem.
w Petersburgu dnia $\frac{24 \text{ Lutego}}{8 \text{ Marca}}$ 1825 r. 99

Stowarzyszenie Emerytalne Professorów i Nauczycieli Publicznych w Królestwie Polskiém.
w Warszawie dnia $\frac{19 \text{ Kwietnia}}{1 \text{ Maia}}$ 1825 r. 159

d) *Woyskowe.*

Zaciąg trzech tysięcy rekrutów z rzędu popisowych poczynaiąc od $\frac{15}{27}$ Września 1824 roku.
w Krasném Siele dnia $\frac{15}{27}$ Lipca 1824 r. 72

II. Postanowienia Xięcia Namiestnika Królewskiego.

a) *Polityczne.*

Zniesienie opłaty od spadków i maiątków własnością poddanych Austryackich będących.
w Warszawie dnia 28. Czerwca 1825. 340

Strona

b) *Sądowe.*

Przedłużenie terminu do Appellacyi od decyzyów Kommissyi hipoteczney Woiewództwa Lubelskiego w sprawach o fundusze własności publiczney.
w Warszawie dnia 3. Sierpnia 1824. . 40

Dalsze przedłużenie powyższego terminu.
w Warszawie dnia 14. Grudnia 1824. 69

Wskazanie prawideł według iakich ma bydź przyspieszoném wydanie funduszów z Depozytów sądowych we wszystkich massach po dawném sądownictwie Pruskiém i Austryackiém pozostałych.
w Warszawie dnia 17. Maia 1825. . 176

Przedłużenie terminu do Appellacyi od decyzyów Kommissyi hipoteczney Woiewództwa Sandomierskiego w sprawach o fundusze własności publiczney.
w Warszawie dnia 21. Czerwca 1825. 336

c) *Administracyine.*

Zobowiązanie Plebanów i Urzędników Stanu Cywilnego do wydawania spisowym

Strona

zaświadczeń z zawartych ślubów małżeńskich na prostym papierze, iako też uwolnienie od stępla wszelkich Aktów na dowód wyłączenia od woyska spisowym służących.
w Warszawie dnia 28. Września 1824 r. 62

Zakazanie pieczętarzom robienia pieczęci i stępli rządowych które odtąd w Mennicy Królestwa Polskiego robione bydź maią.
w Warszawie dnia 7. Grudnia 1824 . 66

d) *Skarbowe.*

Oznaczenie prawideł w załatwianiu spraw kontrabandowych, defraudacyinych i innych przewinień na szkodę Skarbu publicznego spełnionych.
w Warszawie dnia 24. Sierpnia 1824. 44

Predłużenie terminu praekluzyinego do składania w Kommissyi Centralney Likwidacyiney dowodów tyczących się wszelkich pretensyi do Rządu byłego Xięstwa Warszawskiego.
w Warszawie dnia 19. Kwietnia 1825 r. 105

Strona

e) *Wyznań i Edukacyine.*

Oznaczenie formy według iakiéy osoby do Seminariów i Nowicyatów przyięte maią bydź od zaciągu woyskowego wyłączone.
w Warszawie dnia 31. Sierpnia 1824. 50

f) *Woyskowe.*

Oznaczenie formy według iakiéy osoby do Seminariów i Nowicyatów przyięte, maią bydź od zaciągu woyskowego wyłączone.
w Warszawie dnia 31. Sierpnia 1824 r. 50

Zobowiązanie Plebanów i Urzędników Stanu Cywilnego do wydawania spisowym na prostym papierze zaświadczeń z zawartych ślubów małżeńskich iako też uwolnienie od stępla wszelkich innych Aktów na dowód wyłączenia od woyska spisowym służących.
w Warszawie dnia 28. Września 1824 r. 62

III. Uchwały Seymowe.

Prawo o ustanowieniu Towarzystwa kredytowego Ziemskiego w Królestwie Polskiém.
w Warszawie dnia $\frac{1}{13}$ Czerwca 1825 r. 185

Strona

Prawo zmieniaiące Artykuły 375 i 393 kodexu karnego.
w Warszawie dnia $\frac{1}{13}$ Czerwca 1825 r. 343

Zmiany Kodexu Kryminalnego Xięgi I. i II. o podpaleniu.
w Warszawie dnia $\frac{1}{13}$ Czerwca 1825 r. 345

Prawo zmieniaiące przepis Artykułu 530 Kodexu Cywilnego względem dzierżaw i czynszów wieczystych.
w Warszawie dnia $\frac{1}{13}$ Czerwca 1825 r. 352

Prawo o przywileiach i hypotekach.
w Warszawie dnia $\frac{1}{13}$ Czerwca 1825 r. 355

Uniwersytet Warszawski BIBLIOTEKA Wydz. Hum. Filia w Białymstoku

103294